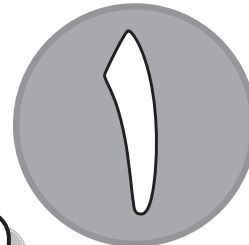

دفترچه شماره (۱)

صبح جمعه

۱۴۰۲/۹/۱۷

آزمون ۱۷ آذر ماه ۱۴۰۲

آزمون اختصاصی دوازدهم انسانی

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده ترازوی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
ریاضی و آمار	۶	۴	۳	۲	۱	
علوم و فنون ادبی	۶	۵	۳	۲	۱	
جامعه‌شناسی	۸	۷	۵	۲	۱	
روان‌شناسی	۷	۵	۴	۲	۱	

نام و نام خانوادگی:	شمارنده:
تعداد سؤال: ۷۰	مدت پاسخ‌گویی: ۷۵ دقیقه

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	وضعیت پاسخ‌گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	ریاضی و آمار (۳)	۱۰	۱	۱۰	۱۵
۲	اجباری	ریاضی و آمار (۲)	۱۰	۱۱	۲۰	۱۵
۳	اجباری	علوم و فنون ادبی (۳) و (۱)	۲۰	۲۱	۴۰	۲۰
۴	اجباری	جامعه‌شناسی (۳)	۱۰	۴۱	۵۰	۱۰
۵	انتخابی	جامعه‌شناسی (۱)	۵	۵۱	۵۵	۵
		جامعه‌شناسی (۲)	۵	۵۶	۶۰	
۶	اجباری	روان‌شناسی	۱۰	۶۱	۷۰	۱۰

پدیدآوردگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس
محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، گلناز بینتی، محمدابراهیم توزندهجانی، آروین حسینی، محمد حمیدی، علی قهرمانزاده، فرشید کریمی، امیر محمودیان، محمد نظامی	ریاضی و آمار
سیدعلیرضا احمدی، عزیز الیاسی پور، سعید جعفری، سجاد غلامپور سیوکی، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، شیوا نظری	علوم و فنون ادبی
امیرمهدی افشار، ریحانه امینی، آرزتا بیدقی، کوثر شاهحسینی، فاطمه صفری، حبیبه محبی، سید محمد مدنی دینانی	جامعه‌شناسی
حمیدرضا توکلی، مهدی جاهدی، محمد حبیبی	روان‌شناسی
محمود بادبرین، ولی برجی، مجید بیگلری، حسین رضایی، اسماعیل علیپور، مرتضی کاظم‌شیرودی، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی، پیروز و جان	عربی زبان قرآن
علی آقاجانبور، زهرا دامیار، فاطمه سخایی، امیرحسین کاروین، محمد ملک‌آبادی‌زاده، جواد میریلوکی	تاریخ و جغرافیا
حسین آخوندی راهنماچی، محمد آقاصالح، پرگل رحیمی، سبا جعفرزاده صابری، محمد رضایی‌بغا، موسی سپاهی، حمید سودیان، فرهاد قاسمی‌نژاد، فیروز نژادنجف، علیرضا نصیری	فلسفه و منطق
مبین خزینی، آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، زهرا محمدی، سید محمد مدنی دینانی	اقتصاد

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	ویراستار رتبه برتر کنگور	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم توزندهجانی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، علی مرشد، محمد حمیدی، آروین حسینی	—	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	یاسین مهدیان،	سپیده فتح‌اللهی	فریبا رثوفی
جامعه‌شناسی	کوثر شاهحسینی	کوثر شاهحسینی	فاطمه صفری،	آرش مرتضائی‌فر	زهرة قموشی
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	محمد صمدی زاداسفنگره، فرهاد علی‌نژاد	صبا صفایی	زهرة قموشی
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	آرتین کیانی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	زهرا دامیار	زهرا دامیار	—	فاطمه عزیزی	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سبا جعفرزاده صابری	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد،	کیانا یوسفزاده	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	مرتضی عزیزی	رامیلا عسگری	زهرة قموشی

گروه فنی و تولید

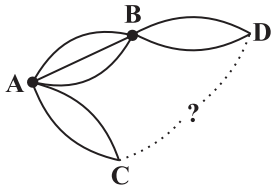
مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: زهرة قموشی
حروفچین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

ریاضی و آمار (۳)

پاسخ گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.

شمارش / احتمال
چرخه آمار در حل مسائل
صفحه‌های ۱ تا ۴۴

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

۱- می‌خواهیم از شهر A به شهر D برویم (با عبور از B یا C)، سپس با عبور از یک شهر B یا C به شهر A برگردیم به طوری که کل مسیر رفت با کل مسیر برگشت متمایز باشد. اگر این کار به ۱۳۲ حالت امکان‌پذیر باشد، بین شهر C و شهر D چند راه وجود دارد؟

- (۱) ۲
(۲) ۳
(۳) ۴
(۴) ۵

۲- حروف کلمه «موفقیت» را به چند طریق می‌توان جایگشت داد، به طوری که با حرف نقطه‌دار شروع و به حرف نقطه‌دار نیز ختم شود؟

- (۱) ۱۹۲
(۲) ۲۱۶
(۳) ۲۴۰
(۴) ۱۶۸

۳- با ارقام ۱, ۹, ۰, ۲, ۳, ۸, ۱ چند عدد چهاررقمی فرد بدون تکرار ارقام می‌توان نوشت که مجموع رقم یکان و دهگان بزرگتر از ۱۲ باشد؟

- (۱) ۳۶
(۲) ۲۴
(۳) ۶
(۴) ۱۲

۴- به چند طریق می‌توان از مجموعه $U = \{1, 2, 3, 4, 5, 6\}$ دو زیرمجموعه A و B را تشکیل داد به طوری که $A \cap B = \emptyset$ باشد؟ (تذکر: A و B می‌توانند تهی هم باشند؛ و حالت $A = \{2\}$ ، $B = \{3\}$ با حالت $A = \{3\}$ ، $B = \{2\}$ متمایز است.)

- (۱) ۳۲۰
(۲) ۶۴
(۳) ۷۲۹
(۴) ۲۰۴۸

۵- یک مجموعه n عضوی دارای ۲۸ زیرمجموعه $n-2$ عضوی است. اگر به این مجموعه ۲ عضو دیگر اضافه کنیم، مجموعه جدید چند زیرمجموعه ۳ عضوی دارد؟

- (۱) ۱۲۰
(۲) ۸۴
(۳) ۱۶۵
(۴) ۱۷۵

۶- یک تیم فوتبال شامل ۵ بازیکن اصلی و ۲ بازیکن ذخیره به همراه مربی و سرپرست تیم خود قرار است راهی یک اردوی ورزشی شوند. اگر برای رفتن از یک خودرو با ۵ سرنشین استفاده کنند (۵ نفر به اردو می‌روند). احتمال آن که مربی و سرپرست تیم حق رانندگی داشته باشند و ۲ بازیکن ذخیره هم‌زمان با هم به اردو نروند، چقدر است؟

- (۱) $\frac{۳۷}{۶۳}$
(۲) $\frac{۳۵}{۶۷}$
(۳) $\frac{۴۰}{۶۳}$
(۴) $\frac{۱۵}{۶۷}$

۷- کدام یک از موارد زیر صحیح نیست؟

- (الف) گام‌های چرخه آمار مستقل از یکدیگرند و بر خروجی یکدیگر تأثیر نمی‌گذارند.
(ب) در نقد شاخص‌های گزارش شده، نیازی به بیان دلیل گزارش شدن یا نشدن شاخص‌های مرکزی نداریم.
(ج) تردید در مورد چگونگی نمونه‌گیری می‌تواند اهمیت بالایی داشته باشد.

- (۱) الف - ج
(۲) الف - ب
(۳) ب - ج
(۴) همه موارد

۸- یک تاس و دو سکه را با هم پرتاب می‌کنیم؛ با کدام احتمال تاس عددی اول است و حداقل یکی از سکه‌ها «رو» را نشان می‌دهد؟

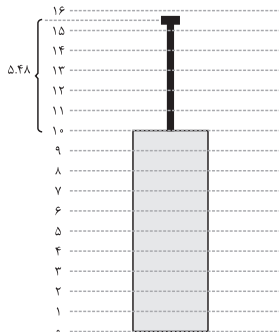
- (۱) $\frac{۱}{۲}$
(۲) $\frac{۲}{۳}$
(۳) $\frac{۳}{۸}$
(۴) $\frac{۳}{۴}$

۹- کیسه‌ای دارای ۲ مهره سفید، ۳ مهره سیاه و ۲ مهره آبی است. می‌خواهیم به تصادف ۵ مهره از این کیسه خارج کنیم. احتمال اینکه مهره سفید حتماً از کیسه خارج شده باشد و ۲ مهره آبی با هم از کیسه خارج نشوند، کدام است؟

- (۱) $\frac{۱}{۷}$
(۲) $\frac{۳}{۷}$
(۳) $\frac{۱۰}{۲۱}$
(۴) $\frac{۱۱}{۲۱}$

۱۰- با توجه به جدول مقابل اگر داده‌ها را ۳ برابر کنیم، سپس از هر داده ۳ واحد کم کنیم، آنگاه نسبت میانگین به واریانس داده‌های جدید کدام خواهد بود؟ ($\sqrt{۳۰} \approx ۵/۴۸$)

- (۱) ۰/۱
(۲) $\frac{۱}{۹}$

- (۳) $\frac{۲۷}{۲۶۳}$
(۴) $\frac{۳}{(۱۰ + \sqrt{۳۰})^۲}$

تابع
(توابع ثابت، چندضابطه‌ای و همانی)
صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳

باسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۲)

۱۱- تابع f تابعی ثابت است و داریم $2f(\alpha)f(\beta) = 5f(\beta) + 3$ ، مجموع مقادیر ممکن برای $f(\alpha)$ یا $f(\beta)$ کدام است؟

- (۱) $\frac{7}{2}$ (۲) ۳ (۳) $\frac{5}{2}$ (۴) $-\frac{1}{2}$

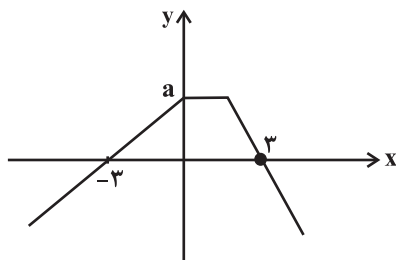
۱۲- اگر f تابع همانی و زوج مرتب $(f(2k) - k^2, 3k - f(-k))$ روی نیمساز ناحیهٔ دوم و چهارم باشد، مقدار $f(\sqrt{k})$ کدام است؟ ($k \neq 0$)

- (۱) ۶ (۲) $\sqrt{2}$ (۳) ۲ (۴) $\sqrt{6}$

۱۳- اگر نمودار تابع $f(x)$ منطبق بر نیمساز ناحیهٔ اول و سوم و نمودار تابع $g(x)$ منطبق بر نیمساز ناحیهٔ دوم و چهارم باشد و داشته باشیم:

$$f(x^2 - x) - g(4x - 9) = 1$$

- (۱) ۴ (۲) ۹ (۳) ۷ (۴) ۳

۱۴- اگر نمودار تابع $f(x) = \begin{cases} bx+2, & x \leq 0 \\ 2k, & 0 < x < a \\ cx+d, & x \geq a \end{cases}$ به صورت زیر باشد، مقدار $\frac{C+d}{ak}$ کدام است؟

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۱۵- تابع $h(x)$ یک تابع ثابت و تابع $U(x)$ همانی است، اگر $U(x) = 3kx + g(x) - 5$ و $h(x) = f(x) + kx$ است، اگر توابع $f(x)$ و $g(x)$ در هیچ

نقطه‌ای یکدیگر را قطع نکنند، مقدار k کدام است؟ (f و g ثابت نیستند).

- (۱) $\frac{1}{2}$ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) $\frac{1}{4}$

۱۶- اگر هزینهٔ ورودی توقفگاه مجتمع تجاری در روزهای تعطیل براساس مدت زمان سپری شده از زمان بازگشایی مجتمع یعنی از ساعت ۷ صبح محاسبه

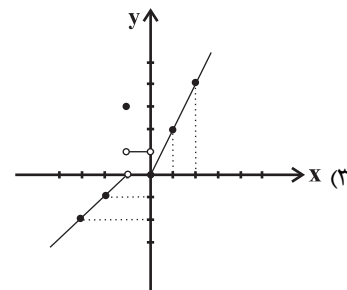
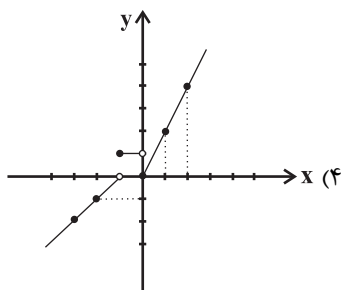
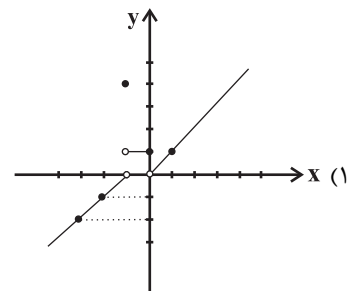
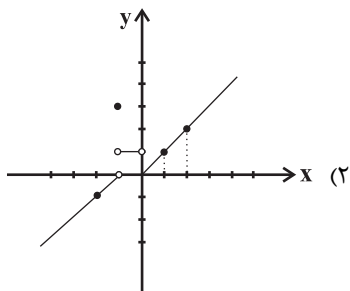
شود، که از تابع زیر پیروی می‌کند، مجموع درآمد حاصل از توقفگاه ۳ خودروی زیر با توجه به زمان ورود آن‌ها چند تومان خواهد شد؟ (هر واحد $C(x)$

معادل ۲۰۰۰ تومان است و زمان ورود ۳ خودرو ۷ صبح و خروج ۲ خودرو به ترتیب ساعت ۹ و ۱۰ صبح و خروج خودروی سوم ساعت ۱۶ است.)

$$C(x) = \begin{cases} 1, & 0 \leq x < 3 \\ x + \frac{1}{2}, & 3 \leq x < 8 \\ \frac{1}{2}, & 8 \leq x < 15 \end{cases}$$

- (۱) ۹۰۰۰ (۲) ۱۰۰۰۰ (۳) ۱۲۰۰۰ (۴) ۱۴۰۰۰

۱۷- نمودار تابع چند ضابطه‌ای $f(x) = \begin{cases} 2x, & x \geq 0 \\ 1, & -1 < x < 0 \\ 3, & x = -1 \\ x+1, & x < -1 \end{cases}$ کدام است؟

۱۸- اگر نمودار تابع $f(x) = \begin{cases} -\frac{1}{2}x - 4, & x \leq -4 \\ -2, & -4 < x < 2 \\ ax + b, & x \geq 2 \end{cases}$ دوزنقه‌ای به مساحت ۱۷ واحد مربع با محور x ایجاد کند، حاصل $f(5)$ کدام است؟

۶ (۴)

۴ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۱۹- اگر $f(x) = \frac{ax^2 + 3x}{3x^2 + ax}$ یک تابع ثابت با برد منفی باشد، مقدار $f(\sqrt{3}) + a$ کدام است؟

-۱ (۴)

-۲ (۳)

-۴ (۲)

-۳ (۱)

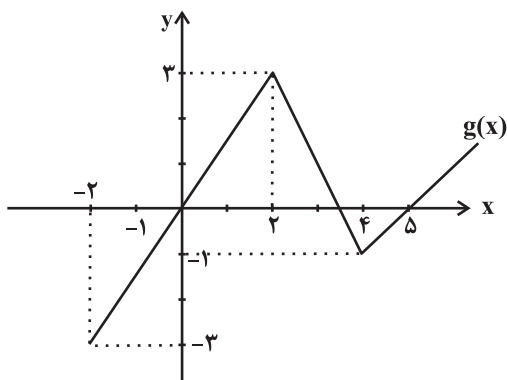
۲۰- براساس نمودار مقابل، تابع g عدد ۳ را به چه عددی نظیر می‌کند؟

$\frac{4}{3}$ (۱)

$\frac{1}{2}$ (۲)

۱ (۳)

$\frac{3}{4}$ (۴)

علوم و فنون ادبی (۳) و (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۳):
فصل یکم / فصل دوم
سبک‌شناسی قرن‌های دوازدهم
و سیزدهم
(دوره بازگشت و بیداری)
اختیارات شاعری (۱): زیبایی
صفحه‌های ۱۰ تا ۵۶

علوم و فنون ادبی (۱):
فصل چهارم
(درس‌های ۱۰ تا ۱۲)
+ کارگاه تحلیل فصل چهارم
صفحه‌های ۷۹ تا ۱۰۷

۲۱- کدام گزینه در رابطه با اوضاع نثر در قرن‌های پنجم و ششم درست است؟

- (۱) در این دوره نوعی از نثر به نام نثر موزون رواج می‌یابد که به‌کارگیری جناس از ویژگی‌های اصلی آن است.
(۲) تألیف کتاب در موضوع‌های گوناگون علمی رواج یافت و نثر ساده به کمال رسید، اما نثر مصنوع هنوز رایج نشده بود.
(۳) نثر فنی پس از نثر موزون رواج یافت و از نمونه‌های آن «کشف‌الاسرار و عدة‌الابرار» اثر ابوالفضل میبیدی است.

(۴) از آثار منثور این دوره می‌توان به «مقامات حمیدی»، «تاریخ بیهقی» و «قابوس‌نامه» اشاره کرد.

۲۲- کدام گزینه در رابطه با تاریخ ادبیات نادرست است؟

- (۱) دهخدا در رواج نثر ساده و عامیانه که بعدها در داستان‌های محمدعلی جمال‌زاده و صادق هدایت به کار رفت، نقش مؤثری داشت.
(۲) قائم‌مقام از افراد بسیار مؤثر در ادبیات بود و احیاکننده نثر فارسی می‌باشد. مهم‌ترین اثر او منشآت است.
(۳) دهخدا با روزنامه صوراسرافیل همکاری داشت و در آن نوشته‌های طنز سیاسی - اجتماعی خود را با عنوان چرند و پرند منتشر می‌کرد.
(۴) قائم‌مقام مسائل عصر را با کاربرد زبان و اصطلاحات رایج به سبک سعدی نوشت. عبارات کوتاه او گاهی مصنوع و متکلف است.

۲۳- با توجه به ابیات زیر کدام گزینه نادرست است؟

- «آمد نفس صبح و سلامت نرسانید
یا تو به دم صبح سلامی نسپردی
من نامه نوشتم به کبوتر بسپر دم
باد آمد و بگسست هوا را زره ابر
بر باد سپردم دل و جان تا به تو آرد
زین هر دو ندانم که کدامت نرسانید»
- بوی تو نیآورد و پیامت نرسانید
یا صبحدم از رشک سلامت نرسانید
چه سود که بختم سوی بامت نرسانید
بوی زره غالیه‌فامت نرسانید

(۱) آرایه‌های «استعاره، تشبیه و مراعات‌نظیر» در ابیات دیده می‌شوند.

(۲) درون‌گرایی و سرزنش طالع و بیان ناکامی و ناراحتی شاعر

(۳) فارسی‌بودن اغلب واژه‌ها و کثرت واژگان مهجور و دشوار

(۴) قالب شعر غزل و زبان شعر تقریباً ساده است.

۲۴- بر اساس ویژگی‌های سبکی، کدام بیت مربوط به سبک دوره بیداری نمی‌باشد؟

- (۱) همانا کیفر و مهر خداوندی که هستی تو
به یک جا گرم بادافره، به یک جا گرم پاداشن
- (۲) بنده قلم دستم است و دست شماها
آهن و سنگ است ای کلانمدی‌ها
- (۳) داغ می‌یهن داغ مـادر را ز دل
بسترد کان واجب است این مستحب
- (۴) چون که بی‌رنگی اسیر رنگ شد
موسسی‌ای با موسسی‌ای در جنگ شد

۲۵- در کدام بیت، آرایه «تضمین» مشهود نیست؟

- (۱) به فلک می‌رسد از روی چو خورشید تو نور
 (۲) نشود دفتر درد دل مجروح تمام
 (۳) ای رفته از بر ما، ما گفته همچو سعدی
 (۴) کل یوم هو فی شأن بیانی است بدان

۲۶- در چند بیت، آرایه «تلمیح» یافت می‌شود؟

- (الف) شو نمک بر آتش افکن کز سر خوان بهشت
 (ب) ز بی‌عشقی بهار زندگی دامن کشید از من
 (ج) به خسرو گفت شیرین کای خداوند
 (د) ز عاشق هیچ‌کس معشوق را بهتر نمی‌بیند
 (ه) کشتی عمرم ز طوفان حوادث گشته خرد

(۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج

۲۷- آرایه‌های درج‌شده در مقابل کدام بیت از ابیات زیر، کاملاً درست نیست؟

- (۱) خاک کوی او خوهم کز هر سوش
 (۲) شمع آمد و گفت چون مرا نیست قرار
 (۳) به که سر بر سر بالین سلامت بنهم
 (۴) جواب آن غزل است این که خواجه حافظ گفت

باد جوی مولیان آید همی (تضمین - جناس ناهمسان)

از پنبه نفس زخم چو حلاج از دار (تلمیح - استعاره)

چند از پهلوی من سینه بستر سوزد (مراعات نظیر - تلمیح)

مرا به میکده بر، در خم شراب انداز (جناس - تضمین)

۲۸- کدام بیت، دارای «جناس، مجاز و استعاره» است؟

- (۱) گر گدایی کنی از درگه او کن باری
 (۲) شرم دارد چمن از قامت زیبای بلندت
 (۳) ای صبر تویی دانم پروانه کار دل
 (۴) ماهم این هفته برون رفت و به چشمم سالی است

که گدایان درش را سر سلطانی نیست

که همه عمر نبوده‌ست چنین سرو روانش

دل شیفته پروانه است از نار نگه دارش

حال هجران تو چه دانی که چه مشکل حالی است

۲۹- آرایه‌های مقابل همه ابیات «کاملاً» درست است؛ به جز:

- (الف) بنده محمودم و سر در قدم
 (ب) مرا که چشم ارادت به روی و موی تو باشد
 (ج) سیلاب نیستی را سر در وجود من ده
 (د) گه ماه تام در دل شب می‌شود نهان

حلقه شد از خدمت این در قدم (جناس همسان - واژه‌آرایی)

دلیل صدق نباشد نظر به لاله و سنبل (استعاره - جناس ناهمسان)

کز خاکدان هستی بر دل غبار دارم (کنایه - تشبیه)

گه پیچ زلف در بر خط می‌رود به تاب (مجاز - موازنه)

(۱) ب - الف (۲) د - ب (۳) ج - د (۴) الف - ج

۳۰- در همه ابیات «اشتقاق» مشهود است؛ به جز:

- (۱) که تو زان دوری در این دور ای کلیم
- (۲) آن که پیشش بنهد تاج تکبر خورشید
- (۳) جام جهان‌نماست ضمیر منیر دوست
- (۴) گر نخواهد داد من امروز داد آن شاه حسن

۳۱- گزاره مقابل کدام ابیات نادرست است؟

- (الف) نگه داشت بر طاق بستان سرای
- (ب) پاسبانی خفت و دزد اسباب برد
- (ج) خون چکد از این دل ریش از وفات
- (د) کشت بی‌خوشه خجالت کشد از روی درو
- (هـ) به نام خداوند تنزیل و وحی

- پا بکش زیرا دراز است این گلیم
- کبریایی‌ست که در حشمت درویشان است
- اظهار احتیاج خود آن چه حاجت است؟
- دامنش فردا به نزد دادگر خواهم گرفت

یکی نامور بلبل خوش‌سرای (دارای تبصره قافیه است).

رخت‌ها را زیر هر خاکی فشرد (الگوی حروف اصلی قافیه «صوت+۲صلت» است)

مرهمی از لب بده پیش از وفات («ت» حرف الحاقی است).

مفکن ای تیغ اجل بر من بیدل پرتو (قافیه بر مبنای قاعده ۱ است).

خداوند امر و خداوند نهی (قافیه خطی رعایت نشده است).

- (۱) الف، ب (۲) ج، هـ (۳) ج، د (۴) هـ، د

۳۲- در ابیات ذوقافیتین زیر، قاعده قافیه‌های کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) در عشق دل و عقل و تن و جان نبود
  - (۲) خاقانی را جور فلک یاد آید
  - (۳) آن شب که همی رای به هجران داری
  - (۴) ترک من کارآم جان از شکر گویا دهد
- هر کس که چنین باشد نادان نبود
گر مرغ دلش زین قفس آزاد آید
آفاق به چشم من چو زندان داری
کام جان عاشقان از عیبر شهلا دهد

۳۳- وزن کدام مصراع متفاوت است؟

- (۱) بیا مطالعه کن گو به نوبهار زمین را
- (۲) چه حاجت است به گلگشت باغ، گوشه‌نشین را؟
- (۳) زهی به ساعد سیمین شکوفه ید بیضا
- (۴) به رنگ زرد قناعت کن از ریاض جهان

۳۴- وزن کدام بیت، ناهمسان و دارای دو دسته‌بندی هجایی است؟

- (۱) از وصل صدف گهر گریزان است
- (۲) بر حسن غریب، خانه زندان است
- (۳) بی‌خودی رفتن است دل‌ها را
- (۴) هوش و اماندن است دل‌ها را
- (۳) عنان به دست فرومایگان مده زنه‌ار
- (۴) که در مصالح خود خرج می‌کنند تو را
- (۴) هرگز حسد نبردم بر منصبی و مالی
- وز می چنان نه مستم از عشق روی ساقی

۳۵- درباره بیت زیر نمی‌توان گفت...

«دو لب چو دوتا لعل و دو یاقوت شکربرار

(۱) رکن «مستف» و رکن «مفاعیل» در آن وجود دارد.

(۲) در وزنی سروده شده است که می‌تواند برش همسان و برش ناهمسان داشته باشد.

(۳) در هر مصراع، یک اختیار زبانی مشهود است.

(۴) دارای اختیار کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند است.

۳۶- کدام ابیات دارای اختیار «کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند» هستند؟

الف) تو دارو و درمان دل و دیده ریشی	ب) گرچه باشد یار و غم خوارت بسی	ج) روز خوش گشت و هوا صافی و گیتی خرم	د) در همه شهر از دهان تنگ تو	ه) گرنه آن سرو افکند بر شاخ طوبی سایه اش
بیرون ز دل و دیده تو را جا نتوان کرد	داغ هجرش کرد از آن افگارت تر	آبها جاری و می روشن و دلها بی غم	نیست بر من کار ازین دشوارتر	هر ورق در شرح بی برگی برآرد دفتری
(۱) الف، ب	(۲) ب، ه	(۳) الف، ج	(۴) د، ه	

۳۷- کدام بیت، فاقد حذف همزه و دارای بیشترین اختیار زبانی تغییر کمیت مصوت کوتاه است؟

۱) ندارد حاجت مشاطه روی گلغذار ما	۲) زمین از سایه ما گر شود نیلی، عجب نبود	۳) نشستن بر سر راه تحیر عالمی دارد	۴) به گیتی شد عیان از شیوه عجز اضطرار ما
پر طاووس مستغنی است از نقش و نگار ما	که کوه قاف می بازد کمر در زیر بار ما	که هر کس می رود از خویش می گردد دچار ما	ز پشت دست ما باشد قماش روی کار ما

۳۸- مفهوم «اغتنام فرصت» در کدام گزینه مشاهده نمی شود؟

۱) من نمی گویم زیان کن یا به فکر سود باش	۲) بیا تا قدر یکدیگر بدانیم	۳) گفت ای پسر این نه جای بازی است	۴) تفرج کنان در هوا و هوس
ای ز فرصت بی خبر در هر چه هستی زود باش	که تا ناگه ز یکدیگر نمائیم	بشتاب که جای چاره سازی است	گذشتیم بر خاک بسیار کس

۳۹- مفهوم بیت زیر در بیت کدام گزینه دیده می شود؟

«از پی توست این همه امید و بیم	۱) تو بدین لعل گهربار که داری حیف است	۲) تشویش جزا با همه تقصیر نداریم	۳) پیش وجود همه آیندگان	۴) برتر از وهم و عقل و حس و قیاس
هم تو بیخشی و ببخش ای کریم»	که ثنای کف بخشنده داور نکنی	چون خواجه بخشنده ما بنده نواز است	بیش بقای همه پایندگان	چیست جز خاطر خدای شناس

۴۰- کدام دو بیت با یکدیگر قرابت معنایی دارند؟

۱) آبی تر از آنیم که بی رنگ بمیریم	از آن زمانه به ما ایستادگی آموخت	۲) شعاع درد مرا ضرب در عذاب کنید	جمله رنجوران دوا دارند امید	۳) از پی آن تا یکی گوهر به دست آرد مگر	همچو فرهاد بود کوهکنی پیشه ما	۴) دی شیخ با چراغ همی گشت گرد شهر	خاقانی آن کسان که طریق تو می روند
از شیشه نبودیم که با سنگ بمیریم	که تا ز پای نیفتیم تا که پا و سری است	مگر مساحت رنج مرا حساب کنید	نالد این رنجور کم افزون کنید	ننگری تا چند مایه رنج بیند کوهکن	کوه ما سینه ما ناخن ما تیشه ما	کز دیو و دد ملولم و انسانم آرزوست	زاغند و زاغ را روش کبک آرزوست

جامعه‌شناسی (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

درس‌های اول تا چهارم +

درس پنجم: معنای زندگی

(پرسش از معنای زندگی، پیچیدگی پدیده‌های

انسانی و اجتماعی)

صفحه‌های ۲ تا ۴۸

۴۱- به ترتیب، هر یک از عبارتهای زیر با کدام مفهوم در ارتباط است؟

الف) بخشی از ذخیره دانشی ما را تشکیل می‌دهد.

ب) مانند هوا برای انسان است.

ج) شناخت دقیق مسائل و ارائه راهکارهای صحیح را پیشنهاد می‌دهد.

د) هر فرد، گروه، قوم، جامعه و امتی، دارای آن است.

(۱) دانش عمومی - دانش عمومی - دانش علمی - دانش علمی

(۳) دانش علمی - ذخیره دانشی - دانش عمومی - ذخیره دانشی

۴۲- به ترتیب، کدام گزینه در رابطه با دیدگاه‌های اول و سوم ارتباط دانش عمومی و دانش علمی، غلط و صحیح می‌باشد؟

(۱) دانش علمی، راه کشف واقعیت و دانش عمومی، دانش حاصل از زندگی است. - دانش علمی به دانش تجربی محدود نمی‌شود بلکه دانش‌های فراطربری مانند دانش‌های عقلانی و وحیانی را هم شامل می‌شود.

(۲) دانش علمی تنها از راه حس و تجربه و به‌صورت نظام‌مند به‌دست می‌آید ولی دانش عمومی، دانش حاصل از زندگی افراد است. - برتری دانش تجربی بر دانش حاصل از زندگی را بی‌اعتبار می‌داند و دانش عمومی را پایه و اساس هرگونه دانشی می‌داند.

(۳) دانش عمومی در مقابل دانش علمی از ارزش یکسانی برخوردار است و دانش عمومی از راه جامعه‌پذیری و فرهنگ‌پذیری به‌دست می‌آید. - دانش عمومی و دانش علمی رابطه متقابل دارند اما دانش علمی به دلیل امکان اعتباریابی، نسبت به دانش عمومی از اعتبار بیشتری برخوردار است.

(۴) دانش علمی برای حفظ هویت خود باید از ورود دانش عمومی به قلمرو علم جلوگیری کند. - دانش علمی ضمن ریشه داشتن در دانش عمومی، امکان انتقاد از دانش عمومی و تصحیح آن را دارد.

۴۳- به ترتیب در ارتباط با موارد زیر، کدام گزینه صحیح است؟

- عامل شکل‌گیری جامعه‌شناسی تبیینی، تفسیری و انتقادی

- وجه اشتراک جغرافیای انسانی، اقتصاد و سیاست

- نتیجه کشف نظم و قواعد جهان اجتماعی

(۱) دوری و نزدیکی به علوم طبیعی - مطالعه پدیده‌های اجتماعی - توضیح تأثیر اجتماعات بر زندگی انسان

(۲) اندازه و دامنه پدیده‌های اجتماعی - علم شناخت ساختار اجتماعی - پیش‌بینی آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی

(۳) دوری و نزدیکی به علوم طبیعی - شاخه‌ها و دانش‌های اجتماعی - فراهم آمدن فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح برای دانشمندان

(۴) اندازه و دامنه پدیده‌های اجتماعی - علم شناخت ساختار اجتماعی - برخورداری از فرصت‌های اجتماعات مختلف

۴۴- کدام یک از عبارات زیر، نادرست می‌باشد؟

(۱) جامعه‌شناسی یکی از شاخه‌های علوم اجتماعی است.

(۳) جامعه‌شناسی خرد و کلان، نیازمند به هم و مکمل یکدیگرند.

(۴) جامعه‌شناسی کلان به مطالعه کنش اجتماعی می‌پردازد.

۴۵- به ترتیب، هر عبارت با کدام قسمت جدول مرتبط است؟

- جوامع مبتنی بر تبیین

- در گروه‌های رسمی مانند سازمان‌ها بهتر می‌توان دید

- بی‌نظمی بیشتر از نظم به چشم می‌آید

- هر چه همبستگی اجتماعی میان افراد یک گروه بیشتر باشد

انحرافات اجتماعی در آن گروه کاهش می‌یابد

(۱) ج - ب - الف - د

(۲) د - ب - الف - ج

(۳) د - الف - ب - ج

(۴) ب - د - ج - الف

د	الف	ساختار اجتماعی	تبیین تجربی
پیش‌بینی رفتارها را تضمین می‌کنند	اشتراک میان راننده‌های که در شانه خاکی جاده رانندگی می‌کند با پزشکی که بیماران خود در مطب منتظر می‌گذارند.	ب	ج

۴۶- به ترتیب، پاسخ پرسش‌های زیر کدام است؟

الف) در اوایل قرن نوزدهم میلادی، کدام تبیین‌ها به رسمیت شناخته می‌شد؟

ب) رویکرد جامعه‌شناسی تبیینی کدام است؟

(۱) تبیین‌های عقلانی - نگاه از بیرون به پدیده‌های اجتماعی

(۲) تبیین‌های تجربی - نگاه از درون به پدیده‌های اجتماعی

(۳) تبیین‌های عقلانی - نگاه از درون به پدیده‌های اجتماعی

(۴) تبیین‌های تجربی - رویکرد پوزیتیویستی، وحدت روش علوم

۴۷- «اندازه‌گیری اجزای بدن در ایام جنگ جهانی دوم» و «برگزاری جشنواره‌های زیبایی در روزگار ما»، نشان‌دهنده چیست و با کدامیک از پیامدهای

نادیده گرفتن کنش مرتبط است؟

(۱) تأکید بر امور قابل مشاهده - سقوط ارزش‌ها

(۲) تأکید بر امور قابل مشاهده - افول معانی

(۳) نادیده گرفتن معنای کنش - افول معانی

(۴) نادیده گرفتن معنای کنش - سقوط ارزش‌ها

۴۸- در متن زیر، چند مورد نادرست وجود دارد؟

«تأکید بیش از اندازه رویکرد تفسیری بر نظم و ساختارهای اجتماعی به حذف اراده و خلاقیت، ارزش و اخلاق، آگاهی و معنا از زندگی اجتماعی

می‌انجامد و شور زندگی را از انسان‌ها می‌گیرد. برای جلوگیری از بروز چنین پیامدهایی، کنش اجتماعی مورد توجه برخی جامعه‌شناسان قرار گرفت.

نظریه‌پردازان کنش اجتماعی، آگاهی و معناداری را مهم‌ترین ویژگی کنش اجتماعی می‌دانند و زندگی اجتماعی انسان را با تأکید بر آگاهی و معنا،

مطالعه می‌کنند.»

(۱) سه (۲) یک (۳) صفر (۴) دو

۴۹- بررسی و مطالعه پدیده‌های انسانی و اجتماعی، چه زمانی به نتیجه‌گیری‌های غلط و اشتباه منجر می‌شود؟

(۱) شناخت نادرست تفاوت‌های فردی و اجتماعی

(۲) عدم توجه به عمق پدیده‌ها

(۳) دشواری فهم پدیده‌های اجتماعی

(۴) ناتوانی در فهم معنای زندگی و کنش دیگران

۵۰- کدامیک از گزینه‌های زیر نادرست است؟

(۱) خودکشی یک کنش غیر عادی است که برخلاف طبیعت و سرشت انسان است.

(۲) وجود نظریات متفاوت، نشانه پیچیدگی و عمق پدیده‌های اجتماعی است.

(۳) آنچه شهادت را از خودکشی جدا می‌کند، هویت متفاوت آنها است.

(۴) پس از انقلاب فرانسه، مسئله خودکشی در جوامع صنعتی رواج پیدا کرد.

هویت

(هویت ایرانی ۱، ۲، ۳ و ۴)
صفحه‌های ۱۰۳ تا ۱۳۵

در این بخش، از میان سؤالات جامعه‌شناسی (۱) و جامعه‌شناسی (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید.
به سؤالات ۵۱ تا ۵۵ «یا» به سؤالات ۵۶ تا ۶۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

جامعه‌شناسی (۱)

۵۱- کدام گزینه بیانگر هویت فرهنگی جوامع اسلامی از نظر مستشرقان و تاریخ‌نگاران غربی است؟

- (۱) توحیدی و یا اساطیری نیست و به ابعاد تاریخی و جغرافیایی آن محدود نمی‌گردد.
- (۲) سکولار و دنیوی است و در قالب عناوین قوم‌گرایانه و ناسیونالیستی، امت و ملت اسلامی را به اقوام مختلف تقسیم می‌کند.
- (۳) توحیدی یا اساطیری است و در قالب عناوین قوم‌گرایانه و ناسیونالیستی، امت و ملت اسلامی را به اقوام مختلف تقسیم می‌کند.
- (۴) سکولار و دنیوی نیست و به ابعاد تاریخی و جغرافیایی آن محدود می‌گردد.

۵۲- به ترتیب، کدام گزینه در رابطه با «پیدایش قدرت اجتماعی»، «رابطه نظام سیاسی با نظام فرهنگی» و «اقتدار» صحیح است؟

- (۱) توانایی انجام کاری با آگاهی و اراده - شکل‌گیری تزلزل و تعارض هویتی در نتیجه دور ماندن نظام فرهنگی از ارزش‌ها و آرمان‌های جامعه - قدرت رسمی که با مقبولیت یا عدم مقبولیت همراه است.
- (۲) به خدمت گرفتن اراده و کار ارادی دیگران - کاهش اقتدار نظام فرهنگی در صورت عدول از اصول و ارزش‌های نظام سیاسی - قدرت رسمی که همراه با تبعیت و رضایت است.
- (۳) تأثیرگذاری بر اراده دیگران در جهت وصول به اهداف خود - تعیین عقاید، ارزش‌ها و اصول حاکم بر نظام سیاسی از سوی نظام فرهنگی - قدرت رسمی که با مقبولیت همراه است.
- (۴) عمل کردن افراد مطابق آنچه که ما می‌خواهیم - بسط و توسعه فرهنگ در نتیجه وفاداری نظام سیاسی به ارزش‌های فرهنگی جامعه - قدرت رسمی یا غیررسمی که با تبعیت همراه است.

۵۳- به ترتیب، پاسخ پرسش‌های زیر کدام است؟

الف) سیاست چگونه پدید می‌آید؟

ب) لیبرال دموکراسی چیست؟

- (۱) هنگامی که قدرت برای رسیدن به هدفی معین سازمان پیدا کند. - نوعی نظام سیاسی است که در جهان اسلام مورد توجه امت اسلامی قرار گرفته است.
- (۲) هنگامی که فرد بپذیرد مطابق آنچه از او خواسته شده عمل نماید. - نوعی نظام سیاسی است که در جهان اسلام مورد توجه امت اسلامی قرار گرفته است.
- (۳) هنگامی که قدرت برای رسیدن به هدفی معین سازمان پیدا کند. - نوعی نظام سیاسی است که ادعا می‌کند با خواست و اراده اکثریت مردم سازمان می‌یابد.
- (۴) هنگامی که فرد بپذیرد مطابق آنچه از او خواسته شده عمل نماید. - نوعی نظام سیاسی است که ادعا می‌کند با خواست و اراده اکثریت مردم سازمان می‌یابد.

۵۴- به ترتیب، هر یک از عبارات زیر با کدام گزینه مرتبط است؟

- مصداقی از روند بسط فرهنگ

- زمینه‌ساز بسط و تسلط جهان‌های اجتماعی دیگر

- راه گسترش هر فرهنگ

- (۱) افزایش جمعیت جهان اجتماعی - از بین رفتن معانی و ارزش‌های اجتماعی - درک معانی نهفته در آن
- (۲) گسترش معانی و ارزش‌های خانواده - افزایش جمعیت جهان اجتماعی - درک معانی نهفته در آن
- (۳) افزایش جمعیت جهان اجتماعی - از بین رفتن معانی و ارزش‌های اجتماعی - شناختن، پذیرفتن و عمل کردن به آن
- (۴) گسترش معانی و ارزش‌های خانواده - نزول جمعیت جهان اجتماعی - شناختن، پذیرفتن و عمل کردن به آن

۵۵- پاسخ هر یک از سؤالات زیر به ترتیب کدام است؟

- از کارکردهای مهم خانواده چیست؟

- لازمه تحقق هدف اسلام چیست؟

- شاخص و نشانه جهان اجتماعی متجدد چیست؟

- (۱) تأمین جمعیت - اعتقاد به توحید - کاهش جمعیت
- (۲) تربیت فرزندان - داشتن جمعیت مناسب - افزایش جمعیت
- (۳) تأمین جمعیت - داشتن جمعیت مناسب - کاهش جمعیت
- (۴) تربیت فرزندان - اعتقاد به توحید - افزایش جمعیت

جامعه‌شناسی (۲)

اگر به سؤال‌های ۵۱ تا ۵۵ پاسخ ندهاید، می‌توانید به سؤال‌های ۵۶ تا ۶۰ پاسخ دهید.

بیداری اسلامی و جهان جدید

(سرآغاز بیداری اسلامی،
انقلاب اسلامی ایران، افق
بیداری اسلامی)
صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۳۴

۵۶- به ترتیب، عبارات کدام گزینه در رابطه با ویژگی نسل اول منورالفکران نادرست و در ارتباط با ویژگی نسل دوم منورالفکران، صحیح است؟

- (۱) همانند بیدارگران اسلامی، خواستار اصلاح رفتار دولت‌ها در کشورهای اسلامی بودند. - در ابتدا تأکید بر ضرورت اصلاحات در دولت‌های کشورهای اسلامی خود کردند اما در نهایت با حمایت کشورهای غربی، در جوامع خود حکومت‌های سکولار تشکیل دادند.
- (۲) این گروه تحت تأثیر جریان‌های چپ در کشورهای اروپایی بودند. - اعتراض آن‌ها به روشنفکران نسل اول، به دلیل اسلام‌ستیزی آنان نبود، بلکه از نوع اعتراضاتی بود که طی قرن بیستم در کشورهای غربی نسبت به عملکرد اقتصادی نظام‌های فئودالیسم شکل گرفت.
- (۳) با فروپاشی بلوک شرق، جاذبه‌های آن‌ها در سطح جهان از بین رفت و این جریان در کشورهای اسلامی نیز جاذبه خود را از دست داد. - برخی از آنان، آشکارا اندیشه‌های غیرتوحیدی را مطرح می‌کردند و برخی دیگر از رویارویی مستقیم با باورهای دینی مردم خودداری می‌کردند.
- (۴) آتاتورک در ترکیه، رضاخان در ایران و امان‌الله‌خان در افغانستان، سه نمونه از این گروه‌اند. - حرکت‌های اعتراض‌آمیز آن‌ها، اغلب مورد حمایت بلوک شرق قرار می‌گرفت.

۵۷- به ترتیب، صحیح یا غلط بودن هر یک از عبارات‌های زیر، در کدام گزینه به‌درستی نمایان شده است؟

- امام خمینی (ره)، انقلاب را هنگامی آغاز کرد که شاه تحت حمایت دولت‌های غربی بود و مأموریت حفظ امنیت منطقه را بر عهده داشت و منورالفکران چپ نیز به صحنه رقابت‌های سیاسی داخلی کشور بازگشته بودند.
- امام خمینی (ره) به عنوان یک مرجع دینی، مردم و عالمان را از موضع فعالیت رقابت‌آمیز به مقاومت منفی بازگرداند.
- در اندیشه اجتماعی و سیاسی شیعی، حاکمیت آرمانی دینی، حاکمیت الهی است که به وسیله پیامبر (ص) و اهل بیت (ع) تحقق پیدا می‌کند و در زمان غیبت امام زمان (عج) اجرای احکام وظیفه فقها است.
- در جریان مشروطه، نزاع و رقابت سختی بین بیدارگران اسلامی و منورالفکران غرب‌گرا به وجود آمد که پس از دو دهه کشمکش، با حضور قدرت‌های استعماری و دخالت انگلستان، به حاکمیت رضاخان منجر شد.

(۱) غ - ص - ص - ص (۲) غ - غ - ص - ص (۳) ص - غ - ص - ص (۴) ص - ص - غ - غ

۵۸- صحیح یا غلط بودن عبارات زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- منورالفکران غرب‌گرا مانند بیدارگران اسلامی، بیداری را در تقلید از رفتار فرنگیان می‌دیدند.
- از اولین لژهایی که منورالفکران در ایران تأسیس کردند، لژ آدمیت و لژ بیداری ایرانیان بود.
- از جمله اقدامات آتاتورک، لغو تقویم هجری و انتشار اسکناس با نماد پان‌ترکیسم بود.
- قدرت حاکمان سکولار در کشورهای مسلمان، ریشه در پیشینه تاریخی این کشورها داشت.

(۱) ص - غ - غ - ص (۲) غ - ص - ص - ص (۳) غ - غ - ص - غ (۴) ص - ص - غ - ص

۵۹- به ترتیب، کدام گزینه جدول زیر را به‌درستی کامل می‌کند؟

ویژگی فعالیت اجتماعی - سیاسی	نمونه تاریخی
اصلاح رفتار حاکمان	(الف)
(ج)	تدوین رساله‌های جهادیه
(ب)	انقلاب مشروطه

- (۱) تغییر ساختار سیاسی - تدوین رساله‌های جهادیه - همکاری با حاکم نامشروع در حد واجبات نظامیه
- (۲) همکاری با حاکم نامشروع در حد واجبات نظامیه - تدوین رساله‌های جهادیه - همکاری با حاکم نامشروع در حد واجبات نظامیه
- (۳) جنبش تنباکو - تغییر ساختار سیاسی - همکاری با حاکم نامشروع در حد واجبات نظامیه
- (۴) جنبش تنباکو - همکاری با حاکم نامشروع در حد واجبات نظامیه - تغییر ساختار سیاسی

۶۰- به ترتیب کدام گزینه با عبارات زیر در ارتباط است؟

- افتراق انقلاب اسلامی ایران با انقلاب‌های آزادی‌بخش در مقابله با استعمار
- پیامد انقلاب اسلامی ایران بر جهان غرب
- اقدامات جهان غرب در مقابله با حرکت مستقلی که در جهان اسلام شکل گرفته است.

- (۱) انقلاب اسلامی ایران در کانون قطب فرهنگی جهان اسلام قرار گرفت. - به وجود آمدن رویکرد دنیوی و دینی به زندگی اجتماعی - ایجاد اختلافات فرقه‌ای و مذهبی برای تضعیف جهان اسلام
- (۲) انقلاب اسلامی ایران از آغاز جهت‌گیری ضدآمریکایی و ضدصهیونیستی و ضدمارکسیستی خود را اعلام کرد. - شکل‌گیری و گسترش اندیشه‌های مدرن - استقبال آی‌پک از تصویب تحریم‌های ضد ایرانی در سنای آمریکا
- (۳) انقلاب اسلامی ایران بیرون از قطب‌بندی سیاسی شرق و غرب یک قطب‌بندی جدید فرهنگی به وجود آورد. - شکل‌گیری نظریه‌های سکولاریسم - جنگ رسانه‌ای همه‌جانبه در برابر حرکت فرهنگی جهان اسلام
- (۴) انقلاب اسلامی ایران فقط یک انقلاب سیاسی نبود بلکه هویتی فرهنگی و تمدنی داشت. - انقلاب‌های آزادی‌بخش در مقابله با استعمار قدیم و حذف کارگزاران مستقیم غرب موفق می‌شدند ولی در قطع وابستگی اقتصادی و فرهنگی توفیقی نداشتند. - از دست رفتن اعتبار ارزش‌ها و آرمان‌های پس از رنسانس - ارائه تفسیرهای سکولار از اسلام و حمایت از اسلام آمریکایی

حافظه و علل فراموشی

صفحه‌های ۸۸ تا ۱۱۱

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

روان‌شناسی

- ۶۱- در ساعات نخست بعد از یادگیری، گذشت زمان با میزان فراموشی رابطه‌ای ... دارد و بهترین شیوه کنترل اثر گذشت زمان، ... است.
- (۱) معکوس - مرور اطلاعات در زمان مناسب
(۲) مستقیم - کاهش فاصله زمانی بین یادگیری یک مطلب و یادآوری آن
(۳) معکوس - مرور اطلاعات در زمان مناسب
(۴) مستقیم - کاهش فاصله زمانی بین یادگیری یک مطلب و یادآوری آن
- ۶۲- وقتی در گوشی موبایل خود یادداشت می‌کنیم که کاری را انجام دهیم ...
- (۱) یک نشانه بازبایی معنایی اضافه کرده‌ایم.
(۲) نشانه بیرونی فراهم کرده‌ایم.
(۳) از تداخل اطلاعات جلوگیری کرده‌ایم.
(۴) اثر گذشت زمان را کاملاً خنثی کرده‌ایم.
- ۶۳- پیام اصطلاح «اثر آزمون» چیست؟
- (۱) در کسب نشانه‌های بازبایی نقش ایفا می‌کند.
(۲) مشکل نگه داشتن اطلاعات در حافظه حل می‌شود.
(۳) در پی تقویت حافظه و سطوح شناخت است.
(۴) در یادسپاری اطلاعات کمک شایانی می‌کند.
- ۶۴- کدام گزینه در مورد سؤال «نتیجه بازی فوتبال ایران و انگلیس در جام جهانی ۲۰۲۲ چه شد؟» قطعاً نادرست است؟
- (۱) پاسخ به این سؤال به حافظه معنایی مربوط می‌شود.
(۲) پاسخ این سؤال را از حافظه کوتاه‌مدت بازبایی می‌کنیم.
(۳) پاسخ این سؤال از حافظه بلندمدت بازبایی می‌کنیم.
(۴) پاسخ این سؤال را از حافظه بلندمدت بازبایی می‌کنیم.
- ۶۵- به ترتیب، علت و معلول علاقه‌مندی به یک موضوع چیست؟
- (۱) کسب اطلاعات درباره اهمیت آن موضوع - رمزگردانی راحت تر
(۲) مهم و کاربردی بودن مطلب - شکل‌گیری ادراک قوی از موضوع‌های مختلف
(۳) هم‌زمانی چند فعالیت - رمزگردانی پایدار
(۴) مرور کارآمد - فراموش نشدن مطالب
- ۶۶- «سعید معلم فارسی دبیرستان است و به دنبال راهی است تا با کمک آن به دانش‌آموزان کمک کند تا اشعار حفظی کتاب درسی را بهتر به خاطر بسپارند.» کدام گزینه دربردارنده بهترین پیشنهاد برای این هدف است؟
- (۱) از دانش‌آموزان بخواهد ابتدای روز و با ذهن شاداب‌تر اشعار را حفظ کنند.
(۲) با توضیح دادن معنای ابیات، شعر را برای دانش‌آموزان قابل فهم کند.
(۳) از دانش‌آموزان بخواهد بدون صدا و تنها با دیدن شعر آن را حفظ کنند.
(۴) برای هر شعر موسیقی‌ای پیدا کند که متن شعر، متن آواز آن باشد.
- ۶۷- درست یا نادرست بودن عبارت‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه به درستی آورده شده است؟
- اولین خاطره انسان، با شکل‌گیری کامل مغز و در ۴ سالگی شکل می‌گیرد.
- هر کس بیشتر از حافظه‌اش استفاده کند، دیرتر از دیگران دچار اختلالات روانی می‌شود.
- ظرفیت حافظه هیچ محدودیتی ندارد.
- شاهدین محاکم قضایی مصون از خطای حافظه نیستند.
- (۱) د - د - ن - ن
(۲) د - ن - ن - ن
(۳) ن - ن - ن - د
(۴) ن - ن - د - د
- ۶۸- هر یک از گزاره‌های زیر، به ترتیب به کدام نوع حافظه اشاره دارند؟
- راه انتقال ویروس آنفولانزا چیست؟
- آخرین جلسه کلاس در مورد چه موضوعی گفت‌وگو کردیم؟
- مقاله‌ای را که دیروز در روزنامه خواندید به یاد دارید؟
- (۱) معنایی - رویدادی
(۲) معنایی - رویدادی
(۳) رویدادی - رویدادی
(۴) معنایی - معنایی
- ۶۹- «سمیه مشغول آماده کردن ساندویچ تغذیه مدرسه فرزندش است، اما مردد است که کدام مواد غذایی برای تأمین نیازهای رشدی فرزندش بیشتر مورد نیاز است. هم‌چنین سمیه به خاطر دارد که فرزندش از او خواسته بود تا ساندویچ‌ها تغییری نکنند، اما فراموش کرده فرزندش از او چه درخواستی داشته است.» هر یک از دغدغه‌های سمیه به ترتیب ناظر به کدام یک از انواع حافظه هستند؟
- (۱) معنایی - رویدادی
(۲) معنایی - معنایی
(۳) رویدادی - رویدادی
(۴) رویدادی - معنایی
- ۷۰- در هر یک از موقعیت‌های زیر کدام عامل موجب فراموشی شده است؟
- عرفان فردای امتحان‌هایی که شب امتحانی درس خوانده نمی‌تواند مطالب را به یاد بیاورد.
- مرجان فراموش کرد کتاب مورد علاقه‌اش را برای امانت دادن به دوستش به مدرسه بیاورد.
- بعد از مدرسه، ستاره هر چقدر فکر کرد نتوانست به خاطر بیاورد مانتوی معلمشان چه رنگی بوده است.
- امیر تا پیش از آن که دوستش خودش را معرفی کند نتوانست هم‌کلاسی دبستانش را بشناسد.
- (۱) گذشت زمان - عوامل عاطفی - عدم رمزگردانی - گذشت زمان
(۲) تداخل اطلاعات - عدم رمزگردانی - گذشت زمان - نشانه‌های بازبایی
(۳) گذشت زمان - عدم رمزگردانی - گذشت زمان - تداخل اطلاعات
(۴) تداخل اطلاعات - عوامل عاطفی - عدم رمزگردانی - گذشت زمان

دفترچه شماره (۲)

صبح جمعه

۱۴۰۲/۹/۱۷

آزمون ۱۷ آذر ماه ۱۴۰۲

**آزمون اختصاصی
دوازدهم انسانی**

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده ترازى به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
	۴۰۰۰	۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰	
عربی، زبان قرآن	۱	۲	۳	۵	۶	
تاریخ و جغرافیا	۱	۲	۴	۶	۷	
فلسفه و منطق	۱	۲	۳	۵	۶	
اقتصاد	۱	۲	۴	۵	۷	

نام و نام خانوادگی:	شمارنده:
تعداد سؤال: ۹۰	مدت پاسخ گویی: ۸۰ دقیقه

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ گویی

ردیف	وضعیت پاسخ گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	عربی، زبان قرآن (۱) و (۳)	۲۰	۷۱	۹۰	۲۰
۲	اجباری	تاریخ (۳)	۵	۹۱	۹۵	۵
۳	انتخابی	تاریخ (۱)	۵	۹۶	۱۰۰	۵
		تاریخ (۲)	۵	۱۰۱	۱۰۵	
۴	اجباری	جغرافیا (۳)	۵	۱۰۶	۱۱۰	۵
۵	انتخابی	جغرافیای ایران	۵	۱۱۱	۱۱۵	۵
		جغرافیا (۲)	۵	۱۱۶	۱۲۰	
۶	اجباری	فلسفه دوازدهم	۱۰	۱۲۱	۱۳۰	۱۰
۷	اجباری	منطق	۱۰	۱۳۱	۱۴۰	۱۰
۸	اجباری	فلسفه یازدهم	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۱۰
۹	اجباری	اقتصاد	۱۰	۱۵۱	۱۶۰	۱۰

پدیدآوردگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، گلناز بینتی، محمدابراهیم تونندهجانی، آروین حسینی، محمد حمیدی، علی قهرمانزاده، فرشید کریمی، امیر محمودیان، محمد نظامی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، عزیز الیاسی پور، سعید جعفری، سجاد غلامپور سیوکی، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، شیوا نظری
جامعه‌شناسی	امیرمهدی افشار، ریحانه امینی، آرزتا بیدقی، کوثر شاه‌حسینی، فاطمه صفری، حبیبه محبی، سید محمد مدنی دینانی
روان‌شناسی	حمیدرضا توکلی، مهدی جاهدی، محمد حبیبی
عربی زبان قرآن	محمود بادبرین، ولی برجی، مجید بیگلری، حسین رضایی، اسماعیل علیپور، مرتضی کاظم‌شیرودی، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی، پیروز و جان
تاریخ و جغرافیا	علی آقاجانیور، زهرا دامیار، فاطمه سخایی، امیرحسین کاروین، محمد ملک‌آبادی‌زاده، جواد میریلوکی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، محمد آقاصالح، پرگل رحیمی، سبا جعفرزاده صابری، محمد رضایی‌بغا، موسی سپاهی، حمید سودیان، فرهاد قاسمی‌نژاد، فیروز نژادنجف، علیرضا نصیری
اقتصاد	مبین خزینی، آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، زهرا محمدی، سید محمد مدنی دینانی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	ویراستار رتبه برتر کنگور	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم تونندهجانی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، علی مرشد، محمد حمیدی، آروین حسینی	—	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	یاسین مهدیان،	سپیده فتح‌اللهی	فریبا رثوفی
جامعه‌شناسی	کوثر شاه‌حسینی	کوثر شاه‌حسینی	فاطمه صفری،	آرش مرتضائی‌فر	زهرة قموشی
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	محمد صمدی زاداسفنگره، فرهاد علی‌نژاد	صبا صفایی	زهرة قموشی
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	آرتین کیانی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	زهرا دامیار	زهرا دامیار	—	فاطمه عزیزی	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سبا جعفرزاده صابری	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد،	کیانا یوسفزاده	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	مرتضی عزیزی	رامیلا عسگری	زهرة قموشی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: زهرة قموشی
حروفچین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

عربی زبان قرآن (۳) و (۱)

باسخ گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

■ ■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة من أو إلى العربية (۷۱ - ۷۸)

۷۱- ﴿ وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ﴾ : و او

کسی است که ...

- (۱) توبه بندگان را قبول می‌کند و گناهان را می‌بخشد و آنچه را انجام می‌دهند، می‌داند!
- (۲) توبه را از بندگان می‌پذیرد و از بدی‌ها در می‌گذرد و آنچه را انجام می‌دهید، می‌داند!
- (۳) توبه بندگان را قبول می‌کند و بدی‌ها را می‌بخشد و به آنچه انجام می‌دهید، آگاه‌تر است!
- (۴) توبه را از بندگان می‌پذیرد و از گناهانشان در می‌گذرد و به آنچه انجام می‌دهند، آگاه است!

۷۲- « كَأَنَّ الْمُشْتَرِيَ مُتَرَدِّدٌ فِي شِرَاءِ هَذِهِ الْبِضَاعِ؛ وَلَكِنَّ الْبَائِعَ عَازِمًا عَلَى بَيْعِهَا! »:

- (۱) مثل اینکه خریدار در خرید کالا مردد بود، ولی فروشنده بر فروش آن مصمم‌تر بود!
- (۲) انگار فروشنده در فروش این کالاها مردد است، ولی خریدار بر خرید آن‌ها مصمم است!
- (۳) گویا مشتری در خرید این کالاها مردد است، ولی فروشنده مصمم بر فروش آن‌ها است!
- (۴) گویی مشتری در خرید این کالا دودل است، ولی فروشنندگان مصمم بر فروش آن هستند!

۷۳- « اِكْتَشَفَ الْعُلَمَاءُ سَائِلًا أَسْوَدَ وَ سَمَّوَهُ «النَّفْطُ»، فِي عَصْرِنَا الْحَاضِرِ يَسْتَفِيدُ الْإِنْسَانُ مِنْهُ كَوَقُودٍ وَ لِمُعَالَجَةِ الْأَمْرَاضِ

الْجُلْدِيَّةِ وَ يُصَدَّرُ قَسْمًا مِنْهَا إِلَى الْبُلْدَانِ الصَّنَاعِيَّةِ! »:

- (۱) دانشمندان مایعی سیاه را کشف کرده‌اند و آن نفت نامیده شد، در دوران کنونی ما انسان به عنوان سوخت و برای درمان بیماران پوستی از آن بهره می‌برد و قسمتی از آن را به کشورهای صنعتی صادر می‌کند!
- (۲) دانشمندان مایع سیاهی را کشف کردند و آن را نفت نامیدند، ما در دوران حاضر به عنوان سوخت و برای پیشگیری از بیماری‌های پوستی از آن استفاده می‌کنیم و قسمتی از آن به کشورهای صنعتی صادر می‌گردد!
- (۳) دانشمندان مایع سیاه رنگی را کشف کردند و آن نفت نامیده شد، بشر در عصر کنونی ما از آن به عنوان سوخت و برای درمان بیماری‌های پوستی استفاده می‌کند و بخشی نیز به کشورهای صنعتی صادر می‌شود!
- (۴) دانشمندان مایعی سیاه را کشف کرده‌اند و آن را نفت نامیده‌اند، در دوران کنونی ما انسان به عنوان سوخت و برای درمان بیماری‌های پوستی از آن بهره می‌برد و بخشی از آن را به کشورهای صنعتی صادر می‌کند!

عربی (۳):
 مِنَ الْأَشْعَارِ الْمَنْسُوبَةِ إِلَى الْإِمَامِ
 عَلِيِّ (ع)
 الْوَجْهَ النَّافِعِ وَالْوَجْهَ الْمَضْرُ
 درس‌های ۱ و ۲
 صفحه‌های ۱ تا ۲۷

عربی (۱):
 صِنَاعَةُ النَّفْطِ
 يَا مَنْ فِي الْبِحَارِ عَجَائِبُهُ
 درس‌های ۷ و ۸
 صفحه‌های ۷۱ تا ۹۸

۷۴- « كادت الحرب بين هذين البلدين تنتهي بالسلم حتى أخذ عملاء العدو يستفيدون من هذه المادة فآزادت الحروب و كثرت أدوات القتل و التّخريب بها! »:

- ۱) جنگ داشت بین این دو کشور با صلح تمام می‌شد تا اینکه مزدوران دشمن شروع به استفاده از این ماده کردند پس جنگ‌ها افزایش یافت و ابزارهای گشتار و ویرانگری به وسیله آن زیاد شد!
- ۲) جنگ بین این دو کشور به صلح منتهی شده بود که مزدوران دشمن شروع کردند از این ماده استفاده کنند پس جنگ‌ها افزایش یافت و وسایل گشتار جمعی و تخریب با آن زیاد شد!
- ۳) جنگ نزدیک بود بین این دو کشور تمام شود تا اینکه مزدوران دشمن تصمیم گرفتند از این ماده استفاده کنند و جنگ‌ها را افزایش دهند و ابزارهای گشتار و ویرانگری با آن زیاد شود!
- ۴) جنگ داشت بین این دو کشور با آشتی تمام می‌شد تا اینکه مزدوران دشمن شروع به استفاده از این ماده کردند پس جنگ‌ها را افزایش دادند و وسایل گشتار و تخریب به وسیله آن زیاد شد!

۷۵- « مصفاة عبّادان للنّفط تُعدّ أكبر مصفاة النّفط في إيران، و من مُنتجاتها هي: الغاز المسال و البنزين و المواد الأولية لمصانع المطّاط! »:

- ۱) پالایشگاه نفت آبادان بزرگترین پالایشگاه نفت در ایران به‌شمار می‌آید و از محصولات آن: گاز مایع، بنزین و مواد اولیه کارخانه‌های کائوچوسازی هستند!
- ۲) پالایشگاه نفتی که آبادان دارد بزرگترین پالایشگاه نفت ایران است و از محصولات آن: گاز مایع، بنزین و مواد اولیه برای ساختن پلاستیک هستند!
- ۳) پالایشگاه نفت آبادان از بزرگترین پالایشگاه‌های نفت در ایران به‌شمار می‌آید و از محصولاتش: گاز مایع، بنزین و مواد اولیه کارخانه‌های پلاستیک‌سازی هستند!
- ۴) پالایشگاه نفتی که در آبادان است بزرگترین پالایشگاه نفت در ایران به حساب می‌آید و محصولاتش از قبیل: گاز مایع، بنزین و مواد اولیه کارخانه‌های کائوچو دارد!

۷۶- عَيْن الصّحيح:

- ۱) داء المرء في أغلب الأوقات منه بينما لا يشعُر! در بیشتر وقت‌ها دواى انسان از خود اوست در حالی که هرگز احساس نمی‌کند!
- ۲) عَلِمْتِي التّجارب أنّ قيمة كلّ امرئٍ ما يُحسنه! تجربه‌ها به من آموخته‌اند که ارزش هر انسانی به چیزی است که آن را به خوبی انجام می‌دهد!
- ۳) أَيُّهَا الشّبَابُ! لا تطلبوا بالعلم بدلاً فإنّ الجاهل مَيّتٌ و العالم حيٌّ! ای جوانان! برای دانش نباید جانشینی طلب کنید زیرا نادان می‌میرد و عالم زنده می‌ماند!
- ۴) إنّما الفخر في الدنيا لعقل ثابت و حياء و عفاف لا نسب! همانا افتخار کردن در دنیا به اندیشه‌ای استوار و زندگی شرافتمندانه و پاکدامنی است نه دودمان!

۷۷- عین الخطأ:

- ١) قَالَ رَجُلٌ سَحَبَهُ تَبَارُ الْمَاءِ الشَّدِيدُ إِلَى الْأَعْمَاقِ،: مردی که جریان شدید آب وی را به اعماق کشانده بود، گفت:
- ٢) رَفَعَنِي شَيْءٌ بَعْتَةً إِلَى الْأَعْلَى بِسُرْعَةٍ،: ناگهان چیزی به سرعت مرا بالا برد،
- ٣) ثُمَّ أُخِذْتُ إِلَى الشَّاطِئِ وَ لَمَّا فُتِحَتْ عَيْنِي،: سپس به ساحل آورد و هنگامی که چشم خود را گشودم،
- ٤) مَا وَجَدْتُ مُنْقِذًا إِلَّا دُلْفِينًا يَقْفُرُ فِي الْمَاءِ بِفَرَحٍ! : جز دلفینی که با خوشحالی در آب می پرید، نجات دهنده ای نیافتم!

۷۸- «هم میهنان در زمینه های مختلف برای آباد کردن کشور، امیدوارانه تلاش می کنند!»؛ عین الصحیح:

- ١) المواطنون يحاولون في المجال المختلف لإعمار البلاد آملين!
- ٢) يحاول المواطنون في المجالات المختلفة لإعمار البلاد راجيين!
- ٣) يسعى المواطنون الرّاجون في المجالات المختلفة أن يعمرُوا البلاد!
- ٤) يسعونَ المواطنون في المجالات المختلفة و يعمرُون بلادهم آملين!

■ ■ اقرأ النصّ التالي ثمّ أجب عن الأسئلة (٧٩ - ٨٣) بما يُناسب النصّ:

لا أحد يشكّ في أنّ تناول الطّعام الصحيّ أمر مهمّ و ضروريّ للغاية لصحة الجسم و الحفاظ عليها، ولكنّ الكثيرين يصرفون النّظر عن البدء بهذه الخطوة لإعتقادهم أنّ الأمر في غاية الصّعوبة خصوصاً بعد الاعتياد لسنوات طويلة على طرق تغذية مختلفة، ولكنّ بعض الحيل البسيطة ستسهّل مهمّة التعود على نظام غذائيّ صحيّ. ينصح خبراء التغذية عادةً باستخدام أطباق أصغر حجماً لتجنّب تناول المزيد من الطّعام؛ إنّ الطبق الأصغر يعني طعاماً أقلّ و بذلك تشعر بأنّ الطعام كافٍ لك. يُنصح أن يُملأ نصف الطّبق بالخضار أو الفاكهة فإنّك ستقلّل كمية الطّعام و ستتناول غذاءً مفيداً. تلعب الألوان دوراً مهماً عند تناول، من الأفضل ألاّ تتشابه ألوان الطبق مع الطّعام، لأنّ الدماغ لا يفرق بين حجم الطّعام و حجم الطّبق و يطلب الإنسان المزيد من الطّعام.

۷۹- عین الخطأ:

- ١) من الممكن أن نغيّر النظام الغذائيّ و عاداتنا اليوميّة!
- ٢) بعض النّاس يعتقدون أنّ الأطعمة لا تؤثر على صّحة الجسم!
- ٣) هناك الكثير من النّاس في العصر الحاضر لا يهتمون بما يأكلون!
- ٤) يستطيع الإنسان الوقاية من الأمراض بالعود على النظام الغذائيّ الصحيّ!

۸۰- عین الصحیح عن النصائح الصحيّة في النصّ:

- ١) من الأفضل أن يكون الطّبق أبيض عند تناول الرّزّ!
- ٢) يُوصى بتناول بعض الأغذية الصحيّة فقط، لأنّها تُفيد أبداننا!
- ٣) إن يكن نصف الطّعام من الخضراوات و الفواكه، فإنّ طعامنا صحيّ!
- ٤) هناك ثلاث حيل بسيطة في النصّ تُقرّبنا من النظام الغذائيّ الصحيّ!

۸۱- اذکر ما لم یأت فی النص:

- (۱) کمیة الطّعام
(۲) تنوع الطّعام
(۳) کیفیة الطّعام
(۴) أطباق الطّعام

■ عین الخطأ فی الإعراب و التحلیل الصرفی (۸۲ و ۸۳)

۸۲- « تناول - ستهل - ينصح - استخدام »:

- (۱) تناول: فعل مضارع - مزيد ثلاثي - متعدّد - معلوم / فعل، و مع فاعله جملة فعلیة
(۲) ستهل: مضارع للمستقبل - مزيد ثلاثي، من مصدر: تهيل - متعدّد / فعل و فاعله، مفعوله: مهمّة
(۳) ينصح: فعل مضارع - للمفرد المذكر الغائب - مجرد ثلاثي دون حرف زائد - معلوم / فعل، و فاعله «خبراء»
(۴) استخدام: مصدر من الأفعال المزیدة، من باب استفعال - معرب / مجرور بحرف الجرّ؛ باستخدام: جازّ و مجرور

۸۳- « الدّماغ - يطلب - الألوان - يملأ »:

- (۱) الدّماغ: اسم - مفرد - معرب / اسم «أن» (من الحروف المُشَبَّهة بالفعل)، و خبره: لا يفرق
(۲) يطلب: مجرد ثلاثي، حروفه الأصليّة: ط ل ب - معلوم / فاعله: الإنسان، و مفعوله: المزيد
(۳) الألوان: اسم - جمع تكسير، مفرده: «لون»، مذكر - معرب / فاعل و مرفوع بعلامة الضمّة
(۴) يملأ: مضارع - صيغته للمفرد المذكر الغائب - مجرد ثلاثي - مجهول / فعل و نائب فاعله: الطّبق

■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (۸۴ - ۹۰)

۸۴- عین الخطأ فی ضبط حركات الحروف:

- (۱) حَصَلَ الإنسانُ على تَقْنِيَّةٍ جَدِيدَةٍ لِنَقْلِ الصُّعْطِ! (۲) السِّيَّارَةُ تَنْقُلُ أَخْشَاباً مِنَ الغَابَةِ إِلَى مَصْنَعِ الوَرَقِ!
(۳) إِنَّ الإنسانَ يَسْتَخْرِجُ النُّقْطَ مِنَ باطنِ الأَرْضِ! (۴) البَيْرُ حُفْرَةٌ عَمِيقَةٌ يُوجَدُ فِيهَا سَائِلٌ كَالْماءِ!

۸۵- ﴿ يُعْرِفُ المُجْرِمُونَ بِسِيماهُمْ ﴾؛ عین الأبعد من مفهوم الآية الشريفة:

- (۱) آن را که عيان است چه حاجت به بيان است!
(۲) عند الشّدائد يُعْرِفُ الإخوان!
(۳) ظاهرُ المرءِ يدلُّ على باطنه!
(۴) رنگ رخساره خبر می دهد از سرّ ضمير!

٨٦- عَيْنَ مَا فِيهِ «نُونُ الْوَقَايَةِ» أَقْلٌ:

- (١) ينصحنى الحكيم بالابتعاد عما يوقعنى فى عقاب الله!
- (٢) فكّرتُ أنّ الشعر يُنقذنى ولكنّ هذه القصائد الرائعة أغرقتنى!
- (٣) قد آلمنى خبر وفاة صديقى؛ إلهى أبعد عني حُزنها و كدرها!
- (٤) قد منحني ربّي ما سألته عنه؛ لا تحزني و لا تخافي أختي العزيزة!

٨٧- عَيْنَ عِبَارَةٍ لَمْ يُحذفِ فاعلها:

- (١) النَّفْطُ يَسْتخرجُ من باطن الأرض و ذلك ثروة عظيمة لكلّ بلد!
- (٢) تنقل مُشْتَقَّاتُ النَّفْطِ من المصافي إلى محطات الوقود فى البلاد!
- (٣) تحرّكت السّفينة العظيمة مع المسافرين و البضائع من ميناء الإمام!
- (٤) تحرّك السّفن الكبيرة من موانئ البلدان الصناعيّة إلى المناطق الأخرى!

٨٨- فى أىّ عبارة يوجد حرفان مُضادان فى المعنى؟

- (١) كأنّك قد نسيت الماضي ولكنّ المُستقبل ينتظرك! (٢) عليكم بمكارم الأخلاق لأنّ الرسول بُعث بها!
- (٣) إعلم أنّ الدّهر يومان، يوم لك و يوم عليك! (٤) أحبّ عباد الله إلى الله أنفعهم لعباده!

٨٩- عَيْنَ مَا لا نَرْجو وقوعه:

- (١) ﴿ إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴾
- (٢) لَيْتَ فصل الرّبيع طويلاً فى بلدنا! لأنّ الرّبيع قصيرٌ هنا!
- (٣) كأنّ أخى مُتردّدٌ فى مواصلة هذا العمل؛ ربّما يضرّه يوماً!
- (٤) إنّ السّيّاح حاضرون فى قاعة المطار؛ لكنّ الدّليل لم يحضُر!

٩٠- عَيْنَ الْعِبَارَةِ الَّتِي تُبَيِّنُ كَيْفِيَةَ الْاسْمِ عِنْدَ وَقْعِ الْفِعْلِ:

- (١) جعل الله لنا من كلّ ضيق فى الحياة مخرجاً!
- (٢) كان الطّفّل باكياً و يبحث عن أمّه قرب المنزل!
- (٣) رأيتُ صيادين نشيطين فى شاطئ البحر ينظران إلى الصيد!
- (٤) كان التلاميذ يستمعون إلى نصائح معلّمهم مُتفكرين فى كلماته!

درس‌های اول تا چهارم +
درس پنجم: نهضت مشروطه
ایران
صفحه‌های ۲ تا ۷۷

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

تاریخ (۳)

۹۱- همه گزینه‌ها از پیامدهای انقلاب صنعتی در انگلستان است؛ به جز:

- (۱) گسترش استعمار و غارت کشورهای آسیایی و آفریقایی
- (۲) گسترش بی‌رویه شهرها، رشد سریع جمعیت و نارضایتی‌های اجتماعی و اقتصادی
- (۳) افزایش استثمار و بهره‌کشی از کارگران
- (۴) شناخته شدن مجلس به عنوان منشأ قدرت و تعیین‌کننده اختیارات پادشاه

۹۲- هدف انعقاد کدام معاهده در عصر قاجار با سایر قراردادهای متفاوت است؟

- (۱) تالبوت
- (۲) بانک شاهنشاهی
- (۳) گلداسمیت
- (۴) رویتر

۹۳- در دوره قاجار، تولید کدام محصولات کشاورزی، چند برابر شد؟

- (۱) ابریشم، گندم، جو، سیب‌زمینی، برنج
- (۲) ابریشم، تریاک، تنباکو، پنبه، برنج
- (۳) سیب‌زمینی، گوجه‌فرنگی، گندم، جو و برنج
- (۴) سیب‌زمینی، ابریشم، تریاک، تنباکو، گوجه‌فرنگی

۹۴- اساس نهضت مشروطه بر چه پایه‌ای استوار بود؟

- (۱) مبارزه با نفوذ استعمار و اعتراض به عملکرد مشروطه‌خواهان در اعدام شیخ فضل‌الله نوری
- (۲) مبارزه با لجام‌گسیختگی در کشور و مقابله با دخالت‌های آمریکا در ایران
- (۳) مبارزه با استعمار خارجی و استبداد داخلی و تلاش برای برقراری عدالت در مملکت
- (۴) مبارزه با افکار نامشروع سلاطین و تلاش برای ایجاد مجلس شورای اسلامی

۹۵- کدام موارد از اقدامات نمایندگان دوره اول مجلس شورای ملی است؟

- (الف) استخدام کارشناسان سوئدی برای تأسیس نیروی ژاندارمری
- (ب) رد دریافت وام از دولت‌های خارجی و اقدام برای تأسیس بانک ملی
- (ج) استخدام مورگان شوستر برای اصلاح امور اداری - مالی ایران
- (د) مخالفت قاطعانه با قرارداد ۱۹۰۷ روسیه و انگلستان و رد آن

- (۱) «الف» و «ج»
- (۲) «ب» و «د»
- (۳) «ب» و «ج»
- (۴) «الف» و «د»

فصل سوم: ایران در عصر باستان
(درس‌های ۱۳ تا ۱۶)
صفحه‌های ۱۱۸ تا ۱۵۲

در این بخش، از میان سؤالات تاریخ (۱) و تاریخ (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید.
به سؤالات ۹۶ تا ۱۰۰ «یا» به سؤالات ۱۰۱ تا ۱۰۵ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

تاریخ (۱)

۹۶- در عصر ساسانی به کدام دلیل موبدان زرتشتی اقدام به مکتوب کردن اوستای شفاهی کردند؟

(۱) عدم رغبت به نقل شفاهی اعتقادات و آیین‌های زرتشتی

(۲) روبه‌رو شدن گروه‌های زرتشتی با مسائل و مشکلات رواج برخی ادیان

(۳) تفهیم مطالب، عقاید و اعتقادات آیین زرتشتی

(۴) در اختیار داشتن سند و مدرک در مقام بحث و جدل با پیروان ادیان مختلف

۹۷- کدام گزینه، دربارهٔ باورها و آموزه‌های زرتشت درست است؟

(۱) پرداختن به کشاورزی و قربانی کردن گاو را نهی می‌کرد.

(۲) پارسایی و استقلال را دو ویژگی زن خوب می‌شمرد.

(۳) مشوق زندگی کوچ‌نشینی و اقتصاد شبانی بود.

(۴) مردم را به کشت و کار تشویق می‌کرد.

۹۸- کدام گزاره دربارهٔ «پول و اوزان» در زمان حکومت هخامنشی، صحیح است؟

(۱) تا زمان داریوش، در بیشتر نواحی تحت فرمان حکومت هخامنشی پول رواج چندانی نداشت.

(۲) داریوش سکه‌هایی با وزن‌ها و عیار متفاوت ضرب کرد که در بخشی از قلمرو هخامنشیان اعتبار داشت.

(۳) ضرب سکه طلا و نقره در انحصار شاهان بود و کسی غیر از شاه هخامنشی نمی‌توانست آن‌ها را ضرب کند.

(۴) هخامنشیان واحدهای وزن و اندازه‌گیری بابلی‌ها را حفظ کردند و البته واحدهای تازه‌ای به آن افزودند.

۹۹- کدام گزینه دربارهٔ اقدامات خسرو انوشیروان در رابطه با علم و مباحث آموزشی، درست است؟

(۱) پناه دادن به تعدادی از فیلسوفان یونانی در ایران و گفت‌وگوی علمی با آن‌ها

(۲) تبلیغ دین زرتشتی در قلمرو روم و مباحثه با روحانیون مسیحی دربارهٔ رسمیت یافتن این دین

(۳) اختصاص آموزگاری به عنوان یک شغل رسمی به موبدان و گسترش دانشگاه جندی‌شاپور

(۴) اهمیت دادن به آداب و رسوم دینی و میهنی و توجه ویژه به سوارکاری و تیراندازی

۱۰۰- هنر گچ‌بری در زمان ... رواج یافت و در بناهای ... در ... به نهایت ظرافت رسید.

(۱) اشکانیان - معبد آناهیتا - کنگاور

(۲) اشکانیان - کوه خواجه - سیستان

(۳) ساسانیان - کاخ تیسفون - کناره رود دجله

(۴) ساسانیان - کوه خواجه - سیستان

فصل سوم: ایران؛ از ورود اسلام تا پایان صفویه
 فصل چهارم: اروپا در قرون وسطا و عصر جدید
 (درس های ۱۳ تا ۱۶)
 صفحه های ۱۳۵ تا ۱۸۶

اگر به سؤال های ۹۶ تا ۱۰۰ پاسخ نداده اید، می توانید به سؤال های ۱۰۱ تا ۱۰۵ پاسخ دهید.

تاریخ (۲)

۱۰۱- سرکوب امرای سرکش و طغیانگر قزلباش از اقدامات کدام شاه صفوی بود؟

- (۱) شاه اسماعیل یکم
- (۲) شاه صفی
- (۳) شاه سلطان حسین
- (۴) شاه عباس اول

۱۰۲- یکی از منابع عمده درآمد خزانه سلطنتی در زمان شاه عباس اول، تجارت ... بود که تجار شرکت های مختلف ... مشتری اصلی آن بودند.

- (۱) قالی - عثمانی
- (۲) ابریشم - هند شرقی
- (۳) قالی - هند شرقی
- (۴) ابریشم - عثمانی

۱۰۳- ویژگی های شاخص دو مسجد شیخ لطف الله و مسجد جامع عباسی (مسجد امام) کدام است؟

- (۱) شکوه و عظمت و کاربردهای متنوع آنها
- (۲) هماهنگی رنگ ها و طراحی بی نظیر آن دو مسجد
- (۳) عظمت بنای این دو مسجد، اعجاب آور و تحسین برانگیز است.
- (۴) کاشی کاری هنرمندانه که تحسین و شگفتی هر بیننده ای را برمی انگیزد.

۱۰۴- کدام یک از گزینه های زیر، جزء علل و عوامل بروز جنگ های صلیبی محسوب نمی شود؟

- (۱) به خطر افتادن موجودیت امپراتوری بیزانس
- (۲) موفقیت های نظامی مسلمانان در اندلس
- (۳) مشکلات اقتصادی سرزمین های اروپایی
- (۴) مشکلات اجتماعی سرزمین های اروپایی

۱۰۵- کدام گزینه در مورد مفهوم اومانیسیم یا انسان گرایی نادرست است؟

- (۱) یکی از وجوه مهم تفکر رنسانس بود که ریشه در فرهنگ یونان باستان داشت.
- (۲) اومانیسیت ها اعتقاد داشتند که معیارهای اخلاقی باید بر پایه خواسته های انسان و تمایلات دنیوی او ایجاد شود.
- (۳) انسان گرایی حرمت نهادن به اعتبار و ارزش انسان و تصدیق استعداد و توانایی های او بود.
- (۴) اومانیسیت ها مروج این عقیده بودند که انسان فقط برای خدمت به خدا خلق شده است.

جغرافیا (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

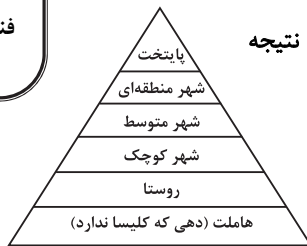
درس اول: شهرها و روستاها

درس دوم: مدیریت شهر

و روستا

فنون و مهارت‌های جغرافیایی (۱)

صفحه‌های ۱ تا ۴۰

۱۰۶- با توجه به تصویر زیر که یک نمونه از سلسله‌مراتب سکونتگاه‌ها در اروپا است؛ باید نتیجه

گرفت: ...

(۱) در رأس هرم به دلیل جمعیت بیشتر، آستانه جمعیتی نفوذ آن کمتر از

سایر سکونتگاه‌ها است.

(۲) در رأس هرم به دلیل خدمات بیشتر، حوزه نفوذ گسترده‌تری نسبت به سایر سکونتگاه‌ها دارد.

(۳) در قاعده هرم، به دلیل جمعیت کمتر، آستانه جمعیتی نفوذ آن بیشتر از سایر سکونتگاه‌ها است.

(۴) در قاعده هرم، به دلیل خدمات کمتر، حوزه نفوذ گسترده‌تری نسبت به سایر سکونتگاه‌ها دارد.

۱۰۷- همه عبارت‌ها، مفهوم درستی از «منطقه مادرشهری» را بیان می‌کنند؛ به‌جز:

(۱) با افزایش شهرنشینی، گسترش حمل‌ونقل و وسایل ارتباطی، شکل گرفته‌اند.

(۲) با افزایش جمعیت مادرشهرها و گسترش حومه‌های پیرامونی، به‌وجود آمده است.

(۳) با مهاجرت گسترده مردم از نقاط مختلف یک کشور به کلان‌شهرها، به‌وجود می‌آید.

(۴) از کنار هم قرار گرفتن حومه‌ها، شهرک‌های اقماری و حداقل یک مادرشهر، به‌وجود آمده است.

۱۰۸- کدام مورد عبارت زیر را به‌درستی تکمیل می‌کند؟

«تهیه و اجرای طرح‌های هادی روستایی، .....»

(۱) از وظایف جهاد سازندگی است که با تهیه نقشه‌های وضع موجود از سکونتگاه‌های روستایی، چگونگی گسترش آن‌ها در آینده معین می‌شود.

(۲) از وظایف بنیاد مسکن انقلاب اسلامی است که با تهیه نقشه‌های وضع موجود از روستاها، چگونگی گسترش آن‌ها در آینده معین می‌شود.

(۳) از وظایف بنیاد مسکن انقلاب اسلامی است که با شناسایی کاربری‌های اراضی روستاها، خدمات بهداشتی و توسعه راه‌های روستایی انجام می‌شود.

(۴) از وظایف جهاد سازندگی است که با شناسایی مناطق محروم روستایی، شبکه‌های آب آشامیدنی، خدمات بهداشتی و توسعه روستایی انجام

می‌شود.

۱۰۹- کدام گزینه با تصویر روبه‌رو، مغایرت دارد؟

(۱) سامان‌دادن به فضاهای جغرافیایی و توزیع متوازن جمعیت

(۲) ایجاد تعادل در دسترسی به تجهیزات و امکانات در مکان‌های جغرافیایی

(۳) شناخت توان‌های جغرافیایی و درک صحیح ظرفیت‌های محیطی

(۴) نقش عوامل طبیعی و انسانی در شکل‌گیری محیط‌های جغرافیایی

۱۱۰- هر کدام از موارد زیر، با کدام‌یک از مراحل کار در سامانه اطلاعات جغرافیایی مرتبط است؟

الف) مدل‌سازی

ب) ارائه نتایج برای تصمیم‌گیری بهینه

ج) جمع‌آوری داده‌ها و اطلاعات از محیط

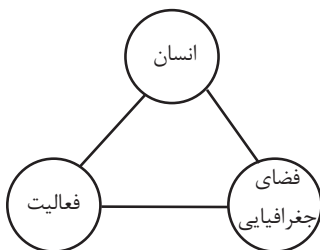
د) تجزیه و تحلیل اطلاعات با توجه به اهداف کاربران

(۲) پردازش - خروجی - خروجی - ورودی

(۱) ورودی - پردازش - ورودی - خروجی

(۴) پردازش - ورودی - خروجی - پردازش

(۳) پردازش - خروجی - ورودی - پردازش

جغرافیای ایران

فصل سوم: جغرافیای انسانی

ایران

(درس‌های ۹ و ۱۰)

صفحه‌های ۷۸ تا ۱۰۰

در این بخش، از میان سؤالات جغرافیای ایران و جغرافیا (۲) تنها یک مجموعه را انتخاب کنید. به سؤالات ۱۱۱ تا ۱۱۵ «یا» به سؤالات ۱۱۶ تا ۱۲۰ پاسخ دهید. وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

۱۱۱- کدام گزینه، دلیل مناسبی برای عبارت زیر است؟

«در سطح زمین، اشکال مختلفی از سکونتگاه‌ها به‌وجود آمده است.»

- (۱) چگونگی قرارگیری پدیده‌های طبیعی و انسانی
- (۲) نحوه توزیع شبکه خطوط حمل‌ونقل ریلی و جاده‌ای
- (۳) دسترسی به شرایط جغرافیایی (طبیعی، انسانی) مناسب
- (۴) نقش عوامل طبیعی و انسانی در شکل‌گیری شهر و روستا

۱۱۲- پدیده «مهاجرت معکوس» به چه موضوعی اشاره دارد؟

- (۱) افزایش مهاجرت با تحولات صنعتی و نفوذ ارزش‌ها و مظاهر شهری در روستاها
- (۲) حرکت جمعیت از شهرهای بزرگ به مکان‌های کوچک‌تر یا روستاها
- (۳) افزایش جمعیت روستانشینی به‌دلیل فراهم شدن امکانات و تجهیزات مناسب در روستاها
- (۴) رشد مهاجران به شهرها به دلیل وضعیت مناسب امکانات و تسهیلات

۱۱۳- چگونه می‌توان از صدمات ناشی از بهره‌برداری انسان از محیط کاست و زمینه‌های رسیدن به توسعه پایدار را فراهم نمود؟

- (۱) ساماندهی فعالیت‌های انسان در مکان، براساس توان محیطی
- (۲) توجه همه‌جانبه به وابستگی فعالیت‌های اقتصادی به یکدیگر
- (۳) بهره‌برداری یکسان و یکنواخت از تمامی محیط‌ها
- (۴) فعالیت برابر در بخش‌های مختلف اقتصادی

۱۱۴- کدام عامل موقعیت مساعدی را برای تولید انواع محصولات زراعی فراهم آورده است و چه عاملی باعث شده است کشورمان در تأمین برخی از این

محصولات به واردات وابسته باشد؟

- (۱) اختلاف شدید درجه حرارت روزانه و سالانه - تغییر محور توسعه کشاورزی از زراعت به باغداری
- (۲) نوسانات آب و هوایی - کاهش منابع آبی کشور
- (۳) دسترسی به منابع آب و خاک کافی - استعدادهای متفاوت نواحی مختلف کشور در تولیدات زراعی
- (۴) تنوع آب و هوایی - مشکلات مربوط به تولیدات زراعی

۱۱۵- کدام عامل در کشور ما زمینه «ژئوتوریسم» را ایجاد کرده است؟

- (۱) موقعیت ریاضی و گستردگی آن در عرض جغرافیایی
- (۲) پیکره‌بندی طبیعی سرزمین ایران
- (۳) تنوع قومی و فرهنگی در کشورمان
- (۴) وجود آثار باستانی و جذب گردشگران داخلی و خارجی

فصل چهارم: نواحی سیاسی
(درس‌های ۹ تا ۱۱)
صفحه‌های ۱۱۵ تا ۱۵۲

اگر به سؤال‌های ۱۱۱ تا ۱۱۵ پاسخ نداده‌اید، می‌توانید به سؤال‌های ۱۱۶ تا ۱۲۰ پاسخ دهید.

جغرافیا (۲)

۱۱۶- به ترتیب هر یک از مثال‌های زیر، مربوط به کدام یک از انواع نواحی سیاسی جهان هستند؟

«کشور ایران - شهرستان‌های استان تهران - اتحادیه اروپا»

- ۱) ناحیه سیاسی ملی - ناحیه سیاسی منطقه‌ای - ناحیه سیاسی فراملی
- ۲) ناحیه سیاسی منطقه‌ای - ناحیه سیاسی فراملی - ناحیه سیاسی ملی
- ۳) ناحیه سیاسی منطقه‌ای - ناحیه سیاسی ملی - ناحیه سیاسی فراملی
- ۴) ناحیه سیاسی ملی - ناحیه سیاسی فراملی - ناحیه سیاسی فراملی

۱۱۷- در کدام یک از انواع مرزها، حداقل کشمکش‌ها و اختلافات مشاهده می‌شود و دلیل آن کدام است؟

- ۱) مرزهای پیشتاز؛ زیرا این گونه مرزها با در نظر گرفتن شرایط فرهنگی دو کشور ایجاد شده‌اند.
- ۲) مرزهای قبل از سکونت؛ زیرا این گونه مرزها در نواحی خالی از سکنه ترسیم شده‌اند و بعدها نیز مورد قبول ساکنان دو کشور همسایه قرار گرفته‌اند.
- ۳) مرزهای تحمیلی؛ زیرا با در نظر گرفتن حق حاکمیت سرزمینی ایجاد شده‌اند.
- ۴) مرزهای تطبیقی؛ زیرا از زمان‌های قدیم در نواحی خالی از سکنه ترسیم شده‌اند و بعدها نیز مورد قبول ساکنان دو کشور همسایه قرار گرفته‌اند.

۱۱۸- کدام عامل موجب تبدیل شدن پایتخت‌ها به کلان شهرها می‌شود؟

- ۱) پیوند خوردن حومه‌ها و شهرک‌های اقماری یک مادرشهر به حومه‌ها و شهرک‌های مادرشهر دیگر
- ۲) داشتن قابلیت‌های محیطی و دور بودن از مرزها
- ۳) تمرکز اقتصادی نهادهای مالی و شرکت‌های بزرگ
- ۴) افزایش جمعیت و تبدیل شدن آن به مرکز حکومتی و مذهبی

۱۱۹- با بررسی موارد زیر، کدام مورد با نظریه ژئوپلیتیک آن، مطابقت دارد؟

- الف) جنگ تحمیلی عراق علیه ایران به دلیل محدودیت‌های کشور عراق در دسترسی به سواحل خلیج فارس
- ب) تبدیل شدن کشور انگلستان به یک قدرت دریایی به دلیل دسترسی به آب‌های آزاد و موقعیت جزیره‌ای
- ج) موقعیت آسیب‌پذیر لهستان به دلیل مجاورت داشتن با دو کشور روسیه و آلمان در دوره‌هایی از تاریخ
- ۱) مورد «الف» برخلاف موارد «ب» و «ج»، با نظریه هلفورد مکیندر
  - ۲) مورد «الف» همانند موارد «ب» و «ج»، با نظریه هلفورد مکیندر
  - ۳) مورد «ب» برخلاف موارد «الف» و «ج»، با نظریه آلفرد ماهان
  - ۴) مورد «ب» همانند موارد «الف» و «ج»، با نظریه آلفرد ماهان

۱۲۰- شکل کشورهای زیر به ترتیب چگونه است؟

«تایلند - اندونزی - لسوتو - نروژ»

- ۱) دنباله‌دار - طویل - جمع و جور - دنباله‌دار
- ۲) طویل - جمع و جور - محاطی - طویل
- ۳) طویل - چند تکه - جمع و جور - دنباله‌دار
- ۴) دنباله‌دار - چند تکه - محاطی - طویل

فلسفه دوازدهم

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

درس‌های اول تا چهارم +
درس پنجم: خدا در فلسفه
(قسمت اول)
صفحه‌های ۱ تا ۴۰

۱۲۱- اگر ....، میان دو حیث هستی و چیستی انسان که منتزع از حقایق خارجی هستند ....

- ۱) حمل «موجود» بر «انسان» بیانگر تمام ذات بود - مغایرت مصداقی‌ای وجود نمی‌داشت.
- ۲) حمل «حیوان ناطق» بر «انسان» بی‌واسطه دلیل بود - مغایرت مصداقی‌ای وجود نمی‌داشت.
- ۳) حمل «موجود» بر «انسان» بیانگر تمام ذات بود - هیچ جنبه‌ای از مغایرت وجود نمی‌داشت.
- ۴) حمل «حیوان ناطق» بر «انسان» بی‌واسطه دلیل بود - هیچ جنبه‌ای از مغایرت وجود نمی‌داشت.

۱۲۲- کدام گزینه، توصیف درست‌تری از رابطه امکانی به‌دست می‌دهد؟

- ۱) بین موضوع و محمول هنوز ارتباطی برقرار نشده است.
- ۲) موضوع در واقعیت قادر به خروج از حالت تساوی بین طرفین نیست.
- ۳) عقل نه ناگزیر از قبول آن است و نه ناگزیر از رد آن.
- ۴) حمل در آن هم در حالت موجهه و هم در حالت سالبه، صادق است.

۱۲۳- کدام گزینه به نقطه اشتراک فیلسوفان عقل‌گرای غرب، با فیلسوفان مسلمان در مورد علیت اشاره می‌کند؟

- ۱) یک قاعده عقلی است و از تجربه به‌دست نمی‌آید.
- ۲) از تجربه به‌دست نمی‌آید و هر انسانی به طور فطری با آن آشنا است.
- ۳) هرچند از تجربه به‌دست نمی‌آید، اما پایه و اساس هر تجربه‌ای است.
- ۴) یک امر بدیهی است که هر انسانی آن را بدون نیاز به استدلال درک می‌کند.

۱۲۴- یک شرکت بزرگ هواپیماسازی، متخصصانی را برای ساختن یک هواپیمای فوق‌پیشرفته با تأمین تمام مقدمات لازم استخدام می‌کند، ولی در آزمایش

فنی، معلوم می‌شود که هواپیمای ساخته‌شده استانداردهای لازم را ندارد و پروژه شکست می‌خورد. این شرکت یک تیم فنی را مأمور بررسی عوامل ناکامی این عملیات می‌کند. استفاده از متخصصان و سپس بررسی عوامل ناکامی آزمایشات، به‌ترتیب با باور به کدام اصول فلسفی هم‌سویی بیشتری دارند؟

- ۱) اصل سنخیت - اصل علیت
- ۲) اصل علیت - اصل سنخیت
- ۳) اصل سنخیت - اصل وجوب‌بخشی علی و معلولی
- ۴) اصل وجوب‌بخشی علی و معلولی - اصل سنخیت

۱۲۵- علم ناقص انسان‌ها نسبت به حوادث به کدام معنا از اتفاق منجر می‌شود؟

- ۱) صرفاً به رخ دادن حوادث پیش‌بینی نشده که با هیچ یک از لوازم علیت مخالف نیست.
- ۲) به اینکه معلول می‌تواند بدون وجود علت، پدید آید و سنخیتی میان علت و معلول نیست؛ اولی، رابطه ضروری و دومی نظم جهان را انکار می‌کند.
- ۳) به اینکه از آنجایی که هیچ علت‌العللی نیست و نظم جهان بدون برنامه است، پس هیچ هدفی در جهان وجود ندارد.
- ۴) به حوادث پیش‌بینی نشده و اینکه معلول می‌تواند بدون وجود علت پدید آید که رابطه ضروری را انکار می‌کند.

۱۲۶- کدام مورد نمی‌تواند توصیف فلسفی افلاطون از خداوند باشد؟

- (۱) مثال خیر در رأس همهٔ امور مادی و مجرد قرار دارد.
- (۲) در این جهان هر چیزی با عملکردش سازگاری دارد؛ این تناسب حاکی از وجود یک مدبّر است.
- (۳) خداوند محرکِ نخستینِ عالم است.
- (۴) خداوند حقیقتی است ثابت و هیچ تغییری در او رخ نمی‌دهد.

۱۲۷- کدام گزینه از جمله مقدمات برهان حرکت ارسطو نیست؟

- (۱) تسلسل نامتناهی بین متحرک‌ها عقلاً محال است.
- (۲) وجود حرکت در عالم نیازمند به محرکی است.
- (۳) در ابتدای سلسله، یک محرکِ غیرمتحرک قرار دارد.
- (۴) هر محرکِ متحرکی، به محرکی دیگر نیازمند است.

۱۲۸- کدام گزینه نمی‌تواند اثبات خدای دکارت را متزلزل سازد؟

- (۱) تناهی مفهوم خدا
- (۲) قدرت ذهن انسان در ساخت مفاهیم نامتناهی
- (۳) نشان دادن منشأ بشری باور به مفهوم خدا
- (۴) تناهی وجود انسان

۱۲۹- کدام عبارت برای نقد دیدگاه فیلسوف ذکر شده، مناسب‌تر است؟

- (۱) برهان نظم می‌تواند با برهان‌های عقلی محض در اثبات وجود خدا تکمیل شود. (نقد دیدگاه هیوم)
- (۲) داشتن تصویری از یک موضوع سبب نمی‌شود آن موضوع وجود خارجی داشته باشد. (نقد دیدگاه دکارت)
- (۳) برهان نظم، فقط وجود یک ناظم را اثبات می‌کند، نه وجود خالق را. (نقد دیدگاه فیلسوف تجربه‌گرای خداپاور)
- (۴) تا وجود واقعی خدا را اثبات نکنیم، نمی‌توانیم توقع داشته باشیم که نیازهای ما را برطرف کند. (نقد دیدگاه کانت)

۱۳۰- کدام مورد عبارت را به نحو مناسب تکمیل می‌کند؟

«فیلسوفی مانند ... که دغدغهٔ بحران معناداری زندگی را دارد، برخلاف فیلسوفی مثل ... که دغدغهٔ مشترکی دارد، برای حل این معضل، از

استدلال برای اثبات ... استفاده ...»

- (۱) برگسون - کاتینگهام - رابطهٔ ضروری معناداری زندگی با خداپاوری - می‌کند.
- (۲) کرکگور - کانت - نیاز اخلاق به پشتوانهٔ باور به خدا و ماوراءالطبیعه - نمی‌کند.
- (۳) کانت - دکارت - وجود خدا از طریق برهان مبتنی بر وجدان اخلاقی - می‌کند.
- (۴) کاتینگهام - جیمز - وجود خدا از طریق عشق، عرفان و تجربهٔ درونی - نمی‌کند.

اقسام استدلال استقرایی

صفحه‌های ۳۹ تا ۵۲

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

منطق

۱۳۱- کدام گزینه در توضیح استقرای تمثیلی نادرست است؟

- (۱) به حکم مشابهت ظاهری بین دو امر جزئی، احکام یکی را بر دیگری تسری می‌دهد.
- (۲) یکی از روش‌ها در توضیح و فهم مطالب است.
- (۳) مثل استقرای تعمیمی دارای شدت و ضعف است.
- (۴) نتایج آن احتمالی است.

۱۳۲- مضمون تمام ابیات زیر به ضعیف بودن استقرای تمثیلی اشاره دارد، به‌جز:

- (۱) چون بسی ابلیس آدم‌روی هست پس به هر دستی نشاید داد دست
- (۲) از قیاسش خنده آمد خلق را کو چو خود پنداشت صاحب‌دلق را
- (۳) گر به صورت آدمی یکسان بدی احمد و بوجهل خود یکسان بدی
- (۴) سگ اصحاب کهف روزی چند پی نیکان گرفت و مردم شد

۱۳۳- در متن زیر، به ترتیب چه نوع استدلال‌هایی به کار رفته است؟

«پسربچه‌ای چهارساله که طی یک دوره، در بیمارستان بستری بوده است، پس از ترخیص از تمام افرادی که روپوش سفید به تن دارند، می‌ترسد و حکم می‌کند که هر کس روپوش سفید به تن دارد، پزشک است. همچنین یک روز در خیابان زنی با مانتوی سفید را دکتر دانسته و از او ترسید.»

- (۱) استقرای تمثیلی - استقرای تعمیمی
- (۲) استقرای تعمیمی - قیاس
- (۳) استقرای تعمیمی - استقرای تمثیلی
- (۴) قیاس - استنتاج بهترین تبیین

۱۳۴- چرا از استقرای تعمیمی نمی‌توان نتیجه یقینی گرفت؟

- (۱) در آن همیشه از نمونه‌های تصادفی استفاده نمی‌شود.
- (۲) مبنای آن براساس تخمین بنا شده است.
- (۳) قوانین کلی علمی را تأیید نمی‌کند.
- (۴) مقدمات از نتیجه حمایت نسبی نمی‌کنند.

۱۳۵- کدام گزینه در مورد استقرای تعمیمی نادرست است؟

- (۱) اگر شرایط استفاده از استقرا را به‌درستی رعایت کنیم، باز هم امکان اشتباه بودن نتیجه هست.
- (۲) نمونه‌ها باید بیانگر همه طیف‌های مختلفی باشند که در جامعه آماری وجود دارند.
- (۳) در استقرای تعمیمی هر چقدر جامعه آماری بیشتر باشد، استقرا قوی‌تر خواهد بود.
- (۴) اگر شرایط استفاده از استقرا را به‌درستی رعایت نکنیم، دچار مغالطه تعمیم شتاب‌زده می‌شویم.

۱۳۶- کدام یک از گزینه‌های زیر استدلالی تعمیمی است، اما دارای مغالطه تعمیم شتاب زده نیست؟

(۱) برای ورود به دانشگاه فرهنگیان داشتن حداقل معدل دیپلم ۱۴ ضروری است، پس حتماً آقای افتخاری که امسال قبول شد حداقل معدل ۱۴ را داشته است.

(۲) فردی با دیدن معلمی که به دانش آموز خود فحاشی می کند، چون معلم دیگری را هم قبلاً دیده بود که مثل این معلم فحاشی می کرد، نتیجه بگیرد که همه معلمان فحاش هستند.

(۳) چون خورشید تا الان هر روز صبح طلوع کرده است، پس همیشه صبحها طلوع خواهد کرد.

(۴) فردی تعریف می کرد که زنان آلمانی به شوهرانشان خیانت می کنند، زیرا در سفری به آلمان چند مورد را عینی مشاهده کرده بود.

۱۳۷- شباهت و تفاوت استقرای تمثیلی و تعمیمی در چیست؟

- (۱) عدم صدق نتیجه - کلیت مقدمات
- (۲) عدم قطعیت نتیجه - کلیت نتیجه
- (۳) عدم صدق نتیجه - کلیت نتیجه
- (۴) عدم قطعیت نتیجه - کلیت مقدمات

۱۳۸- کدام گزینه، یک استقرای تعمیمی قوی محسوب می شود؟

- (۱) با دیدن رسانا بودن ۱۰ فلز، حکم به رسانا بودن فلز شماره ۱۱ دهیم.
- (۲) با قرار دادن کاغذ تورنسل در همه اسیدها، حکم به قرمز شدن آن در مجاورت با همه اسیدها دهیم.
- (۳) یک پزشک پس از تجویز یک دوره داروی ضد درد آکسی کانتین برای بیماران خود و مشاهده اعتیاد آن‌ها، از تجویز دوباره آن خودداری می کند.
- (۴) علی رغم بررسی اینکه تعداد کمی از مبتلایان به سندرم داون، صاحب فرزند می شوند، حکم به ناباروری افراد مبتلا به این بیماری دهیم.

۱۳۹- جنس استدلال مطرح شده در کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) علی چون کیک وانیلی و توت فرنگی دوست ندارد، پس کیک شکلاتی خواهد خرید.
- (۲) قرار بود امروز دوستم را در مدرسه ببینم، اما او نیامده است. از آنجایی که او دانش آموز درس خوانی است، پس حتماً مریض شده که نیامده است.
- (۳) جواب این تست، گزینه‌های «۱، ۲ و ۳» نیست؛ پس حتماً گزینه «۴» جواب صحیح خواهد بود.
- (۴) علیرضا واکسن آنفولانزا و کرونا را دریافت کرده است، پس حتماً حالا که مریض شده، سرما خورده است.

۱۴۰- مبنای ..... بر اساس تخمین بنا شده است و استقرای تعمیمی، استنتاج ..... است.

- (۱) استقرای تمثیلی - کلی از جزئی
- (۲) استقرای تعمیمی - جزئی از کلی
- (۳) استقرای تمثیلی - جزئی از کلی
- (۴) استقرای تعمیمی - کلی از جزئی

امکان شناخت

صفحه‌های ۴۳ تا ۴۹

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه یازدهم

۱۴۱- به ترتیب کدام گزینه، شکل تکامل دانش را در این متن به درستی نشان می‌دهد؟

«راننده‌ای امروز به سمت محلی که آدرسش را سه روز قبل از دوستش پرسیده بود، حرکت می‌کند. در راه متوجه می‌شود خیابان اصلی را دیشب برای عملیات عمرانی مسدود کرده‌اند. از راه دیگری می‌رود. وقتی به محل موردنظر می‌رسد، متوجه می‌شود آنجایی که می‌خواست نیست. با پرس‌وجو از اهالی محل متوجه می‌شود دوستش آدرس دو خیابان بالاتر را به او داده است. در نهایت به مقصد موردنظر می‌رسد.»

(۱) پی بردن به امکان معرفت - کسب دانش جدید

(۲) کسب دانش جدید - تصحیح شناخت‌های پیشینیان

(۳) کسب دانش جدید - پی بردن به امکان معرفت

(۴) تصحیح شناخت‌های پیشینیان - کسب دانش جدید

۱۴۲- کدام گزاره درباره معرفت و لوازم آن صحیح است؟

(۱) ارتباط با غیر، از نشانه‌ها و لوازم شناخت است.

(۲) از وقوع خطا در شناخت، می‌توان امکان آن را متزلزل کرد.

(۳) حصول شناخت از اشیا نشانه امکان استفاده از آن‌ها است.

(۴) میان امکان شناخت و عدم تناهی حدود آن ملازمه وجود دارد.

۱۴۳- کدام گزاره در خصوص معرفت صحیح است؟

(۱) آگاهی صادق نسبت به اطراف همان معرفت است.

(۲) وجود هرگونه تصوّر در ذهن، حاکی از آن است.

(۳) معنای معرفت به هیچ صورت قابل تعریف نیست.

(۴) دانستن معنای لفظ معرفت، امری ذاتی است.

۱۴۴- درباره فهم چیستی معرفت کدام مورد درست است؟

(۱) برای عقل انسان امکان‌پذیر نخواهد بود.

(۲) بدون قبول واقعیت، امکان‌پذیر نیست.

(۳) فقط با عقل می‌تواند مورد بررسی قرار گیرد.

(۴) با استفاده از مفهوم «دانستن» حاصل می‌شود.

۱۴۵- امکان شناخت ... مفهوم و معنای شناخت امری ... است که ...

(۱) برخلاف - بدیهی - مورد انکار واقع شده‌است.

(۲) همانند - بدیهی - نمی‌توان مدعی انکار آن بود.

(۳) همانند - بدیهی - انکار عملی آن غیر ممکن است.

(۴) همانند - محتاج استدلال - مورد انکار واقع شده‌است.

۱۴۶- کدام مورد درباره این گزاره که «انسان می‌تواند اشیا را بشناسد.» درست است؟

- (۱) مترادف است با اینکه بگوییم شناخت اشیا همان‌گونه که هستند، ممکن است.
- (۲) متناقض است با این گزاره که انسان می‌تواند در شناخت اشیا خطا و اشتباه کند.
- (۳) ناسازگار است با این مطلب که انسان فقط به شناخت همین امور محسوس می‌رسد.
- (۴) سازگار است با اینکه همواره معرفت به امور، برخلاف آن‌گونه که هستند، حاصل می‌شود.

۱۴۷- چرا سوفیست‌ها باطل را حق جلوه می‌دادند؟

- (۱) به دلیل دوری از تناقض میان حرف و عمل.
- (۲) به این خاطر که معتقد بودند انسان توانایی رسیدن به حقیقت را ندارد.
- (۳) زیرا معتقد بودند که انسان نباید به دانشی که مطابق با واقع باشد، برسد.
- (۴) به علت استفاده از مغالطه‌های مختلف در گفت‌وگوها و در محاکم قضایی.

۱۴۸- کدام گزینه شبیه به این سخن گرگیاس است که می‌گوید: «شناخت قابل انتقال به غیر نیست.»؟

- (۱) انسان نباید به اعتقادات دیگران کار داشته باشد. اصلاً چرا شما نمی‌توانید مردم را آزاد بگذارید؟
- (۲) اگر سخنوران نباشند، مردم به معرفت نمی‌رسند و اگر به معرفت نرسند، سخنور نمی‌شوند.
- (۳) دین هر کس برای خود او مفید و سبب سعادت روح است. پس «عیسی به دین خود و موسی به دین خود».
- (۴) معرفت را نمی‌شود تعریف کرد، چرا که هنگام تعریف آن، نیازمند به یک معرفت هستیم.

۱۴۹- این که منجمان قدیم عموماً فکر می‌کردند خورشید به دور زمین می‌گردد ولی منجمان جدید پی بردند که این نظر اشتباه بوده است؛ به کدام مسئله

معرفت‌شناختی مربوط است؟

(۱) معنی شناخت	(۲) تکمیل دانش	(۳) محدودیت دانش	(۴) امکان شناخت

۱۵۰- به ترتیب، پیشرفت دانش بشر درباره «وجود منظومه‌های دیگر در کیهان» و «عدم اعتقاد به زمین تخت‌گرایی» مرتبط با کدام یک از انواع تکامل دانش

بشری است؟

(۱) دستیابی به علم جدید - دستیابی به علم جدید	(۲) تصحیح معلومات گذشتهگان - تصحیح معلومات گذشتهگان
(۳) تصحیح معلومات گذشتهگان - دستیابی به علم جدید	(۴) دستیابی به علم جدید - تصحیح معلومات گذشتهگان

اقتصاد

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

بازیگران اصلی در میدان اقتصاد

(درس ششم و هفتم)

صفحه‌های ۵۵ تا ۸۰

۱۵۱- موارد کدام گزینه تکمیل‌کننده جاهای خالی عبارات زیر است؟

الف) دولت با ... امنیت خرید و فروش و مبادلات را بهبود می‌بخشد.

ب) ... وظیفه دارد کیفیت یا عدم کیفیت محصولات را تأیید کند.

ج) داور بازی اقتصاد با عملکرد درست خود می‌تواند ... برای اقتصاد به وجود آورد.

د) کالاها و خدماتی مانند ... می‌توانند توسط افراد زیادی هم‌زمان استفاده شوند و شما نمی‌توانید مردم را از استفاده آن محروم سازید.

۱) الف) نظارت و سیاست‌گذاری، ب) وزارت اقتصاد و امور دارایی، ج) درآمدزایی بسیار خوبی، د) چرخ فلک در شهر بازی

۲) الف) نظارت و سیاست‌گذاری، ب) وزارت اقتصاد و امور دارایی، ج) تخصیص‌های بهینه‌ای، د) تیرهای چراغ برق

۳) الف) تعریف و اجرای حقوق مالکیت، ب) سازمان استاندارد، ج) تخصیص‌های بهینه‌ای، د) خدمات پلیس

۴) الف) تعریف و اجرای حقوق مالکیت، ب) سازمان استاندارد، ج) درآمدزایی بسیار خوبی، د) خدمات پزشکی

۱۵۲- به ترتیب کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

- اساس و مبنای مالیات بر ارث چیست؟

- کدام نوع از مالیات معمولاً برای حمایت از صنایع داخلی به کار گرفته می‌شود؟

- عبارت کدام گزینه در خصوص مالیات بر ارزش افزوده صحیح است؟

۱) ثروت مؤدی - مالیات بر مصرف - مالیات پرداخت‌شده تولیدکنندگان قبلی به مالیات بر فروش بعدی اضافه می‌شود. به عبارت دیگر کالا و خدمات نهایی و واسطه‌ای مشمول پرداخت مالیات‌اند.

۲) درآمد مؤدی - تعرفه‌های گمرکی - در کشورهایی که ساز و کار مالیات بر ارزش افزوده در آنها برقرار است، کسب و کارها، منبع مالیات را از خرید دیگر کسب و کارها، جمع‌آوری و آن را از طریق فروش خودشان پرداخت می‌کنند.

۳) ثروت مؤدی - تعرفه‌های گمرکی - این نوع از مالیات، چند مرحله‌ای است و در هر یک از مراحل تولید و تکمیل تا مصرف نهایی برحسب ارزش افزوده گرفته می‌شود.

۴) درآمد مؤدی - مالیات بر مصرف - مالیاتی است که از تفاوت ارزش بین کالا و خدمات عرضه شده با ارزش کالا و خدمات خریداری شده در دوره‌ای مشخص گرفته می‌شود.

۱۵۳- با توجه به جدول زیر که خلاصه‌ای از میزان مالیات پرداختی در یک جامعه است:

مالیات بر مصرف	۱۲۰ میلیون تومان
مالیات بر ارث	$\frac{1}{5}$ کل مالیات بر دارایی
مالیات بر دارایی	۷۰ میلیون تومان
مالیات بر درآمد	$\frac{1}{8}$ مالیات بر مصرف
عوارض خودرو	۲۴ میلیون تومان

الف) مجموع میزان مالیات مستقیم پرداختی، کدام است؟

ب) مجموع میزان پرداختی برای مهم‌ترین نوع مالیات، چقدر است؟

ج) مجموع میزان پرداختی برای مهم‌ترین نوع مالیات بر دارایی، کدام است؟

۱) الف) ۹۵ میلیون تومان، ب) ۲۵ میلیون تومان، ج) ۱۶ میلیون تومان

۲) الف) ۸۵ میلیون تومان، ب) ۱۵ میلیون تومان، ج) ۱۴ میلیون تومان

۳) الف) ۸۵ میلیون تومان، ب) ۱۵ میلیون تومان، ج) ۱۶ میلیون تومان

۴) الف) ۹۵ میلیون تومان، ب) ۲۵ میلیون تومان، ج) ۱۴ میلیون تومان

۱۵۴- با توجه به جدول زیر کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

مرحله (۳)	مرحله (۲)	مرحله (۱)	مراحل تولید
۹۰,۰۰۰ تومان	۶۰,۰۰۰ تومان	۳۰,۰۰۰ تومان	قیمت فروش کالا
۱۰۳,۵۰۰		۳۴,۵۰۰	قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده
C	۹,۰۰۰	۴,۵۰۰	مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده
D	B		اعتبار مالیات بر ارزش افزوده‌هایی که در مرحله قبل پرداخت شده
	A		مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده

الف) نرخ مالیات بر ارزش افزوده چقدر است؟

ب) ارزش افزوده محصول در مرحله سوم چه میزان است؟

ج) مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله دوم، با کدام قسمت برابر است؟

د) مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده، چند تومان است؟

ه) مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده در مرحله دوم کدام است؟

۱) الف) ۱۵ درصد ب) ۱۳,۵۰۰ تومان ج) B د) ۳۰,۰۰۰ تومان ه) ۶,۵۰۰ تومان

۲) الف) ۱۰ درصد ب) ۱۳,۵۰۰ تومان ج) C د) ۳۰,۰۰۰ تومان ه) ۴,۵۰۰ تومان

۳) الف) ۱۵ درصد ب) ۳۰,۰۰۰ تومان ج) D د) ۱۳,۵۰۰ تومان ه) ۴,۵۰۰ تومان

۴) الف) ۵ درصد ب) ۳۰,۰۰۰ تومان ج) D د) ۱۳,۵۰۰ تومان ه) ۶,۵۰۰ تومان

۱۵۵- عبارات کدام گزینه به ترتیب تکمیل کننده جاهای خالی عبارات زیر است؟

الف) کالاها هم مانند انسانها ... دارند و برخی محصولات به ویژه محصولاتی که از فناوریهای پیشرفته تری بهره می برند، ممکن است ...

ب) مونتاژ کالای کره‌ای در کشور اندونزی به عامل ... از جمله عوامل تجارت میان کشورها اشاره دارد.

ج) صادرات کالا منافع ... و ... را برای تولیدکنندگان دارد.

۱) الف) تنوع - امکان تولید در هر کشوری را نداشته باشند ب) یکسان نبودن منابع و عوامل تولید ج) افزایش هزینه فرصت - استفاده از منابع کمیاب

۲) الف) تنوع - امکان تولید در هر کشوری را نداشته باشند ب) یکسان نبودن کشورها از نظر دسترسی به فناوری ج) امکان فروش در بازارهای بزرگتر -

تلاش بیشتر برای تولید بهتر و کارآمدتر

۳) الف) ملیت - چندملیتی باشند ب) یکسان نبودن منابع و عوامل تولید ج) امکان فروش در بازارهای بزرگتر - تلاش بیشتر برای تولید بهتر و کارآمدتر

۴) الف) ملیت - چندملیتی باشند ب) یکسان نبودن کشورها از نظر دسترسی به فناوری ج) افزایش هزینه فرصت - استفاده از منابع کمیاب

۱۵۶- دولت‌ها با چه هدفی پیمان‌های تجاری وضع می‌کنند و تعرفه‌ها را کاهش می‌دهند؟ در چه صورتی تجارت خارجی می‌تواند برای کشوری آسیب‌رسان

باشد؟ چه عاملی می‌تواند موجب بهانه‌جویی و سلطه رقیب یا دشمن و نهایتاً ضعف و وابستگی یک کشور شود؟

۱) برای حمایت از صنایع داخلی خود و کاهش وابستگی اقتصادی به کشورهای دیگر - اگر تمرکز بر مزیت‌های نسبی و مطلق وجود نداشته باشد - وابستگی

در تأمین کالاهای راهبردی و ضروری

۲) گسترش روابط اقتصادی‌شان با کشورهایی که دیدگاه‌های نزدیک سیاسی با یکدیگر دارند. - چنانچه تجارت سبب آسیب رساندن به قدرت و استقلال

اقتصادی یک کشور شود. - وابستگی در تأمین کالاهای راهبردی و ضروری

۳) گسترش روابط اقتصادی‌شان با کشورهایی که دیدگاه‌های نزدیک سیاسی با یکدیگر دارند. - چنانچه جریان تجارت به صورت یک طرفه و بدون بازگشت

باشد. - وابستگی در زمینه صنایع نظامی و دفاعی به بیگانگان

۴) برای حمایت از صنایع داخلی خود و کاهش وابستگی اقتصادی به کشورهای دیگر - چنانچه تجارت سبب آسیب رساندن به قدرت و استقلال اقتصادی

یک کشور شود. - رفتار خودخواهانه برخی کشورها در به تاراج بردن منابع کشورهای ضعیف‌تر

۱۵۷- هر یک از موارد زیر به کدام نوع از مالیات اشاره دارد؟

- فردی یک کسب و کار شخصی راه‌اندازی کرده و از منافع مالیاتی برخوردار است.
- دولت با هدف کاهش آلودگی هوا، برای خرید بنزین مالیات تعیین می‌کند.
- برای جلوگیری از واردات کالاهای خارجی، مالیات دریافت می‌شود.
- برای تأمین مالی هزینه ساخت بزرگراه، پس از بهره‌برداری از آن، مردم باید مالیات پرداخت کنند.

(۱) مالیات بر درآمد - مالیات بر مصرف - مالیات بر ارزش افزوده - مالیات بر مصرف

(۲) مالیات بر سود - مالیات بر ارزش افزوده - عوارض شهرداری - عوارض شهرداری

(۳) مالیات بر درآمد - مالیات بر مصرف - تعرفه‌های گمرکی - عوارض خدماتی

(۴) مالیات بر سود - عوارض گمرکی - مالیات بر مصرف - مالیات بر ثروت دولت

۱۵۸- کشورهای A و B فقط دو محصول گندم و پنبه تولید می‌کنند. کشور A به ازای هر تن گندم که تولید می‌کند از تولید ۱۰ تن پنبه صرف‌نظر می‌کند. کشور B به ازای هر تن گندم که تولید می‌کند از تولید ۵ تن پنبه صرف‌نظر می‌کند. با توجه به اطلاعات ارائه شده، کشور B دارای کدام مزیت است؟

(۱) مزیت نسبی در تولید گندم (۲) مزیت نسبی در تولید پنبه (۳) مزیت مطلق در تولید گندم (۴) مزیت مطلق در تولید پنبه

۱۵۹- موارد کدام گزینه از جهت صحیح یا غلط بودن عبارات زیر، به درستی بیان شده است؟

(الف) دولت برای انجام نقش‌های مختلفی که بر عهده دارد، خریداری مهم در بازارهای عوامل تولید و نیز بازار کالا و خدمات است.

(ب) در بازارهای عوامل تولید دولت منابع و عوامل تولید را از بنگاه‌ها خریداری و مبالغ را تحت عنوان اجاره، مزد یا سود به آنها پرداخت می‌کند.

(ج) دولت با دریافت مالیات از شرکت‌ها و خانواده‌ها و پرداخت یارانه به آن‌ها نقشی مهم در اقتصاد ایفا می‌کند.

(د) در نمودار جریان چرخشی تعاملات بین خانوارها، بنگاه‌ها و دولت، بنگاه‌ها پرداختی را تحت عنوان پرداخت عوامل تولید در بازار عوامل تولید انجام می‌دهند.

(۱) ص - غ - ص - ص (۲) غ - ص - غ - غ (۳) ص - غ - غ - ص (۴) غ - ص - ص - غ

۱۶۰- به ترتیب، هر یک از موارد زیر به کدام یک از نظام‌های اقتصادی اشاره دارد؟

- تأکید دارد که دولت‌ها موظفاند از اقشار ضعیف حمایت کنند.

- از کاهش تعرفه‌ها در تجارت خارجی دفاع می‌کند.

- افزایش رفاه اقتصادی یک نفر مقید به افزایش رفاه اقتصادی دیگران است.

(۱) عدالت‌بنیان - سوسیالیسم - مارکسیسم (۲) سوسیالیسم - سرمایه‌داری - مارکسیسم

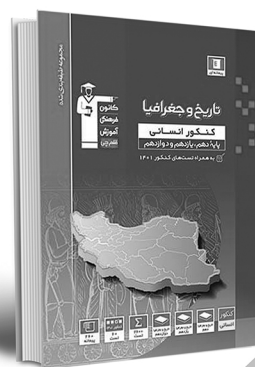
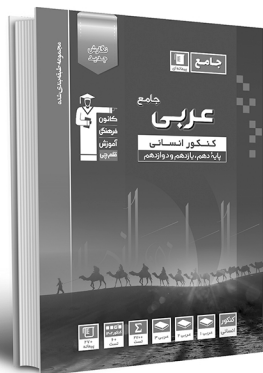
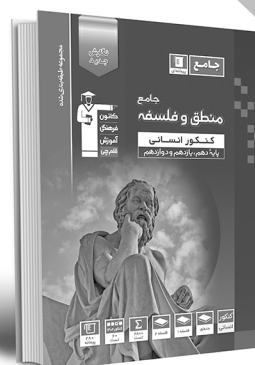
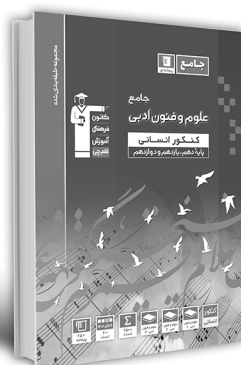
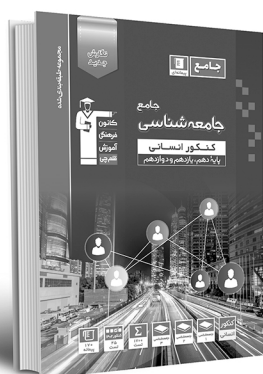
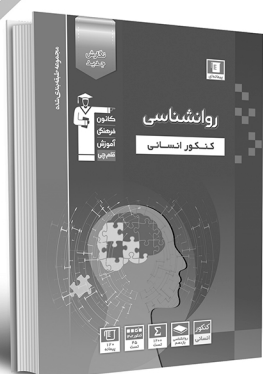
(۳) سوسیالیسم - سرمایه‌داری - عدالت‌بنیان (۴) مارکسیسم - سوسیالیسم - عدالت‌بنیان

کتاب‌های آیة انسان را

پیمان‌های قمرین کنید

فصل
در
عربی
مجموعه
کتاب‌ها

۸۴۵۱

www.kanoon.ir

www.kanoonbook.ir

دانلود رایگان تمام آزمون‌های آزمایشی در کانال ما:

@Azmoonha_Azmayeshi

علوی

تمام پایه‌ها و رشته‌ها

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

گزینه دو

آزمون‌ها آزمایشی
T.me/Azmoonha_Azmayeshi

حلقه
سنجی

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۱۷ آذر ماه ۱۴۰۲

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام داراییها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدیدآوردگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، گلناز بینتی، محمدابراهیم تونندهجانی، آروین حسینی، محمد حمیدی، علی قهرمانزاده، فرشید کریمی، امیر محمودیان، محمد نظامی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، عزیز الیاسی پور، سعید جعفری، سجاد غلامپور سیوکی، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، شیوا نظری
جامعه‌شناسی	امیرمهدی افشار، ریحانه امینی، آرزتا بیدقی، کوثر شاه‌حسینی، فاطمه صفری، حبیبه محبی، سید محمد مدنی دینانی
روان‌شناسی	حمیدرضا توکلی، مهدی جاهدی، محمد حبیبی
عربی زبان قرآن	محمود بادبرین، ولی برجی، مجید بیگلری، حسین رضایی، اسماعیل علیپور، مرتضی کاظم‌شیرودی، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی، پیروز و جان
تاریخ و جغرافیا	علی آقاجانیور، زهرا دامیار، فاطمه سخایی، امیرحسین کاروین، محمد ملک‌آبادی‌زاده، جواد میریلوکی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، محمد آقاصالح، پرگل رحیمی، سبا جعفرزاده صابری، محمد رضایی‌بغا، موسی سپاهی، حمید سودیان، فرهاد قاسمی‌نژاد، فیروز نژادنجف، علیرضا نصیری
اقتصاد	مبین خزینی، آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، زهرا محمدی، سید محمد مدنی دینانی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	ویراستار رتبه برتر کنگور	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم تونندهجانی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، علی مرشد، محمد حمیدی، آروین حسینی	—	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	یاسین مهدیان،	سپیده فتح‌اللهی	فریبا رثوفی
جامعه‌شناسی	کوثر شاه‌حسینی	کوثر شاه‌حسینی	فاطمه صفری،	آرش مرتضائی‌فر	زهرة قموشی
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	محمد صمدی زاداسفنگره، فرهاد علی‌نژاد	صبا صفایی	زهرة قموشی
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	آرتین کیانی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	زهرا دامیار	زهرا دامیار	—	فاطمه عزیزی	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سبا جعفرزاده صابری	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد،	کیانا یوسفزاده	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	مرتضی عزیزی	رامیلا عسگری	زهرة قموشی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: زهرة قموشی
حروفچین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

ریاضی و آمار (۳)

۱- گزینه «۳»

(معمد بگیری)

فرض می‌کنیم x راه از C به D وجود دارد.

برای مسیر رفت و برگشت با در نظر گرفتن شرط داده شده، مسیرهای ممکن و تعداد حالت‌های آن را می‌نویسیم:

$$ABDBA \Rightarrow 3 \times 2 \times 1 \times 2 = 12$$

$$ABDCA \Rightarrow 3 \times 2 \times 1 \times 2 = 12x$$

$$ACDCA \Rightarrow 2 \times 1 \times (x-1) \times 1 = 2x^2 - 2x$$

$$ACDBA \Rightarrow 2 \times 1 \times 2 \times 3 = 12x$$

$$\text{مجموع حالت‌ها: } 2x^2 - 2x + 12x + 12x + 12 = 132$$

$$\Rightarrow 2x^2 + 22x - 120 = 0 \xrightarrow{+2} x^2 + 11x - 60 = 0$$

$$\Rightarrow (x-4)(x+15) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x=4 \text{ ق ق} \\ x=-15 \text{ غ ق} \end{cases}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۱)

۲- گزینه «۲»

(معمد ابراهیم توزنده‌یانی)

نکته حائز اهمیت در این سؤال حرف «ی» است که در اول کلمه نقطه‌دار (ی) و در آخر کلمه بدون نقطه (ی) ظاهر می‌شود.

حالت‌های مختلف را مطابق زیر در نظر می‌گیریم:

$$۱) \frac{3}{\underbrace{\{ت, ف, ق\}}_{4!}} \frac{1}{\{ب\}}$$

$$۲) \frac{2}{\underbrace{\{ق, ت\}}_{4!}} \frac{1}{\{ف\}}$$

$$۳) \frac{2}{\underbrace{\{ت, ف\}}_{4!}} \frac{1}{\{ق\}}$$

$$۴) \frac{2}{\underbrace{\{ف, ق\}}_{4!}} \frac{1}{\{ت\}}$$

طبق اصل ضرب تعداد حالات ممکن را به دست می‌آوریم:

$$\text{حالت ۱: } 3 \times 4! = 72$$

$$\text{حالت ۲: } 2 \times 4! = 48$$

$$\text{حالت ۳: } 2 \times 4! = 48$$

$$\text{حالت ۴: } 2 \times 4! = 48$$

در نتیجه طبق اصل جمع داریم:

$$72 + 48 + 48 + 48 = 216$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۱)

۳- گزینه «۳»

(علی قهرمان‌زاده)

با توجه به اینکه باید عدد، فرد و مجموع رقم یکان و دهگان بزرگتر از ۱۲ باشد، رقم یکان ۹ و رقم دهگان حتماً ۸ می‌شود، پس داریم:

$$3 \times 2 \times 1 \times 1 = 6$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۱)

۴- گزینه «۳»

(امیرمحموریان)

برای آن که اشتراک A و B تهی باشد، هر عضو مجموعه U سه حالت دارد:

(الف) فقط در A باشد.

(ب) فقط در B باشد.

(ج) نه در A باشد و نه در B .

برای مثال، اگر عدد ۱ فقط در B ، عدد ۲ فقط در B ، عدد ۳ نه در A

و نه در B ، عدد ۴ فقط در A ، عدد ۵ نه در A و نه در B و عدد ۶

فقط در B باشد، زیرمجموعه‌های A و B به صورت زیر تشکیل می‌شوند

که با هم هیچ اشتراکی ندارند ($A \cap B = \emptyset$):

$$A = \{4\}$$

$$B = \{1, 2, 6\}$$

پس طبق اصل ضرب، از آنجا که هر عضو مجموعه U ، ۳ حالت دارد،

تعداد کل حالات برابر است با:

$$3 \times 3 \times 3 \times 3 \times 3 \times 3 = 3^6 = 729$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۱)

۵- گزینه «۱»

(معمد بگیری)

برای به دست آوردن تعداد زیر مجموعه‌های یک مجموعه از فرمول ترکیب استفاده می‌کنیم. بنابراین:

$$\binom{n}{n-2} = \frac{n!}{(n-2)! \times 2!} = \frac{n(n-1)(n-2)!}{(n-2)! \times 2}$$

$$\rightarrow \frac{n(n-1)}{2} = 28$$

$$\Rightarrow n(n-1) = 56 = 8 \times 7 \Rightarrow n = 8$$

با اضافه کردن ۲ عضو دیگر، مجموعه ۱۰ عضوی می‌شود که تعداد

زیرمجموعه‌های ۳ عضوی آن برابر است با:

$$\binom{10}{3} = \frac{10!}{7! \times 3!} = \frac{10 \times 9 \times 8 \times 7!}{7! \times 3 \times 2 \times 1} = \frac{5 \times 3 \times 8}{1} = 120$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱ تا ۱۱)

۶- گزینه «۳»

(فخرشید کریمی)

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)}$$

$$n(S) = \binom{9}{5} = \frac{9!}{(9-5)! \times 5!} = \frac{9 \times 8 \times 7 \times 6 \times 5!}{4! \times 5!} = \frac{9 \times 8 \times 7 \times 6}{4 \times 3 \times 2 \times 1} = 126$$

از آنجایی که فقط مربی و سرپرست مجاز به رانندگی هستند، پس حداقل

یکی از این دو نفر را انتخاب می‌کنیم:

$$n(A) = \binom{2}{2} \binom{5}{3} + \binom{2}{2} \binom{2}{1} \binom{5}{2} + \binom{2}{1} \binom{2}{1} \binom{5}{3} + \binom{2}{1} \binom{5}{4}$$

یکی از مربی و سرپرست   مربی و سرپرست   مربی و سرپرست   یکی از مربی و سرپرست

۳ بازیکن اصلی   ۱ بازیکن ذخیره   ۱ بازیکن ذخیره   ۱ بازیکن ذخیره

۲ بازیکن اصلی   ۲ بازیکن اصلی   ۳ تا ۳ بازیکن اصلی

$$3\sqrt{30} = \text{انحراف معیار جدید و } 27 = \text{میانگین جدید}$$

$$\text{واریانس جدید} = (3\sqrt{30})^2 = 270$$

$$\Rightarrow \frac{\text{میانگین جدید}}{\text{واریانس جدید}} = \frac{27}{270} = \frac{1}{10} = 0.1$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۵ و ۳۶)

ریاضی و آمار (۲)

۱۱- گزینه «۳»

(امیر معموریان)

f تابعی ثابت است. فرض می‌کنیم $f(x) = c$ در این صورت $f(\alpha) = f(\beta) = c$ است. بنابراین:

$$2c^2 = 5c + 3 \rightarrow 2c^2 - 5c - 3 = 0$$

$$\Delta = 25 - 4(2)(-3) = 49 > 0$$

$$\Rightarrow c = \frac{-b \pm \sqrt{\Delta}}{2a}$$

$$c = \frac{5 \pm 7}{4} \Rightarrow \begin{cases} c = 3 \\ c = -\frac{1}{2} \end{cases} \xrightarrow{\text{مجموع مقادیر ممکن}} 3 + (-\frac{1}{2}) = \frac{5}{2}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

۱۲- گزینه «۴»

(علی قهرمان زاده)

چون تابع f همانی است، پس:

$$f(2k) = 2k, f(-k) = -k$$

$$(2k - k^2, 2k - (-k)) = (2k - k^2, 4k)$$

معادله نیمساز ناحیه دوم و چهارم به صورت $y = -x$ است، پس:

$$\text{نیمساز ناحیه دوم و چهارم} \rightarrow 2k - k^2 = -4k$$

$$\Rightarrow k^2 - 6k = 0 \Rightarrow k(k - 6) = 0 \Rightarrow \begin{cases} k = 0 \\ k = 6 \end{cases}$$

چون $k \neq 0$ پس:

$$f(\sqrt{k}) \xrightarrow{\text{همانی}} f(\sqrt{6}) = \sqrt{6}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

۱۳- گزینه «۳»

(آروین حسینی)

تابع $f(x) = x$ و $g(x) = -x$ است، پس داریم:

$$\begin{cases} f(x^2 - x) = x^2 - x \\ g(4x - 9) = -(4x - 9) \end{cases} \Rightarrow f(x^2 - x) - g(4x - 9) = 1$$

$$\Rightarrow x^2 - x + 4x - 9 = 1 \Rightarrow x^2 + 3x - 10 = 0$$

$$\Rightarrow (x + 5)(x - 2) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = -5 \\ x = 2 \end{cases}$$

اختلاف مقادیر x برابر است با:

$$2 - (-5) = 7$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۱ تا ۳۳)

۱۴- گزینه «۲»

(مهمر بصیری)

$$\frac{f(-3) = 0}{\text{ضابطه اول}} \rightarrow -3b + 2 = 0 \Rightarrow b = \frac{2}{3} \xrightarrow{\text{ضابطه اول}} \frac{2}{3}x + 2$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{\binom{2}{2}\binom{5}{3} + \binom{2}{1}\binom{2}{1}\binom{5}{2} + \binom{2}{1}\binom{1}{1}\binom{5}{3} + \binom{2}{1}\binom{0}{0}\binom{5}{4}}{\binom{9}{5}}$$

$$= \frac{10 + 20 + 40 + 10}{126} = \frac{80}{126} = \frac{40}{63}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۲ تا ۲۷)

۷- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمان‌های)

هر یک از موارد را بررسی می‌کنیم:

«الف»: گام‌های چرخه آمار به هم وابسته‌اند و بر یکدیگر به شدت تأثیر می‌گذارند.

«ب»: در نقد شاخص‌های گزارش، دلیل گزارش شدن یا نشدن شاخص‌های پراکندگی و مرکزی باید بیان شوند.

«ج»: صحیح است.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه ۳۸)

۸- گزینه «۳»

(مهمر عمیری)

مجموع اعداد اول تا ۵ = {۲, ۳, ۵}

{(ر,ر), (پ,ر), (ر,پ), (پ,پ)} حداقل یک سکه رو باشد

$$n(S) = 6 \times 2 \times 2 = 24$$

$$n(A) = \frac{3}{6} \times \frac{3}{6} = \frac{9}{36} = \frac{1}{4}$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{9}{24} = \frac{3}{8}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۷)

۹- گزینه «۴»

(مهمر نظامی)

فضای نمونه‌ای انتخاب ۵ مهره از ۷ مهره داخل کیسه به صورت زیر است:

$$n(S) = \binom{7}{5} = \frac{7!}{5! \times 2!} = \frac{7 \times 6 \times 5!}{5! \times 2!} = 21$$

برای پیشامد خواسته شده حالت‌های زیر را خواهیم داشت:

یک مهره آبی و سه مهره سیاه و یک مهره سفید

$$\binom{2}{1} \times \binom{3}{3} \times \binom{2}{1} = 2 \times 1 \times 2 = 4$$

سه مهره سیاه و دو مهره سفید

$$\binom{2}{2} \times \binom{3}{3} = 1 \times 1 = 1$$

یک مهره آبی و دو مهره سیاه و دو مهره سفید

$$\binom{2}{2} \times \binom{3}{2} \times \binom{2}{1} = 1 \times 3 \times 2 = 6$$

$$\Rightarrow n(A) = 4 + 1 + 6 = 11$$

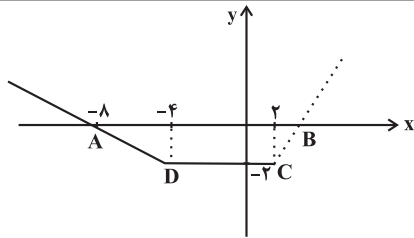
$$\Rightarrow P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{11}{21}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۷)

۱۰- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمان‌های)

با توجه به نمودار داده شده، میانگین ۱۰ و انحراف معیار $\sqrt{30} = 5.48$ است. با ۳ برابر کردن داده‌ها میانگین برابر ۳۰ خواهد شد و انحراف معیار برابر $3\sqrt{30}$ خواهد شد. همچنین اگر ۳ واحد از هر داده کم کنیم، میانگین برابر ۲۷ خواهد شد و انحراف معیار تغییری نخواهد کرد. پس داریم:

$$y = -\frac{1}{2}x - 4 : \frac{x}{y} : \frac{-4}{-2} \quad \frac{-8}{0}$$

از آنجا که تابع $f(x)$ با محور x تشکیل دوزنقه می‌دهد، پس ضابطه سوم شیب مثبت دارد و از نقطه $(2, -2)$ می‌گذرد که به صورت خط‌چین رسم شده است. مساحت دوزنقه ۱۷ واحد مربع است. ارتفاع آن نیز ۲ واحد است:

$$S_{ABCD} = 17 \Rightarrow \frac{1}{2} \times 2(AB + CD) = 17 \Rightarrow AB + CD = 17$$

طول ضلع CD برابر است با:

$$CD = 2 - (-4) = 6$$

$$\Rightarrow AB + 6 = 17 \Rightarrow AB = 11 \Rightarrow x_B - x_A = 11$$

پس طول نقطه B برابر ۳ است.

$$\Rightarrow x_B - (-8) = 11 \Rightarrow x_B = 3$$

حال با داشتن دو نقطه $(2, -2)$ و $(3, 0)$ ضابطه سوم را به دست می‌آوریم:

$$\text{شیب خط} = a = \frac{0 - (-2)}{3 - 2} = 2 \Rightarrow y = 2x + b \xrightarrow{(2, -2)}$$

$$0 = 2 \times 3 + b \Rightarrow b = -6 \Rightarrow y = 2x - 6$$

$$\Rightarrow f(5) = 2 \times 5 - 6 = 4$$

(ریاضی و آمار، (۱)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

۱۹- گزینه «۲»

(علی قورمانزاده)

تابع ثابت است، بنابراین:

$$f(x) = c \Rightarrow \frac{ax^2 + 3x}{3x^2 + ax} = \frac{c}{1} \Rightarrow ax^2 + 3x = 3cx^2 + acx$$

$$\begin{cases} a = 3c \\ 3 = ac \end{cases} \Rightarrow 3 = (3c)c \Rightarrow c^2 = 1 \xrightarrow{c < 0} c = -1$$

مقداربرد منفی است

$$\Rightarrow a = 3(-1) = -3$$

$$f(x) = -1$$

$$\xrightarrow{x \neq 0, 1} f(x) = -1 \Rightarrow f(\sqrt{3}) + a = -1 - 3 = -4$$

ریشه‌های مخرج

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۲۷)

۲۰- گزینه «۳»

(مهمر ممیری)

$x = 3$ در فاصله $2 \leq x \leq 4$ قرار دارد، پس ابتدا دو نقطه از نمودار را انتخاب می‌کنیم و ضابطه تابع g را برای $2 \leq x \leq 4$ می‌نویسیم:

$$\left| \begin{array}{cc} 2 & 4 \\ 3 & -1 \end{array} \right| \Rightarrow m = \frac{-1 - 3}{4 - 2} = -2$$

(شیب)

$$\text{معادله خط } y - 3 = -2(x - 2) \Rightarrow y = -2x + 7$$

در نتیجه داریم:

$$x = 3 \Rightarrow g(3) = -2 \times 3 + 7 = 1$$

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۲ تا ۳۳)

$$\xrightarrow{x=0} f(0) = 0 + 2 = 2 \Rightarrow a = 2$$

ضابطه اول

$$\xrightarrow{\text{ضابطه دوم ثابت است}} 2k = 2 \Rightarrow k = 1$$

با توجه به آن که $a = 2$ و ضابطه دوم از نقطه $(0, 2)$ می‌گذرد، پس:

نمودار ضابطه سوم از نقاط $(2, 2)$ و $(3, 0)$ می‌گذرد، بنابراین:

$$\begin{cases} 2c + d = 2 \\ 3c + d = 0 \end{cases} \Rightarrow c = -2 \Rightarrow d = 6$$

$$\Rightarrow \frac{c+d}{ak} = \frac{-2+6}{2 \times 1} = \frac{4}{2} = 2$$

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

۱۵- گزینه «۱»

(مهمر ابراهیم توژنده‌یانی)

می‌دانیم تابع ثابت به فرم $h(x) = c$ و تابع همانی به فرم $U(x) = x$ است، لذا:

$$\begin{cases} c = f(x) + kx \Rightarrow f(x) = c - kx \\ x = 3kx + g(x) - 5 \Rightarrow x - 3kx + 5 = g(x) \end{cases}$$

$$\Rightarrow g(x) = (1 - 3k)x + 5$$

از طرفی چون نمودار توابع $f(x)$ و $g(x)$ در هیچ نقطه‌ای یکدیگر را قطع نمی‌کنند، پس موازی‌اند لذا شیب یکسان دارند، در نتیجه:

$$1 - 3k = -k \Rightarrow 2k = 1 \Rightarrow k = \frac{1}{2}$$

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

۱۶- گزینه «۲»

(گلناز بینقی)

$$2000 = 1 \text{ واحد} , C(2) = 1 , 9 - 7 = 2 = \text{خودروی اول}$$

$$C(3) = 3 + \frac{1}{2} = \frac{7}{2} , 10 - 7 = 3 = \text{خودروی دوم}$$

$$\text{واحد} \frac{7}{2} = \frac{x}{2000} \Rightarrow x = \frac{7 \times 2000}{2} = 7000$$

$$C(9) = \frac{1}{2} , 16 - 7 = 9 = \text{خودروی سوم}$$

$$\text{واحد} \frac{1}{2} = \frac{x}{2000} \Rightarrow x = \frac{1 \times 2000}{2} = 1000$$

$$2000 + 7000 + 1000 = 10000 : \text{مجموع هزینه‌های ۳ خودرو}$$

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه ۳۳)

۱۷- گزینه «۳»

(ابوالفضل بهاری)

در گزینه دوم قسمت $(x \geq 0)$ غلط ترسیم شده است. در گزینه چهارم قسمت $(x = -1)$ ، نادرست مشخص شده و در گزینه اول نیز قسمت‌های $(x \geq 0)$ و $(x = -1)$ نادرست رسم شده است.

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

۱۸- گزینه «۳»

(امیر مهموریان)

ابتدا ضابطه اول و دوم تابع $f(x)$ را رسم می‌کنیم:

علوم و فنون ادبی (۳) و (۱)

۲۱- گزینه «۴»

(شیوا نظری)

آثار نثر موزون: آثار خواجه عبدالله انصاری - «کشف الاسرار و عدة الابرار»
میبدی

نمونه نثر فنی: کلیله و دمنه

برخی آثار منثور قرن پنجم و ششم: قابوس نامه - تاریخ بیهقی - چهارمقاله
نظامی عروضی - مقامات حمیدی - کلیله و دمنه

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: به کارگیری سجع، ویژگی اصلی نثر موزون است.

گزینه «۲»: در این دوره نثر ساده به کمال رسید و نثر مصنوع هم رایج شد.
گزینه «۳»: از نمونه‌های نثر فنی می‌توان به «کلیله و دمنه» از ابوالعالی
نصرالله منشی اشاره کرد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۸۳ تا ۸۵)

۲۲- گزینه «۴»

(شیوا نظری)

عبارات کوتاه قائم مقام گاهی موزون و مسجع است و متکلف نیست.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

۲۳- گزینه «۳»

(سپار غلام‌پور سیوکی)

این شعر از خاقانی شروانی است که از شاعران سبک عراقی (منطقه آذربایجان)
محسوب می‌شود. در شعر کلمات بیگانه زیادی به کار نرفته است، اما کلمات
مهجور و دشوار هم در شعر دیده نمی‌شوند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «نفس صبح» اضافه استعاره (استعاره مکنیه) است، ضمناً شاعر
در جاهای دیگری هم خصوصیات انسانی را به «صبح» و «باد» نسبت داده
است که همگی استعاره‌اند. ترکیب «غالیه‌فام» در بیت چهارم به معنای
«غالیه‌رنگ و غالیه‌گون» یعنی «سیاه‌رنگ» است که اگر آن را در معنای
«غالیه‌گون» در نظر بگیریم، تشبیه است. در بیت سوم هم «نامه، کبوتر و
بام» مراعات‌نظیر دارند.

گزینه «۲»: شاعر احوالات شخصی خود را بیان می‌کند (درون‌گرایی) و از
ناکامی خود در عشق سخن می‌گوید و بخت ناموافق را سرزنش می‌کند.

گزینه «۴»: جایگاه قافیه‌های شعر و محتوای آن نشان از قالب غزل دارند.
زبان شعر هم پیچیدگی خاصی ندارد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه ۸۶)

۲۴- گزینه «۴»

(سپار غلام‌پور سیوکی)

در این بیت مفاهیم دینی و همچنین تعبیرهای «اسیر رنگ شدن و بی‌رنگی»
دیده می‌شود که مفاهیمی عرفانی و از ویژگی‌های سبک عراقی هستند. بیت
از مثنوی معنوی مولانا است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: واژه «بادافره» نشانه از توجه گروهی شاعران این دوره به
باستان‌گرایی و واژگان کهن است. بیت سروده ملک‌الشعرا بهار است.

گزینه «۲»: استفاده از زبان مردم کوچه و بازار و اصطلاحات عامیانه
(کلانمدی‌ها - شماها) از ویژگی‌های بارز گروهی از شاعران دوره بیداری
است. بیت سروده میرزاده عشقی است.

گزینه «۳»: اشاره به اهمیت وطن که از مفاهیم فکری دوره بیداری است.
این بیت هم از بهار است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۴۲ تا ۴۴)

۲۵- گزینه «۲»

(یاسین مهریان)

این بیت از ملمعات سعدی گزینش شده است. توجه داشته باشید که
شاعران، گاهی اشعاری سروده‌اند که ترکیبی از زبان فارسی و عربی است.
مصراع دوم بیت گزینه «۲»، اشاره به آیه یا حدیث خاصی ندارد، بلکه
سعدی ادامه مفهوم مصراع اول را به زبان عربی سروده است. این نوع از اشعار
را «ملمع» می‌نامند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «قل هو الله احد» تضمین است.

گزینه «۳»: مصراع دوم، تضمینی است از بیت معروف سعدی شیرازی:
خوش می‌روی به تنها، تن‌ها فدای جانت / مدهوش می‌گذاری یاران مهربانت
گزینه «۴»: «کل یوم هو فی شأن» تضمین است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بدیع معنوی، صفحه‌های ۳۳ و ۳۴)

۲۶- گزینه «۱»

(مجتبی فرهادی)

در دو بیت تلمیح یافت می‌شود.

«الف»: بیت فاقد تلمیح است.

«ب»: به داستان حضرت موسی (ع) اشاره دارد.

«ج»: بیت، گفت‌وگویی بین شیرین و خسرو از منظومه «خسرو و شیرین»
نظامی است و تلمیحی در آن یافت نمی‌شود؛ چرا که در تلمیح، اشاره
غیرمستقیمی به داستان می‌شود و در این بیت، اشاره مستقیم به داستان
خسرو، شیرین، فرهاد و... دارد.

«د»: اشاره به داستان عاشقانه وامق و عذرا

«ه»: بیت فاقد تلمیح است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بدیع معنوی، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۳)

۲۷- گزینه «۳»

(سعید جعفری)

مراعات نظیر: سر، پهلو، سینه، بالین، بستر / تلمیح: ندارد.

تشریح سایر ابیات:

گزینه «۱»: تضمین: مصراع دوم، برگرفته از شعر «بوی جوی مولیان آید
همی» از رودکی / جناس ناهمسان: کوی، جوی

گزینه «۲»: تلمیح: اشاره به داستان منصور حلاج دارد. / استعاره: شمع آمد
و گفت. (تشخیص)

گزینه «۴»: جناس: بر، در / تضمین: «مرا به میکده بر، در خم شراب انداز»
از حافظ

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع، ترکیبی)

۲۸- گزینه ۴»

(مبتنی بر فراهاری)

جناس: حال و سال/ مجاز: «چشم» مجاز از «نظر» / استعاره: «ماه» استعاره از «معشوق»

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «۱»: جناس: گر، در، سر / مجاز: «سر» مجاز از قصد و اندیشه / استعاره ندارد.

گزینه ۲: «۲»: جناس: ندارد. / مجاز: «چمن» مجاز از باغ / استعاره: «سرو» روان «استعاره از معشوق» / «خجالت کشیدن چمن»: استعاره مکنیه و تشخیص

گزینه ۳: «۳»: جناس: نار و کار/ مجاز: ندارد. / استعاره: شاعر صبر را مانند انسان مورد خطاب قرار داده است و آرایه تشخیص (استعاره) شکل گرفته است.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بریع، ترکیبی)

۲۹- گزینه ۱»

(یاسین موریان)

بیت «الف»: جناس همسان: «قدم» مصراع اول: پا؛ «قدم» مصراع دوم: قد / من / جناس همسان: «در» مصراع اول: اندر؛ «در» مصراع دوم: دربار / فاقد واژه آرایه

بیت «ب»: فاقد استعاره (توجه داشته باشید که «چشم ارادت» اضافه اقترانی است و «لاله» و «سنبل» نیز در معانی حقیقی خود به کار رفته اند و در اصل، شاعر «رو» و «مو» را به صورت مضمّر و تفضیلی به «لاله» و «سنبل» تشبیه کرده است). / جناس ناهمسان: «روی» و «موی»

تشریح سایر ابیات:

بیت «ج»: کنایه: «بر دل غبار داشتن» کنایه از مکتربودن / تشبیه: «سیلاب نیستی»: اضافه تشبیهی

بیت «د»: مجاز: «دل» مجاز از درون و داخل / تقابل سجع‌های متوازی و متوازن، پدیدآورنده آرایه موازنه است.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بریع، ترکیبی)

۳۰- گزینه ۱»

(یاسین موریان)

در این بیت، «دوری» در معنای «دور هستی» و «دور» در معنای «روزگار» به کار رفته است و نمی‌توانند پدیدآورنده آرایه اشتقاق باشند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «تکبر» و «کبریا»

گزینه ۳: «احتیاج» و «حاجت»

گزینه ۴: «داد» و «دادگر»

(علوم و فنون ادبی (۱)، بریع لفظی، صفحه ۹۹)

۳۱- گزینه ۳»

(سیدعلیرضا امیری)

الف) دارای تصرّف قافیه (حروف الحاقی) است. صامت «ی» در پایان واژگان مختوم به مصوت بلند «ا» و «او» اگر تفاوتی در معنا ایجاد نکند، الحاقی است.

ب) «بُرد» و «فُشرد» کلمات قافیه و «رُد» نیز حروف اصلی قافیه است.

ج) «وفات» اول یعنی وفای تو و «وفات» دوم یعنی مرگ، در نتیجه نمی‌توانیم بگوییم حرف «ت» الحاقی است؛ چرا که در «وفات» دومی، «ت» جزء خود واژه است.

د) واژه «درو» و واژه «پرتو» بنا بر قاعده ۲ و با حروف اصلی «و» و «ه» که صدای **ow** می‌دهد و شامل مصوت کوتاه «و» و صامت «و» است، قافیه این بیت را تشکیل داده‌اند.

ه) واژه «وحی» در مصراع نخست، نمی‌تواند با «نهی» هم‌قافیه شود، چرا که املاي حروف اصلی قافیه در آن‌ها متفاوت است (عدم رعایت قافیه خطی).

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه، صفحه‌های ۸۹ تا ۹۲)

۳۲- گزینه ۴»

(سیدعلیرضا امیری)

با نگاهی گذرا به گزینه «۴» متوجه می‌شویم که در این بیت، قافیه اول در کلمات «گویا» و «شهبلا» آمده است (قاعده ۱) و قافیه دوم در کلمات «شکر» و «عبره». (قاعده ۲) پس قافیه‌های این بیت از لحاظ قاعده متفاوت‌اند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «۱» قافیه اول در کلمات «جان» و «نادان» (قاعده ۲) و قافیه دوم در کلمات «نبود» و «نبود» (قاعده ۲) آمده است. توجه داشته باشید فعل «نبود» ردیف نیست؛ چرا که اولی در معنای «وجود ندارد»، در معنای یک فعل غیراسنادی، آمده است و دیگری، معنای اسنادی (نمی‌باشد) می‌دهد. معنای مصراع اول: در عشق، دل و عقل و تن و جان وجود ندارد.

گزینه ۲: «۲» قافیه اول در کلمات «یاد» و «آزاد» (قاعده ۲) و قافیه دوم در کلمات «آید» و «آید» (قاعده ۲) آمده است. توجه داشته باشید فعل «آید» ردیف نیست؛ چرا که اولی در معنای «آمدن» در ساختار یک فعل مرکب آمده است و دیگری معنای اسنادی (شدن) می‌دهد. معنای مصراع دوم: اگر مرغ دلش از این قفس آزاد شود.

گزینه ۳: «۳» قافیه اول در کلمات «هجران» و «زندان» (قاعده ۲) و قافیه دوم در کلمات «داری» و «داری» (قاعده ۲) آمده است. توجه داشته باشید فعل «داری» ردیف نیست؛ چرا که اولی در معنای «دارا شدن» در ساختار یک فعل مفعول‌خواه آمده است و دیگری معنای گردانیدن (کردن) = ساختن می‌دهد و مفعول و مسند می‌خواهد. معنای مصراع دوم: آفاق و آسمان‌ها را در چشم من همچون زندان می‌کنی.

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه، صفحه‌های ۸۹ تا ۹۲)

۳۳- گزینه ۴»

(سیدعلیرضا امیری)

وزن مصراع گزینه «۴»، «مفاعِلن فَعْلانن مفاعِلن فَعْلن» است و سایر مصراع‌ها در وزن «مفاعِلن فَعْلانن مفاعِلن فَعْلانن» سروده شده‌اند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۳ و ۲۴)

۳۴- گزینه «۱»

(سیرعلیرضا احمدی)

وزن بیت گزینه «۱»، «مفعول مفاعیلن مفاعیلن» است. وزنی ناهمسان که قابلیت دسته‌بندی به صورت «مستفعل فاعلاتن مفعولن» را نیز دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: وزن بیت، «فاعلاتن مفاعیلن فعلن» است و قابلیت دسته‌بندی هجایی دیگری ندارد.

گزینه «۳»: وزن بیت، «مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فعلن» است و قابلیت دسته‌بندی هجایی دیگری ندارد.

گزینه «۴»: وزن بیت، «مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن» است (همسان) که قابلیت دسته‌بندی هجایی دوگانه را دارد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۵ و ۲۶)

۳۵- گزینه «۴»

(سیرعلیرضا احمدی)

در این بیت، واژه‌ای مختوم به مصوت بلند «او» و «ای» وجود ندارد و طبیعتاً نمی‌توان در آن، اختیار کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند یافت.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های «۱» و «۲»: وزن ناهمسان بیت، «مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن» است که دسته‌بندی همسان این وزن، «مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل» است.

گزینه «۳»: در واژه «دو» در ابتدای هر دو مصراع، مصوت کوتاه «و» بلند تلفظ می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۳۶- گزینه «۳»

(سیرعلیرضا احمدی)

وزن بیت «الف»، «مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن» است و باید مصوت بلند «او» در واژه «دارو»، کوتاه تلفظ شود.

وزن بیت «ج»، «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن» است و باید مصوت بلند «ای» در واژه‌های «صافی» و «جاری» کوتاه تلفظ شود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۵۲ تا ۵۴)

۳۷- گزینه «۱»

(سیرعلیرضا احمدی)

وزن همه ابیات، «مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن» است. تقطیع رکن به رکن بیت نخست:

ن د ا ر د ح ا / ج ت م ش ش ا / ط ر و ی گ ل / ع ذ ا ر م ا / پ ر ط ا و و / س
م س ت ع نی / س ت ا ز ن ق ش / ن گ ا ر م ا

همانطور که مشخص است، در مصراع نخست، کسره اضافه پس از واژه‌های «حاجت»، «روی» و «گل‌گذار» و در مصراع دوم، واژه‌های «پر» و «نگار» بلند تلفظ می‌شود و همچنین واو عطف پس از واژه «نقش» بلند تلفظ می‌شود. (مجموعاً شش اختیار زبانی)

توجه: این بیت فاقد حذف همزه است. «است از» امکان حذف همزه را دارد؛ ولی همانطور که تقطیع رکن به رکن نشان داد، حذف همزه صورت نپذیرفته است. هم‌چنین در عبارت «مستغنی است» حذف همزه نداریم؛

چرا که طبق تعریف حذف همزه، پیش از همزه محذوف می‌بایست صامت ساکن بیاید و در این جا واژه «مستغنی» مختوم به مصوت بلند «ی» است.

تشریح دیگر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: حذف همزه: زمین از سایه: زمین سایه / موارد تغییر کمیت مصوت کوتاه: کسره اضافه پس از واژه‌های «سایه»، «کوه» و «بار»

گزینه «۳»: فاقد حذف همزه / موارد تغییر کمیت مصوت کوتاه: کسره اضافه پس از واژه‌های «سر» و «راه» و «دچار»

گزینه «۴»: حذف همزه: عجز اضطرار ما: عجز اضطرار ما / موارد تغییر کمیت مصوت کوتاه: کسره اضافه پس از واژه‌های «شیوه»، «اضطرار»، «پشت»، «قماش» و «کار»

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۳۹ تا ۵۲)

۳۸- گزینه «۴»

(عزیز الیاسی پور)

بیت گزینه «۴» درباره ناپایداری دنیا است و بقیه گزینه‌ها درباره غنیمت‌دانستن زمان و فرصت هستند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۵۵)

۳۹- گزینه «۲»

(شیوا نظری)

هر دو بیت، اشاره به بخشندگی خداوند (بخشیدن و آموزش گناهان) دارند.

مفهوم سایر ابیات:

گزینه «۱»: شکرگزاری خداوند به‌خاطر نعمتی که به شخص داده است. دقت کنید که «بخشندگی» خداوند با «نعمت‌بخشی» خداوند تفاوت دارد.

گزینه «۳»: ازلی و ابدی بودن خداوند

گزینه «۴»: فراتر بودن خداوند از درک و عقل

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۱۰۷)

۴۰- گزینه «۱»

(سعید پعفری)

هر دو بیت گزینه «۱» به پایداری و ایستادگی در برابر سختی‌ها اشاره دارند.

تشریح دیگر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: در بیت اول شاعر به رنج کشیدن و سختی‌های زندگی‌اش اشاره دارد. در بیت دوم شاعر می‌گوید همه بیماران جسمانی منتظر دوا و درمانند، ولی بیمار عشق طلب رنج بیشتری می‌کند.

گزینه «۳»: در بیت اول شاعر به لزوم سختی کشیدن برای رسیدن به چیز باارزش می‌گوید و کوهکنی را که به دنبال گوهر (جوهرات) می‌گردد مثال می‌زند. در بیت دوم شاعر می‌گوید من هم مثل فرهاد کوهکن دچار بلای عشق هستم.

گزینه «۴»: در بیت اول شاعر می‌گوید انسانیت از میان رفته است و شیخ در شهر به دنبال انسان و انسانیت می‌گشته است. در بیت دوم خاقانی کسانی را که از او تقلید می‌کنند به زاغ تشبیه می‌کند که سعی می‌کند شیوه راه رفتن کبک را بیاموزد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۳۹)

جامعه‌شناسی (۳)

۴۱- گزینه «۲»

(هیبه مهبی)

الف) بخشی از ذخیره دانشی ما را شکل می‌دهد ← دانش عمومی / دانش علمی

ب) مانند هوا برای انسان است ← دانش عمومی

ج) شناخت دقیق مسائل و ارائه راهکارهای صحیح را پیشنهاد می‌دهد ← دانش علمی

د) هر فرد، گروه، قوم، جامعه و امتی، دارای آن است ← ذخیره دانشی

(جامعه‌شناسی (۳)، ذخیره دانشی، صفحه‌های ۳ تا ۶)

۴۲- گزینه «۳»

(امیرموری افشار)

گزینه «۳»: غلط (دانش علمی در مقابل دانش عمومی از ارزش ناچیزی برخوردار است). - صحیح

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: صحیح - صحیح

گزینه «۲»: صحیح - غلط (این عبارت مربوط به دیدگاه دوم می‌باشد).

گزینه «۴»: صحیح - صحیح

(جامعه‌شناسی (۳)، ذخیره دانشی، صفحه ۸)

۴۳- گزینه «۱»

(فاطمه صفری)

- در جامعه‌شناسی بر اساس دوری و نزدیکی به علوم طبیعی، رویکردهای مختلفی شکل گرفته است. جامعه‌شناسی تبیینی، جامعه‌شناسی تفسیری و جامعه‌شناسی انتقادی سه رویکرد اصلی جامعه‌شناسی‌اند.

- اقتصاد، حقوق، سیاست، تاریخ، باستان‌شناسی، ارتباطات، مردم‌شناسی، جامعه‌شناسی، جمعیت‌شناسی، زبان‌شناسی، مدیریت، روان‌شناسی اجتماعی و جغرافیای انسانی از جمله رشته‌هایی هستند که پدیده‌های اجتماعی را مطالعه می‌کنند.

- دانشمندان علوم اجتماعی تلاش می‌کنند نظم و قواعد جهان اجتماعی را کشف کنند. آنها با کشف این قواعد می‌توانند تأثیر اجتماعات بر زندگی ما را توضیح دهند.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۶)

۴۴- گزینه «۴»

(کوثر شاه‌مسینی)

تشریح عبارت نادرست:

«جامعه‌شناسی خرد» کنش اجتماعی و سایر پدیده‌های اجتماعی خرد را بررسی و مطالعه می‌کند؛ «جامعه‌شناسی کلان» ساختار اجتماعی و سایر پدیده‌های اجتماعی کلان را بررسی و مطالعه می‌کند.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه ۱۶)

۴۵- گزینه «۲»

(آزیتا بیرقی)

جوامع مبتنی بر تبیین ← پیش‌بینی رفتارها را تضمین می‌کند.

در گروه‌های رسمی مانند سازمان‌ها بهتر می‌توان دید ← ساختار اجتماعی

بی‌نظمی بیشتر از نظم به چشم می‌آید ← اشتراک میان راننده‌ای که در شانه خاکی جاده رانندگی می‌کند با پزشکی که بیماران خود را در مطب منتظر می‌گذارد.

هر چه همبستگی اجتماعی میان افراد یک گروه بیشتر باشد انحرافات اجتماعی در آن گروه کاهش می‌یابد ← تبیین تجربی

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۰، ۲۳، ۲۵ و ۲۸)

۴۶- گزینه «۴»

(هیبه مهبی)

الف) در اوایل قرن نوزدهم میلادی، با محدود دانستن دانش علمی به دانش تجربی صرفاً تبیین‌های تجربی به رسمیت شناخته می‌شد.

ب) جامعه‌شناسی تبیینی همان رویکرد پوزیتیویستی (جامعه‌شناسی پوزیتیویستی) به معنای وحدت روش علوم است؛ یعنی در همه دانش‌های علمی، روش مطالعه، یکسان است و آن روش تجربی است.

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه ۲۵)

۴۷- گزینه «۱»

(سیرمهر مدنی ریثانی)

اندازه‌گیری اجزای بدن در ایام جنگ جهانی دوم برای تعیین اینکه چه کسی از نژاد برتر برخوردار است و برگزاری جشنواره‌های زیبایی در روزگار ما، نشان‌دهنده تأکید افراطی بر امور قابل مشاهده‌اند که مربوط به سقوط ارزش‌ها از پیامدهای نادیده گرفتن معنای کنش می‌باشد.

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه ۳۸)

۴۸- گزینه «۲»

(ریحانه امینی)

متن تصحیح شده:

تأکید بیش از اندازه رویکرد تبیینی بر نظم و ساختارهای اجتماعی به حذف اراده و خلاقیت، ارزش و اخلاق، آگاهی و معنا از زندگی اجتماعی می‌انجامد و شور زندگی را از انسان‌ها می‌گیرد. برای جلوگیری از بروز چنین پیامدهایی، کنش اجتماعی مورد توجه برخی جامعه‌شناسان قرار گرفت. نظریه‌پردازان کنش اجتماعی، آگاهی و معناداری را مهم‌ترین ویژگی کنش اجتماعی می‌دانند و زندگی اجتماعی انسان را با تأکید بر آگاهی و معنا، مطالعه می‌کنند.

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه ۴۰)

۴۹- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمان‌های)

بررسی و مطالعه پدیده‌های انسانی و اجتماعی، بدون توجه به عمق آن‌ها، به نتیجه‌گیری‌های غلط و اشتباه منجر می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه ۴۴)

۵۰- گزینه «۴»

(ریحانه امینی)

پس از انقلاب صنعتی، مسئله خودکشی به شکل بی‌سابقه‌ای در جوامع صنعتی رواج پیدا کرد.

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه‌های ۳۵ و ۴۶)

جامعه‌شناسی (۱)

۵۱- گزینه ۲»

(کتاب آبی پیمانهای)
 هویت فرهنگی جوامع اسلامی از نظر مستشرقان و تاریخ‌نگاران غربی، توحیدی یا حتی اساطیری نیست؛ بلکه هویتی سکولار و دنیوی است که به ابعاد تاریخی و جغرافیایی آن محدود می‌گردد. این هویت در قالب عناوین قوم‌گرایانه و ناسیونالیستی، امت و ملت اسلامی را به اقوام مختلف ترک، عرب و فارس تقسیم می‌کند.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۱۰۵)

۵۲- گزینه ۳»

(فاطمه صفری)
 قدرت اجتماعی هنگامی پیدا می‌شود که انسان برای رسیدن به اهداف خود بتواند بر اراده دیگران تأثیر بگذارد و اراده و کار ارادی آنان را به خدمت بگیرد.
 - نظام فرهنگی عقاید، ارزش‌ها و اصول حاکم بر نظام سیاسی را تعیین می‌کند و اگر عملکرد نظام سیاسی در جهت عقاید و ارزش‌های فرهنگی جامعه باشد، نظام فرهنگی اقتدار نظام سیاسی را نیز تأمین می‌کند؛ اما اگر نظام سیاسی به دلایل داخلی و یا تحت تأثیر و فشار عوامل خارجی، از اصول و ارزش‌های فرهنگی خود عدول کند، نظام فرهنگی اقتدار نظام سیاسی را کاهش می‌دهد. نظام سیاسی نیز اگر به ارزش‌های فرهنگی جامعه وفادار بماند، با استفاده از مدیریت سیاسی خود، به بسط و توسعه فرهنگ کمک می‌کند و اگر از ارزش‌ها و آرمان‌های فرهنگی دور شود زمینه تعارضات، تزلزل و بحران‌های فرهنگی و هویتی را پدید می‌آورد.
 - قدرتی که بدون استفاده از تهدید و با رضایت طرف مقابل به دست می‌آید، دارای مقبولیت است و قدرتی که با مقبولیت همراه باشد و به صورت رسمی پذیرفته شده باشد، اقتدار نامیده می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۱۷، ۱۱۸ و ۱۲۰)

۵۳- گزینه ۳»

(کومر شاه‌سینی)
 الف) هرگاه قدرت برای رسیدن به هدفی معین سازمان پیدا کند، سیاست پدید می‌آید.
 ب) لیبرال دموکراسی، نوعی نظام سیاسی است که ادعا می‌کند با خواست و اراده اکثریت مردم سازمان می‌یابد.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۱۹ و ۱۲۲)

۵۴- گزینه ۴»

(کومر شاه‌سینی)
 - روند بسط فرهنگ را به خوبی می‌توان در گسترش معانی و ارزش‌های خانواده مشاهده کرد.
 - کاهش جمعیت یک جهان اجتماعی به منزله محدود شدن گستره آن است که می‌تواند زمینه‌ساز بسط و تسلط جهان‌های اجتماعی دیگر باشد.
 - راه گسترش هر فرهنگ، شناختن (اندیشیدن)، پذیرفتن و عمل کردن به آن است.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۱۲۷)

۵۵- گزینه ۳»

(ریحانه امینی)
 - فرزندآوری نیاز فطری انسان‌ها و تأمین جمعیت، از کارکردهای مهم نهاد خانواده است.

- هدف اسلام تأسیس جهان اجتماعی توحیدی و گسترش آن است. لازمه تحقق این هدف، داشتن جمعیت مناسب است.

- کاهش جمعیت، شاخص و نشانه جهان اجتماعی متجدد است.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۲۸ و ۱۲۹)

جامعه‌شناسی (۲)

۵۶- گزینه ۳»

(فاطمه صفری)
بررسی گزینه‌ها:
 گزینه «۱»: درست - نادرست (مربوط به نسل اول منورالفکران است).
 گزینه «۲»: نادرست (مربوط به نسل دوم منورالفکران است). - نادرست (اعتراض آنها به روشنفکران نسل اول، از نوع اعتراضات قرن بیستم در کشورهای غربی نسبت به عملکرد اقتصادی نظام‌های لیبرالیسم بود).
 گزینه «۳»: نادرست (مربوط به نسل دوم روشنفکران است). - درست
 گزینه «۴»: درست - درست

(جامعه‌شناسی (۲)، پیداری اسلامی و جهان بربر، صفحه‌های ۱۱۰ تا ۱۱۳)

۵۷- گزینه ۲»

(امیرمهری افشار)
بررسی عبارات نادرست:
 - امام‌خمینی (ره) انقلاب را هنگامی آغاز کرد که شاه تحت حمایت دولت‌های غربی بود و مأموریت حفظ امنیت منطقه را برعهده داشت. روشنفکران چپ نیز از صحنه رقابت‌های سیاسی داخلی کشور حذف شده بودند.
 - امام خمینی (ره) به‌عنوان یک مرجع دینی، مردم و عالمان را از موضع مقاومت منفی به فعالیت رقابت‌آمیز بازگرداند.

(جامعه‌شناسی (۲)، پیداری اسلامی و جهان بربر، صفحه‌های ۱۱۷ تا ۱۱۹)

۵۸- گزینه ۲»

(ریحانه امینی)
تشریح عبارات نادرست:
 - منورالفکران غرب‌گرا برخلاف بیدارگران اسلامی، بیداری را بازگشت به اسلام نمی‌دانستند بلکه بیداری را در تقلید از رفتار فرنگیان می‌دیدند.
 - قدرت حاکمان سکولار در کشورهای مسلمان، ریشه در اعتقادات و پیشینه تاریخی این کشورها نداشت و قدرت آن‌ها وابسته به قدرت جهانی استعمار بود.

(جامعه‌شناسی (۲)، پیداری اسلامی و جهان بربر، صفحه‌های ۱۱۰ و ۱۱۱)

۵۹- گزینه ۳»

(مبیه مهبی)

فعالیت اجتماعی - سیاسی	ویژگی	نمونه تاریخی
مقاومت منفی	همکاری با حاکم نامشروع در حد واجبات نظامیه	تدوین رساله‌های جهادیه
فعالیت رقابت‌آمیز اصلاحی	اصلاح رفتار حاکمان یا ساختار حکومت	جنبش تنباکو
انقلاب اجتماعی	تغییر ساختار سیاسی	جنبش عدالتخانه، انقلاب مشروطه

(جامعه‌شناسی (۲)، پیداری اسلامی و جهان بربر، صفحه ۱۱۸)

۶۰- گزینه «۴»

(آزیتا بیرقی)

افتراق انقلاب اسلامی با انقلاب‌های آزادی‌بخش در مقابله با استعمار ← انقلاب اسلامی ایران فقط یک انقلاب سیاسی نبود بلکه هویتی فرهنگی و تمدنی داشت، در حالی که انقلاب‌های آزادی‌بخش در مقابله با استعمار قدیم و حذف کارگزاران مستقیم غربی موفق می‌شدند ولی در قطع وابستگی اقتصادی و فرهنگی توفیقی نداشتند.

پیامد انقلاب اسلامی ایران بر جهان غرب ← از دست رفتن اعتبار ارزش‌ها و آرمان‌های پس از رنسانس

اقدامات جهان غرب در مقابله با حرکت مستقلی که در جهان اسلام شکل گرفته است ← ارائه تفسیرهای سکولار از اسلام و حمایت از اسلام آمریکایی (پایه‌شناسی ۲)، بیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه‌های ۱۲۰ و ۱۳۱ تا ۱۳۳)

روان‌شناسی

۶۱- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های)

- در ساعات اولیه بعد از یادگیری، هر چه زمان بگذرد، مطالب بیش‌تری فراموش می‌شوند (رابطه مستقیم)، اما بعد از آن، شدت فراموشی کاهش می‌یابد (رابطه باز هم مستقیم است اما شیب کم‌تری دارد).

- بهترین شیوه کنترل اثر گذشت زمان، مرور اطلاعات در زمان مناسب است. (روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۱۰۰ و ۱۰۱)

۶۲- گزینه «۲»

(عمیررضا توکلی)

یادداشت کردن یک مطلب برای جلوگیری از فراموشی، به فراهم کردن یک نشانه بیرونی اشاره دارد.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه ۱۰۳)

۶۳- گزینه «۱»

(عمیررضا توکلی)

شرکت در آزمون‌های مکرر شما را جهت بازیابی موفق، توانمندتر می‌سازد. هرچه بیشتر آزمون دهید نشانه‌های بازیابی بیشتری کسب خواهید کرد؛ به این پدیده اصطلاحاً «اثر آزمون» می‌گویند.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه ۱۰۹)

۶۴- گزینه «۳»

(مهمرب میببی)

پاسخ این سؤال در حافظه بلندمدت ثبت می‌شود، نه کوتاه‌مدت؛ چرا که هم دانش عمومی و دانش شخصی و تجارب جام جهانی سال ۲۰۲۲ در حافظه بلندمدت جای دارند.

نکته: این سؤال در رابطه با کسانی که در این بازی شرکت کرده‌اند، مربوط به حافظه رویدادی و برای سایر افراد مربوط به حافظه معنایی ایشان می‌شود.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۹۷ و ۹۸)

۶۵- گزینه «۱»

(مهمرب میببی)

برای اینکه حافظه شما پذیرای اطلاعات جدید باشد، سعی کنید در ابتدا، درباره اهمیت آن، اطلاعات کسب کنید. مطالب مهم و کاربردی، دوست‌داشتنی هستند، چیزی را که دوست نداشته باشیم، به‌راحتی رمزگردانی نمی‌شوند.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه ۱۰۵)

۶۶- گزینه «۲»

(مهوری باهاری)

رمزگردانی به سه دسته دیداری، شنیداری و معنایی تقسیم می‌شود. گزینه «۲» اشاره به رمزگردانی معنایی، گزینه «۳» اشاره به رمزگردانی دیداری و گزینه «۴» اشاره به رمزگردانی شنیداری دارد. با توجه به اینکه رمزگردانی معنایی پایدارتر است، پیشنهاد مطرح شده در گزینه «۲» پیشنهادی بهتر برای دغدغه سعید است.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۹۲ و ۹۳)

۶۷- گزینه «۳»

(مهمرب میببی)

شکل درست عبارات‌های نادرست بدین شرح است:

- اولین خاطره انسان، بسیار قبل‌تر از ۴ سالگی شکل می‌گیرد.

- هرکس بیشتر از حافظه‌اش استفاده کند، دیرتر از دیگران دچار اختلالات حافظه می‌شود.

- ظرفیت حافظه بستگی به نوع آن دارد.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه ۹۰)

۶۸- گزینه «۴»

(عمیررضا توکلی)

مورد اول یک دانش عمومی است که به حافظه معنایی برمی‌گردد، اما دو مورد بعدی دارای زمان و مکان خاص است و به یک تجربه شخصی برمی‌گردد، پس رویدادی است.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۹۷ و ۹۸)

۶۹- گزینه «۱»

(مهوری باهاری)

حافظه بر اساس نوع اطلاعات به دو دسته معنایی و رویدادی تقسیم می‌شود. زمانی که اطلاعات به خاطر سپرده شده زمان و مکان مشخص داشته و بر اساس تجربه شخصی باشند ما با حافظه رویدادی طرف هستیم؛ به مانند درخواست فرزند سمیه از او. از طرف دیگر زمانی که اطلاعات به‌خاطر سپرده‌شده از جنس دانش عمومی باشند که بعد شخصی ندارد ما با حافظه معنایی مواجهیم؛ به مانند این اطلاعات که چه ماده غذایی‌ای برای سن فرزند سمیه مورد نیاز است.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۹۷ و ۹۸)

۷۰- گزینه «۴»

(مهوری باهاری)

زمانی که افراد به صورت تجمیعی و پشت‌سرهم مطالب را به خاطر می‌سپارند، بخشی از اطلاعات به سبب تضعیف حافظه فراموش می‌شوند، به مانند عرفان که مطالبی که شب امتحانی خوانده سریع فراموش می‌شوند. همچنین زمانی که مطلبی را دوست نداشته باشیم سخت‌تر آن را به خاطر می‌سپاریم به مانند مرجان که دوست نداشت کتاب خود را به دوستش امانت دهد و به همین خاطر فراموش کرد کتاب را با خود بیاورد. همین‌طور بخشی از فراموشی به سبب رمزگردانی نکردن اطلاعات است؛ به مانند ستاره که رنگ مانتوی معلم خود را رمزگردانی نکرده بود و به همین خاطر بعد از مدرسه نتوانست رنگ آن را به خاطر بیاورد. در نهایت گذشت زمان باعث فراموشی اطلاعات می‌شود به مانند امیر که پس از گذشت چند سال نام هم‌کلاسی‌اش را نمی‌توانست به خاطر بیاورد.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۱۰۴ تا ۱۰۵)

عربی زبان قرآن (۳) و (۱)

۷۱- گزینه «۲»

(پبروز وطان - کنبد)

«وَهُوَ الَّذِي» و او کسی است که / «بِقَبْلِ» می پذیرد، قبول می کند / «الَّتَوْبَةُ عَن عِبَادِهِ»: توبه را از بندگانش (رد گزینه های «۱» و «۳») / «يَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ»: از بدی ها در می گذرد، گناهان را می بخشد (رد گزینه «۴») / «يَعْلَمُ»: می داند (رد گزینه های «۳» و «۴») / «مَا» آنچه را / «تَفْعَلُونَ»: انجام می دهید (رد گزینه های «۱» و «۴»)

(ترجمه)

۷۲- گزینه «۳»

(مهیر بگلری)

«هذه»: این (رد گزینه «۱») / «البضائع»: کالاها (رد گزینه های «۱» و «۴») / «عازم»: مضمّم (اسم فاعل است و نباید تفضیلی ترجمه شود). (رد گزینه «۱») / «المُشْتَرَى»: خریدار (رد گزینه «۲») / «البائع»: فروشنده (رد گزینه های «۲» و «۴») / «بيع»: فروش (رد گزینه «۲»)

در جمله عربی داده شده، معادلی برای «بود» وجود ندارد. (رد گزینه «۱»)

(ترجمه)

۷۳- گزینه «۴»

آزمون وی ای پی

(معمور بدربرین - یاسوج)

«إكتشف العلماء»: دانشمندان کشف کردند، دانشمندان کشف کرده اند / «سائلاً» آسود: مایعی سیاه (رد گزینه «۳») / «سَمَوَهُ»: آن را نامیدند (رد گزینه های «۱» و «۳») / «فی عصرنا الحاضر»: در دوران کنونی ما (رد گزینه «۲») / «بِاستفید»: بهره می برد، استفاده می کند (رد گزینه «۲») / «وقود»: سوخت / «لَمُعَالِجَة الأمراض الجلديّة»: برای درمان بیماری های پوستی (رد گزینه های «۱» و «۲») / «يَصْدَرُ»: صادر می کند (رد گزینه های «۲» و «۳») / «قسماً»: قسمتی را، بخشی را / «البلدان الصناعيّة»: کشورهای صنعتی

(ترجمه)

۷۴- گزینه «۱»

(روح الله گلشن)

«كادت ... تنتهي»: نزدیک بود تمام شود، داشت تمام می شد (رد گزینه «۲») / «السلام»: صلح، آشتی (در گزینه «۳» ترجمه نشده است.) / «أخذ ... يستفيدون»: شروع به استفاده کردند، شروع کردند استفاده کنند (رد گزینه «۳») / «زادات الخروب»: جنگ ها افزایش یافت («الخروب» اعراب مرفوع دارد، پس فاعل است نه مفعول) (رد گزینه های «۳» و «۴») / «كثرت»: زیاد شد (رد گزینه «۳»)

(ترجمه)

۷۵- گزینه «۱»

(مرتضی کاظم شیروری)

«مصفاة عبّادان للنّفط»: پالایشگاه نفت آبادان (رد گزینه های «۲» و «۴») / «تعدت»: به شمار می آید (رد گزینه «۲») / «أكبر مصفاة النّفط»: بزرگترین پالایشگاه نفت (رد گزینه «۳») / «فی ایران»: در ایران (رد گزینه «۲») / «من مُنتجاتها هي»: از محصولات آن (رد گزینه «۴») / «الغاز المسال»: گاز مایع / «المواد الأوليّة لمصانع المطّاط»: مواد اولیه کارخانه های پلاستیک سازی (کائوچو سازی) (رد گزینه «۲»)

(ترجمه)

۷۶- گزینه «۲»

تشریح سایر گزینه ها:

(ولی بریی - ابهر)

گزینه «۱»: «داء» به معنای «بیماری» است، نه «دوا». همچنین «هرگز» در ترجمه اضافی است.

گزینه «۳»: «لا تطلبوا» فعل نهی مخاطب است و در ترجمه نهی مخاطب از «نباید» استفاده نمی شود، ترجمه درست آن «طلب نکنید» است. همچنین ترجمه صحیح جمله «الجاهل ميث و العالم حی» به صورت «نادان مُرده است و عالم زنده است» می باشد.

گزینه «۴»: «إنما» به معنی «فقط، تنها» است که نادرست ترجمه شده است. «حیاء» نیز به معنای «شرم» است نه «زندگی شرافتمندانه».

(ترجمه)

۷۷- گزینه «۳»

(هسین رضایی)

ترجمه صحیح عبارت: سپس به ساحل آورده شدم و هنگامی که چشمم باز شد، (فعل های جمله مجهول هستند و باید مجهول ترجمه شوند).

(ترجمه)

۷۸- گزینه «۲»

(ولی بریی - ابهر)

«هم میهنان تلاش می کنند»: یحاول المواطنون، یسعی المواطنون، المواطنون یحاولون (رد گزینه «۴») / «در زمینه های مختلف»: فی المجالات المختلفة (رد گزینه «۱») / «برای آباد کردن»: لإعمار (رد گزینه های «۳» و «۴») / «کشور»: البلاد (رد گزینه «۴») / «میدوارانه»: راجیین، أملین (نقش حال را دارد، نه صفت ← رد گزینه «۲»)

تکات مهم درسی:

۱- فعل در ابتدای جمله به صورت مفرد می آید، حتی اگر فاعل آن یک اسم مثنی یا جمع باشد.

۲- عموماً در برگرداندن جملات فارسی به عربی، نباید مصدر را به صورت فعل بیابوریم («آباد کردن» مصدر است در حالی که «أن یعمروا» و «یعمرون» فعل هستند.)

(ترجمه)

ترجمه متن درک مطلب:

هیچ کس در این شک ندارد که خوردن غذای سالم، امری بسیار مهم و ضروری برای سلامتی بدن و حفاظت از آن است، اما بسیاری (از افراد) از شروع این گام صرف نظر می کنند بخاطر اعتقادشان به این که این موضوع، به خصوص بعد از سال های طولانی عادت کردن به روش های متفاوت تغذیه، بسیار دشوار است، اما برخی از روش های ساده، موضوع عادت به رژیم غذایی سالم را آسان خواهند کرد.

کارشناسان تغذیه معمولاً به استفاده از ظرف های کم حجم تر برای دوری از خوردن غذای بیشتر، توصیه می کنند؛ ظرف کوچکتر یعنی غذای کمتر و بدین وسیله، تو احساس می کنی که آن غذا برایت کافی است. توصیه می شود که نیمی از ظرف با سبزی یا میوه پر شود پس تو مقدار غذا را کم خواهی کرد و غذای مفیدی خواهی خورد. رنگ ها در هنگام (غذا) خوردن نقش مهمی را ایفا می کنند، بهتر است که رنگ های ظرف با غذا شبیه هم نباشند، زیرا مغز بین حجم غذا و حجم ظرف تفاوتی قائل نمی شود و انسان غذای بیشتری طلب می کند.

۷۹- گزینه ۲»

(سیر مفعولی مرفی)

مطابق خط اول متن، عبارت «برخی از مردم معتقدند که غذاها بر سلامتی بدن تأثیر نمی‌گذارد!» نادرست است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ممکن است رژیم غذایی و عادت‌های روزانه خود را تغییر بدهیم!
گزینه «۳»: بسیاری از مردم در دوران کنونی هستند که به آنچه می‌خورند، توجه نمی‌کنند!
گزینه «۴»: انسان می‌تواند با عادت کردن به رژیم غذایی سالم، از بیماری‌ها پیشگیری کند!

(درک مطلب)

۸۰- گزینه ۴»

(سیر مفعولی مرفی)

عبارت «سه روش ساده در متن وجود دارد که ما را به رژیم غذایی سالم نزدیک می‌کند!» صحیح است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بهتر است هنگام خوردن برنج، ظرف سفید باشد! نادرست است.
رنگ ظرف و غذا بهتر است مشابه هم نباشد.
گزینه «۲»: فقط به خوردن برخی از غذاهای سالم توصیه می‌شود، زیرا آن‌ها به بدن‌هایمان سود می‌رسانند! نادرست است.
گزینه «۳»: اگر نصف غذا از سبزیجات و میوه‌ها باشد، قطعاً غذای ما سالم است! نادرست است، حجم و کیفیت غذا هم بسیار مهم است.

(درک مطلب)

۸۱- گزینه ۲»

(سیر مفعولی مرفی)

در متن درباره «تنوع غذا» صحبت نشده است. «مقدار، کیفیت و ظرف‌های غذا» در متن مطرح شده‌اند.

(درک مطلب)

۸۲- گزینه ۱»

(سیر مفعولی مرفی)

«تناول» بعد از حرف مشبّه «آن» آمده است، پس نمی‌تواند فعل باشد و موارد گزینه «۱» نادرست هستند. «تناول» در این‌جا مصدر از باب تفاعل است.

(تلیل صرفی و اعراب)

۸۳- گزینه ۴»

(سیر مفعولی مرفی)

«نصف» نائب فاعل است و «الطَبَق» مضاف الیه آن محسوب می‌شود.

(تلیل صرفی و اعراب)

۸۴- گزینه ۳»

(مرفی کاطم شیروزی)

«یَسْتَخْرِجُ» نادرست است و صحیح آن به صورت «یَسْتَخْرِجُ» می‌باشد.

در باب اِسْتِفْعَال، به حرکت‌های تمام حروف در ماضی و مضارع دقت کنید:

ماضی (اِسْتَفْعَلُ)، مضارع (يَسْتَفْعِلُ)

«الْتَفَطُ» هم نادرست است، زیرا حرکت حرف «ن» باید کسره باشد (الْتَفَطُ).

(ضبط حرکات)

۸۵- گزینه ۲»

(روح‌الله گلشن)

با توجه به ترجمه آیه (مجرمان از چهره‌شان شناخته می‌شوند)، این مفهوم استنباط می‌شود که «ظاهر انسان بیان‌کننده باطنش است.» که با گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴» قرابت مفهومی دارد، اما گزینه «۲» (دوستان در هنگام سختی‌ها شناخته می‌شوند) با آیه داده شده هیچ تناسب مفهومی ندارد.

(مفهومی)

۸۶- گزینه ۴»

(ولی بریمی - ابرور)

در عبارت گزینه «۴»، «منحنی» نون وقایه دارد (نون اول، جزء ریشه فعل و نون دوم از نوع وقایه است) اما «لا تحزنی» نون وقایه ندارد، زیرا نون در آن، جزء ریشه فعل (ح ز ن) است. (۱ نون وقایه)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «ینصحنی» و «یوقعنی» نون وقایه دارند. (۲ نون وقایه)

گزینه «۲»: «ینقذنی» و «أغرقنتی» نون وقایه دارند. (۲ نون وقایه)

گزینه «۳»: «آلمنی» و «عنی» (عن + ن + ی) نون وقایه دارند. (۲ نون وقایه)

نکات مهم درسی:

دقت کنید علاوه بر فعل‌ها، برخی از حروف نیز در هنگام اتصال به ضمیر «ی»، نون وقایه می‌گیرند.

(قواعد فعل)

۸۷- گزینه ۳»

(پهروز و بان - کتبد)

صورت سؤال، فعلی را می‌خواهد که فاعلش حذف نشده باشد، یعنی فعل معلوم باشد و فاعل داشته باشد. در گزینه «۳»، «تحركت» فعل معلوم و «السفینة» فاعل آن است.

در سایر گزینه‌ها: «یَسْتَخْرِجُ، تَنْقَلُ و تحركت» همگی مجهول هستند و فاعلشان محذوف است.

(انواع هملات)

۸۸- گزینه ۳»

(اسماعیل علیپور)

در این گزینه، حرف جرّ «لِ» به معنی «به سود...» و «علی» به معنی «به ضرر...» با هم متضاد هستند.

(انواع هملات)

۸۹- گزینه ۲»

(هسین رضایی)

«لیت»: ای کاش (برای بیان آرزوی غیرمحمّتل و دور از دسترس است).

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «إِنَّا» (إِنّ + نا) (از حروف مشبّهة بالفعل برای تأکید جمله پس از خود است): بی‌گمان / «لَعَلَّ» (از حروف مشبّهة بالفعل برای بیان امیدواری است):

امید است، شاید

گزینه «۳»: «كأنَّ» (از حروف مشبّهة بالفعل برای بیان حدس یا تشبیه است):

گوی، مانند

گزینه «۴»: «إِنَّ» (از حروف مشبّهة بالفعل برای تأکید جمله پس از خود است):

قطعاً / «لَکِنَّ» (از حروف مشبّهة بالفعل برای برطرف کردن ابهام از جمله قبل

است) اما، ولی

(انواع هملات)

۹۰- گزینه ۴»

(معمور بادربین - یاسوج)

صورت سؤال، تعیین حال را از ما خواسته است؛ وظیفه حال، بیان حالت و چگونگی یک اسم، در هنگام وقوع فعل است. در گزینه «۴»، «مُتَفَكِّرین» حال است که حالت «التلامیذ» را بیان می‌کند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «مخرجاً» مفعول برای فعل «جَعَلَ» است.

گزینه «۲»: «یاکیأ» خبر «کان» است.

گزینه «۳»: «تشیطین» صفت برای «صیادین» است.

(حال)

تاریخ (۳)

۹۱- گزینه «۴»

(زهرا دامپار)
از پیامدهای انقلاب باشکوه انگلستان این بود که منشأ الهی سلطنت نفی و مجلس منشأ قدرت و تعیین کننده اختیارات پادشاه شناخته شد.

(تاریخ (۳)، ایران و جهان در آستانه دوره معاصر، صفحه‌های ۲۶ و ۳۰)

۹۲- گزینه «۳»

(امیر حسین کرویین)
معاهده گلداسمیت با هدف جدا کردن بخش‌هایی از سیستان و بلوچستان از ایران و الحاق آن به هندوستان صورت گرفت؛ در حالی که سایر معاهدات در گزینه‌ها با اهداف اقتصادی منعقد شدند.

(تاریخ (۳)، سیاست و حکومت در عصر قاجار، صفحه ۴۴)

۹۳- گزینه «۲»

(پواد میربلوکی)
برخی از گزارش‌ها حکایت از چند برابر شدن تولید برخی از اقلام محصولات کشاورزی، به‌ویژه محصولات صادراتی مانند ابریشم، تریاک، تنباکو، پنبه و برنج دارد.

(تاریخ (۳)، اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار، صفحه ۵۱)

۹۴- گزینه «۳»

(پواد میربلوکی)
اساس نهضت مشروطه، بر مبارزه با استعمار خارجی و استبداد داخلی و تلاش برای برقراری عدالت در مملکت قرار داشت، تا با ایجاد عدالت‌خانه و دارالشورا قدرت و اختیارات پادشاه و حکام را محدود و با اجرای قوانین اسلامی از لجام‌گسیختگی آن‌ها جلوگیری کند.

(تاریخ (۳)، نهضت مشروطه ایران، صفحه ۶۳)

۹۵- گزینه «۲»

(کنکور سراسری نوبت دوم ۱۳۰۲ - تیر ماه)
موارد «الف» و «ج» از جمله اقدامات نمایندگان دوره دوم مجلس شورای ملی است.

(تاریخ (۳)، نهضت مشروطه ایران، صفحه‌های ۷۱ و ۷۶)

تاریخ (۱)

۹۶- گزینه «۴»

(زهرا دامپار)
تحولات دینی عصر ساسانی، از جمله پیشرفت دین مسیح در قلمرو ساسانی و درگرفتن مباحثات اعتقادی میان پیروان ادیان مختلف، موجب شد موبدان برای اینکه در مقام بحث و جدل، سند و مدرک در اختیار داشته باشند، اقدام به مکتوب کردن اوستای شفاهی کنند؛ هرچند همچنان به نقل شفاهی آن رغبت بیشتری داشتند.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه‌های ۱۳۳ و ۱۳۴)

۹۷- گزینه «۴»

(کنکور خارج از کشور ۱۴۰۰)
آموزه‌های زرتشت با تشویق مردم به کشت و کار، تأثیر به‌سزایی بر انتقال تدریجی آریاییان از زندگی شبانی به زندگی مبتنی بر کشاورزی داشت.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه‌های ۱۱۴، ۱۱۸ و ۱۲۹)

۹۸- گزینه «۱»

(علی آقابانپور)
تا زمان داریوش بزرگ، در بیشتر نواحی تحت فرمان حکومت هخامنشی، سکه (پول) رواج چندانی نداشت و مبادله کالا به صورت پایاپای انجام می‌گرفت. حقوق و دستمزدها نیز به صورت کالا پرداخت می‌شد. داریوش، سکه‌هایی با وزن و عیار مشخص ضرب کرد که در سراسر قلمرو هخامنشیان و حتی فراتر از آن اعتبار داشت. سکه طلایی داریوش موسوم به ذریک، شهرت فراوان یافت. ضرب سکه طلا در انحصار شاهان بود و شهرب‌ها (ساتراپ‌ها) با اجازه پادشاه می‌توانستند سکه نقره ضرب کنند. نظام پولی که داریوش هخامنشی ایجاد کرد، عامل مهمی در بسط و گسترش تجارت داخلی و خارجی بود. هخامنشیان واحدهای وزن و اندازه‌گیری ایلامیان را حفظ کردند و واحدهای تازه‌ای به آن افزودند.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه‌های ۱۲۳ و ۱۲۴)

۹۹- گزینه «۱»

(پواد میربلوکی)
خسرو انوشیروان ضمن پناه دادن به تعدادی از فیلسوفان یونانی که بر اثر تنگ‌نظری امپراتوری روم، به ایران پناهنده شده بودند، با آنان به گفت‌وگوی علمی پرداخت.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۱۴۲)

۱۰۰- گزینه «۲»

(علی آقابانپور)
هنر گچ‌بری در زمان اشکانیان رواج یافت و در بناهای کوه خواجه، در سیستان به نهایت ظرافت رسید.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۱۴۸)

تاریخ (۲)

۱۰۱- گزینه «۴»

(علی آقابانپور)
شاه عباس اول، برای تحقق هدف ثبات سیاسی و برقراری نظم و امنیت در داخل کشور، امرای سرکش و طغیانگر قزلباش را سرکوب کرد و قدرت سیاسی و نظامی آنان را به‌طور چشمگیری کاهش داد.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۳۹)

۱۰۲- گزینه «۲»

(امیر حسین کرویین)
یکی از منابع عمده درآمد خزانه سلطنتی در زمان شاه عباس اول، تجارت ابریشم بود که تجار اروپایی و شرکت‌های مختلف هند شرقی، مشتری اصلی آن بودند.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۴۶)

۱۰۳- گزینه «۴»

(کنکور سراسری ۱۴۰۰)

مسجد شیخ لطف‌الله به لحاظ وسعت و ابعاد، کوچک‌تر از مسجد جامع عباسی است، اما از نظر فن معماری و زیبایی‌شناسی از آثار بی‌نظیر معماری ایران به‌شمار می‌رود. از ویژگی‌های شاخص هر دو مسجد، کاشی‌کاری هنرمندانه‌ای است که تحسین و شگفتی هر بیننده‌ای را برمی‌انگیزد.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه‌های ۱۵۲ و ۱۵۳)

۱۰۴- گزینه «۲»

(پوار میربلوکی)

موفقیت‌های نظامی مسیحیان در اندلس، جزء عوامل بروز جنگ‌های صلیبی محسوب می‌شود.

(تاریخ (۲)، اروپا در قرون وسطا و عصر بربر، صفحه‌های ۱۶۶ و ۱۶۷)

۱۰۵- گزینه «۴»

(پوار میربلوکی)

در حالی که انسان‌گرایان، انسان را موجودی می‌شمردند که زندگی دنیوی او ارجمند و مهم است، کلیسا مروج این عقیده بود که انسان فقط برای خدمت به خداوند خلق شده است و دنیاگرایی و میل به لذت‌جویی، او را از رسیدن به سعادت و خوشبختی در جهان آخرت باز می‌دارد.

(تاریخ (۲)، اروپا در قرون وسطا و عصر بربر، صفحه ۱۷۶)

جغرافیا (۳)

۱۰۶- گزینه «۲»

(زهره دامیار)

سکونتگاه‌هایی که به قاعدهٔ هرم نزدیک‌ترند، آستانهٔ جمعیتی نفوذ کمتری دارند؛ این سکونتگاه‌های کوچک یا کم‌جمعیت خدمات محدودی به ساکنان خود ارائه می‌دهند؛ بنابراین حوزهٔ نفوذ کم‌وسعتی دارند.

سکونتگاه‌هایی که به رأس هرم نزدیک‌ترند، آستانهٔ جمعیتی نفوذ بیشتری دارند؛ این سکونتگاه‌ها جمعیت بسیاری دارند و بزرگ‌ترند و خدمات بیشتری به ساکنان خود و حتی به روستاها و شهرهای مجاور خود ارائه می‌دهند؛ بنابراین حوزهٔ نفوذ گسترده‌تری دارند.

(پغرافیا (۳)، پغرافیا سکونتگاه‌ها، صفحه‌های ۷ تا ۹)

۱۰۷- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

با افزایش جمعیت مادرشهرها و گسترش حومه‌های آن‌ها، به‌تدریج منطقهٔ مادرشهری به وجود می‌آید. در پیرامون برخی از مادرشهرها، شهرها و شهرک‌های اقماری پدید آمده‌اند.

نکته: از کنار هم قرار گرفتن چندین حومه، شهرک اقماری و دو یا چند مادرشهر، مگالاپلیس (آبرشهر) به وجود می‌آید.

(پغرافیا (۳)، پغرافیا سکونتگاه‌ها، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۱۰۸- گزینه «۲»

(کنکور سراسری نوبت اول ۱۴۰۲ - ری ماه)

تهیه و اجرای طرح‌های هادی روستایی از وظایف مهم بنیاد مسکن انقلاب اسلامی است.

در طرح‌های هادی روستایی کاربری‌های اراضی روستا شناسایی و نقشه‌های وضع موجود آن تهیه می‌شود. در این طرح‌ها ساماندهی کاربری‌های مسکونی، کشاورزی، خدماتی و نیازها و همچنین چگونگی گسترش روستا

در آینده معین می‌شود و راهکارهایی برای بهبود وضعیت اقتصادی و اجتماعی روستاها ارائه می‌گردد.

(پغرافیا (۳)، پغرافیا سکونتگاه‌ها، صفحه ۳۳)

۱۰۹- گزینه «۴»

(فاطمه سقایی)

شکل صورت سؤال اشاره به آمایش سرزمین (تنظیم رابطهٔ انسان، فضای جغرافیایی و فعالیت) دارد.

آمایش سرزمین عبارت است از سامان دادن و نظم بخشیدن به فضای جغرافیایی و توزیع متوازن، متعادل و منطقی جمعیت، فعالیت‌ها و تجهیزات و امکانات در سطح سرزمین.

(پغرافیا (۳)، پغرافیا سکونتگاه‌ها، صفحه ۳۶)

۱۱۰- گزینه «۳»

(مهمر ملک‌آباری‌زاده)

مراحل کار در سامانهٔ اطلاعات جغرافیایی به سه صورت است که شامل: ۱- ورودی ۲- پردازش ۳- خروجی می‌باشد.

گزاره‌های صورت سؤال با توجه به ویژگی‌های این سه مرحله به‌ترتیب مربوط به «پردازش، خروجی، ورودی و پردازش» می‌شود.

(پغرافیا (۳)، فنون و مهارت‌های پغرافیایی، صفحه ۳۹)

جغرافیای ایران

۱۱۱- گزینه «۱»

(کنکور سراسری ۱۴۰۰)

چگونگی قرارگیری پدیده‌های طبیعی و انسانی در سکونتگاه‌ها، شکل‌های مختلفی از سکونتگاه‌ها را به‌وجود آورده است.

(پغرافیا ایران، پغرافیا انسانی ایران، صفحه ۸۲)

۱۱۲- گزینه «۲»

(زهره دامیار)

با توجه به مشکلات شهرهای بزرگ در سال‌های اخیر از جمله آلودگی هوا، گرانی مسکن و آسیب‌های اجتماعی، حرکت جمعیت از شهرهای بزرگ به مکان‌های کوچک‌تر یا روستاها آغاز شده است. این پدیده را «شهرگریزی یا مهاجرت معکوس» می‌گویند.

(پغرافیا ایران، پغرافیا انسانی ایران، صفحه ۸۷)

۱۱۳- گزینه «۱»

(فاطمه سقایی)

ساماندهی فعالیت‌های انسان در مکان، براساس توان محیطی می‌تواند از صدمات ناشی از بهره‌گیری انسان از محیط بکاهد و زمینه‌های رسیدن به توسعهٔ پایدار را فراهم سازد.

(پغرافیا ایران، پغرافیا انسانی ایران، صفحه ۸۸)

۱۱۴- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

تنوع وضعیت آب و هوایی در ایران، موقعیت مساعدی را برای تولید انواع محصولات زراعی فراهم آورده است. مشکلات تولیدات زراعی باعث شده است کشاورمان در تأمین برخی محصولات زراعی به واردات وابسته باشد.

(پغرافیا ایران، پغرافیا انسانی ایران، صفحه‌های ۸۹ و ۹۰)

فلسفه دوازدهم

(علیرضا نصیری)

۱۲۱- گزینه ۳»

مغایرت، می‌تواند مغایرت مفهومی باشد یا مغایرت مصداقی. ممکن است که دو مفهوم با این که مفهوماً مغایر هستند، اما از حیث مصداقی وحدت داشته باشند. مثلاً دو مفهوم «خداوند» و «قادر مطلق» با این که از حیث مفهومی مغایر هستند اما هر دو مصداق واحدی دارند. مفاهیم «وجود» و «ماهیت» نیز به همین صورت هستند. میان این دو مفهوم هیچ مغایرتی در خارج وجود ندارد؛ چون اگر داشت، هر شیء‌ای مرکب از دو جزء وجود و ماهیت می‌شد که هر دو مستقلاً موجود هستند؛ فلذا هر چیزی دو چیز می‌شد و آن دو چیز، خودشان دو چیز دیگر می‌شدند و این تا ابد ادامه می‌یافت. بنابراین می‌توان گفت که وجود و ماهیت از حیث مصداقی مغایرتی ندارند و آن چه به نام «اصل مغایرت وجود و ماهیت» خوانده می‌شود در واقع از جنس مغایرت مفهومی است. (رد گزینیه‌های «۱» و «۲»)

حمل «حیوان ناطق» بر «انسان» و بالعکس، حمل اولی ذاتی است؛ یعنی بی‌نیاز از دلیل است و موضوع و محمول از حیث مفهومی مساوی هستند. اما حمل «موجود» بر «انسان» از آن جایی که از این جنس - اولی ذاتی - نیست و از جنس شایع صناعی می‌باشد، بنابراین نیازمند دلیل است و این نشان‌دهنده مغایرت مفهومی وجود و ماهیت است؛ چون اگر وجود عین ذات انسان بود، در آن صورت هیچ جنبه‌ای از مغایرت میان آن‌ها وجود نداشت. (تأیید گزینه «۳»)

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیوستی، صفحه ۵)

(کتاب آبی پیمانهای)

۱۲۲- گزینه ۳»

در رابطه امکانی موضوع هم می‌تواند محمول را بپذیرد و هم می‌تواند آن را نپذیرد. دقت کنید که این به معنای این نیست که همزمان هم محمول بر موضوع حمل می‌شود و هم از آن نفی می‌شود. بلکه منظور این است که محمول می‌تواند یکی از دو حالت را بپذیرد و ترجیحی وجود ندارد (رد گزینه «۴»؛ به عبارت دیگر عقل نه ناگزیر از قبول آن است و نه ناگزیر از رد آن (تأیید گزینه «۳»). این خود یک رابطه بین موضوع و محمول است که رابطه امکانی نامیده می‌شود، لذا نمی‌توان گفت که هنوز ارتباطی بین موضوع و محمول برقرار نشده است و حالت تعلیق دارد (رد گزینه «۱»). ما این رابطه امکانی را در مقام ذهن و ملاحظه موضوع و محمول بیان می‌کنیم. اما در جهان خارج آن موضوع می‌تواند به واسطه عاملی خارجی از این حالت تساوی خارج شود و محمول را بپذیرد یا نپذیرد. مثلاً یک دیوار با محمول سفیدی رابطه امکانی دارد. یعنی بالقوه می‌تواند سفید باشد یا نباشد. اما در جهان خارج ممکن است یک نقاش دیوار را رنگ کند و این موضوع از حالت تساوی خارج شود و محمول را بپذیرد (رد گزینه «۲»).

(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

۱۱۵- گزینه ۲»

(زهره رامیار)

پیکره‌بندی طبیعی سرزمین ایران، برخورداری از موقعیت دریایی و خشکی، وجود کوه‌های بلند، دشت‌های وسیع، سواحل گوناگون و بیابان‌های شگفت‌انگیز گردشگری زمین‌گردی (ژئوتوریسم) را ایجاد کرده است.
(یغرافیای ایران، یغرافیای انسانی ایران، صفحه ۹۸)

جغرافیا (۲)

۱۱۶- گزینه ۴»

(کتاب آبی پیمانهای)

کشور ایران، ناحیه سیاسی ملی است. شهرستان‌های استان تهران، ناحیه سیاسی فراملی است. اتحادیه اروپا، ناحیه سیاسی فراملی (منطقه‌ای) است.
(یغرافیا (۲)، نواهی سیاسی، صفحه‌های ۱۱۸ و ۱۱۹)

۱۱۷- گزینه ۲»

(فاطمه سقایی)

در مرزهای قبل از سکونت یا پیشتاز، حداقل کشمکش سیاسی دیده می‌شود؛ زیرا مردمی که در دو سوی مرز زندگی می‌کنند زمانی ساکن شده‌اند که مرز بین دو کشور از زمان‌های قدیم در نواحی خالی از سکنه وجود داشته است.
(یغرافیا (۲)، نواهی سیاسی، صفحه‌های ۱۳۲ و ۱۳۳)

۱۱۸- گزینه ۳»

(زهره رامیار)

به‌طور معمول، تمرکز قدرت سیاسی و وزارت‌خانه‌ها و سازمان‌های دولتی، تمرکز اقتصادی نهادهای مالی و پولی و شرکت‌های بزرگ و ثروت و قدرت در پایتخت‌ها، موجب تبدیل آن‌ها به کلان شهرها می‌شود که پیامدهایی چون رشد جمعیت، ترافیک، آلودگی هوا و کمبود مسکن و خدمات را به دنبال دارد.
(یغرافیا (۲)، نواهی سیاسی، صفحه ۱۳۷)

۱۱۹- گزینه ۳»

(کنگور سراسری نوبت اول ۱۴۰۲ - ری ماه)

مکیندر معتقد بود بخش عمده خشکی‌های جهان، سه قاره به هم چسبیده آسیا و اروپا و آفریقا و جزیره جهانی نام دارد. او در این جزیره جهانی منطقه خشکی اوراسیا را قلعه (دژ) جهان می‌دانست و می‌گفت این منطقه برای قدرت‌های دریایی، غیرقابل دسترس است. مکیندر بخش مرکزی این منطقه را محور یا قلب خشکی جهان نامید. او معتقد بود که این منطقه، یعنی شرق اروپا، منبع بزرگ قدرت است و هرکس بر منابع آن مسلط شود، می‌تواند بر کل جزیره جهانی و جهان فرمان براند. بنابراین موارد «الف» و «ج» با این نظریه مطابقت دارند. آلفرد ماهان نظریه قدرت دریایی را مطرح کرد. او فضاهای دریایی و اقیانوسی را در شکل‌گیری قدرت جهانی و کنترل و محاصره قدرت خشکی مؤثر می‌دانست. بنابراین مورد «ب» با این نظریه مطابقت دارد. انگلستان به دلیل دسترسی به آب‌های آزاد و برخورداری از موقعیت جزیره‌ای به قدرت دریایی تبدیل شد و این چنین بر رقیبان خود پیروز شد.

(یغرافیا (۲)، نواهی سیاسی، صفحه‌های ۱۴۴ و ۱۴۵)

۱۲۰- گزینه ۴»

(فاطمه سقایی)

تایلند (کشور دنباله‌دار)، اندونزی (کشور چند تکه)، لسوتو و سوازیلند (کشورهای محاطی)، شیلی و نروژ (کشورهای طویل) و لهستان (کشور جمع و جور) هستند.
(یغرافیا (۲)، نواهی سیاسی، صفحه ۱۵۰)

۱۲۳- گزینه «۳»

(فیروز نژادبف - تبریز)

از نظر دکارت و فیلسوفان اسلامی اصل علیت هرچند از تجربه به دست نمی‌آید، اما پایه و اساس هر تجربه‌ای می‌باشد. گزینه «۱»: دیدگاه خاص فیلسوفان اسلامی و گزینه «۲»: دیدگاه خاص دکارت و گزینه «۴»: بی ارتباط با هر دو گروه است.

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

۱۲۴- گزینه «۳»

(مهمد رضایی بقا)

استفاده از متخصص، نشانه به کارگیری شخصی متناسب با دانش مربوطه است که به اصل سنجیت و تناسب میان علت و معلول اشاره دارد. این‌که عوامل ناکامی آزمایش را بررسی می‌کنیم، یعنی می‌دانیم که با فراهم شدن مجموعه علت‌های تأثیرگذار، حتماً باید معلول آن به وجود می‌آید؛ پس طبق اصل وجوب بخشی علی و معلولی، ضرورت معلول پس از فراهم شدن علت را باور داریم.

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه ۲۰)

۱۲۵- گزینه «۴»

(فیروز نژادبف - تبریز)

علم ناقص انسان‌ها نسبت به حوادث، هم ممکن است منجر به اتفاق به معنای حوادث پیش‌بینی نشده بشود که با هیچ یک از لوازم علیت مخالف نیست؛ و یا اینکه باعث شود علت ناقصه را به جای علت تامه قرار دهیم و این معنا در ذهن حاصل شود که: «معلول می‌تواند بدون وجود علت پدید آید»، که این معنا رابطه ضروری میان علت و معلول را انکار می‌کند.

(فلسفه دوازدهم، کلام تصویر از جهان، صفحه‌های ۲۴ تا ۲۷)

۱۲۶- گزینه «۳»

(مهمد رضایی بقا)

افلاطون از خدا تحت عنوان مثال خیر یا صانع (دمیورژ) یاد می‌کند. او می‌گوید: «در سوی دیگر، نوعی از هستی وجود دارد که پیوسته ثابت است؛ نه می‌زاید و نه از میان می‌رود و نه چیز دیگری را به خود راه می‌دهد و نه خود در چیز دیگری، فرو می‌شود، نه دیدنی است و نه از طریق حواس دریافتنی است. فقط با تفکر و تعقل می‌توان به او دست یافت و از او بهره‌مند شد.»

برهان حرکت و نیازمندی جهان متحرک به محرک غیرمتحرک، مربوط به ارسطو است.

(فلسفه دوازدهم، فُرا در فلسفه - قسمت اول، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۴)

۱۲۷- گزینه «۳»

(سبا پیغرزاده صابری)

برهان مشهور ارسطو در اثبات وجود خدا، «برهان حرکت» نام دارد. او معتقد است که وجود حرکت در عالم نیازمند محرکی است (رد گزینه «۲») که خود آن محرک، حرکت نداشته باشد؛ زیرا اگر آن نیز حرکت داشته باشد، نیازمند یک محرک دیگر خواهد بود و آن محرک دوم نیز به همین ترتیب نیازمند محرکی دیگر است (رد گزینه «۴») و سلسله محرک‌ها تا بی‌نهایت جلو خواهد رفت و چنین تسلسلی عقلاً محال است (رد گزینه «۱»).

دقت کنید که اثبات وجود محرک غیرمتحرک، نتیجه برهان حرکت ارسطو است، نه جزء مقدمات آن.

(فلسفه دوازدهم، فُرا در فلسفه - قسمت اول، صفحه ۳۴)

۱۲۸- گزینه «۴»

(علیرضا نصیری)

استدلال دکارت در اثبات خدا بدین صورت است:

مقدمه اول: من تصویری از خدایی نامتناهی که قادر و عالم مطلق است و انسان و همه چیز را آفریده، در ذهنم دارم.

مقدمه دوم: از آن جایی که من و تمام مخلوقات دیگر، موجوداتی متناهی هستیم، این تصور نمی‌تواند از ما باشد.

نتیجه: تصویری که من از خدایی نامتناهی که قادر و عالم مطلق است و انسان و همه چیزها را آفریده دارم، از طرف من یا هر موجود متناهی دیگری نیست و از طرف خود آن موجود نامتناهی می‌باشد که آن را خدا می‌نامیم.

با توجه به مقدمات این استدلال، ما اگر مفهوم خدا را مفهومی متناهی بدانیم، مقدمه اول ابطال می‌شود. (رد گزینه «۱») اگر ما ذهن انسان را قادر به ساخت تصویری از مفاهیم نامتناهی بدانیم یا نشان دهیم که حصول چنین تصویری در ذهن انسان منشأ بشری دارد، مقدمه دوم ابطال می‌شود.

(رد گزینه‌های «۲» و «۳») اما تنهایی وجود انسان، به این معنی که انسان و تمام مخلوقات دیگر، موجوداتی متناهی هستند، استدلال دکارت را ابطال نمی‌کند و اتفاقاً بخشی از مقدمه دوم استدلال او است.

(فلسفه دوازدهم، فُرا در فلسفه - قسمت اول، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

۱۲۹- گزینه «۴»

(همید سوریان)

کانت در حقیقت ضرورت وجود خدا (نیاز ضروری انسان به خدا) را اثبات کرد، نه وجود خدا را. اما تا وجود چیزی اثبات نشود، نمی‌توان توقع داشت که آن چیز منشأ آثار باشد و واقعاً نیاز انسان را برطرف کند. بنابراین نیاز انسان به داشتن پشتوانه‌ای برای اخلاق حقیقتاً برطرف نخواهد شد و زندگی از پوچی در نخواهد آمد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: اشکال هیوم در مبنای معرفت‌شناختی اوست که سبب می‌شود برهان‌های عقلی محض را نپذیرد. بنابراین نقد او باید مبنای او را نقد کنیم، نه اینکه برهانی بی‌اوریم که او قبولش نمی‌کند.

گزینه «۲»: دکارت نمی‌گفت چون خدا را تصور می‌کنیم، وجود دارد! بلکه می‌گفت چون چنین تصویری نمی‌تواند از سوی موجودات متناهی باشد، پس باید خدای نامتناهی وجود داشته باشد که این تصور را به ما داده باشد.

گزینه «۳»: برهان نظم وجود یک خالق ناظم را اثبات می‌کند، نه فقط یک ناظم را.

(فلسفه دوازدهم، فُرا در فلسفه - قسمت اول، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۶)

۱۳۰- گزینه «۲»

(همید سوریان)

کرکگور، جیمز و برگسون از هیچ استدلالی برای حل بحران معناداری زندگی استفاده نمی‌کردند. بلکه براساس عشق، عرفان و تجربه‌های درونی به خدا باور پیدا می‌کردند و این باور را برطرف‌کننده بحران می‌دانستند. اما

(مهمر آقا صالح)

۱۳۴- گزینه «۲»

از آن جایی که استقرای تعمیمی براساس تخمین بنا شده است، نمی توان از آن نتیجه یقینی گرفت.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه ۴۶)

(فرهار قاسمی نزار)

۱۳۵- گزینه «۳»

در استقرای تعمیمی هر چقدر نسبت تعداد نمونه ها به جامعه آماری (نه جامعه آماری!) بیشتر باشد، استقرا قوی تر خواهد بود.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه های ۴۵ تا ۴۷)

(مسین آفونری راهنمایی)

۱۳۶- گزینه «۳»

این گزینه یک استقرای تعمیمی است؛ اما مغالطه ای در آن وجود ندارد.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: این گزینه قیاس است چون در آن از یک حکم کلی صادق شروع کرده ایم و سپس نتیجه ای جزئی نیز گرفته ایم که صادق است.

گزینه «۲»: مغالطه تعمیم شتاب زده است. با دیدن دو مورد نتیجه می گیرد که کل معلمان فحاش هستند.

گزینه «۴»: مغالطه تعمیم شتاب زده است. با دیدن یک نمونه و حتی چند نمونه نمی توان حکم کلی داد.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه های ۴۵ تا ۴۷)

(علیرضا نمیری)

۱۳۷- گزینه «۲»

در استقرای تمثیلی و تعمیمی، هر دو، ما از مقدمات جزئی، استنتاج خود را به عمل می آوریم. در استقرای تعمیمی از مقدمات جزئی، نتیجه ای کلی به دست می آوریم، اما در استقرای تمثیلی از مقدماتی که جزئی هستند به یک حکم جزئی دیگری می رسیم. بنابراین کلیت مقدمات از تشابه های این دو قسم از استقرا محسوب می شود و کلیت نتیجه از تفاوت های آن ها. (رد گزینه های «۱» و «۴»)

در هر دوی این مقدمات، حمایت مقدمات از نتیجه قطعی نیست. به تعبیر دیگر می توان گفت که عدم قطعیت نتیجه از شباهت های این دو قسم از استقرا است. البته باید دانست که این موضوع بدین معنی نیست که نتیجه چنین استدلال هایی همواره غیر صادق هستند. (رد گزینه های «۱» و «۳»)

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه های ۴۲ تا ۴۷)

(مهمر آقا صالح)

۱۳۸- گزینه «۳»

از آن جاکه پزشک برای بیماران مختلف از این دارو استفاده کرده است و نمونه های آن تصادفی می باشند، پس استدلال بیان شده در این گزینه قوی است.

رد سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: از آن جاکه یک حکم جزئی داده ایم، بنابراین این یک استدلال استقرایی تمثیلی است.

گزینه «۲»: در استقرای تعمیمی، از بررسی چند مورد جزئی، به حکم کلی می رسیم نه از بررسی تمام موارد جزئی.

گزینه «۴»: از آن جاکه با یک مثال نقض، حکم کلی استدلال استقرایی تعمیمی رد شده است، این یک استدلال استقرایی قوی نیست.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه ۴۶)

کانت استدلال می کند که اخلاق به پشتوانه باور به خدا و ماوراء الطبیعه نیاز دارد و بر این اساس زندگی انسان را دارای معنای حقیقی و متعالی می داند و از پوچی و بی هدفی خارج می کند.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: برعکس این مطلب درست است؛ یعنی کاتینگهام از چنین استدلالی استفاده می کند، نه برگسون.

گزینه «۲»: کانت وجود خدا را اثبات نکرد، بلکه ضرورت وجود او را اثبات کرد.

گزینه «۴»: جیمز هم از چنین استدلالی و به طور کلی از استدلال استفاده نکرد و چیزی را به اثبات نرساند. بلکه براساس باورهای شخصی، خدا را پذیرفت. بنابراین عدم استفاده از استدلال برای اثبات وجود خدا، از طریق عشق، عرفان و تجربه درونی نقطه اشتراک کاتینگهام با جیمز است، نه نقطه اختلاف.

(فلسفه دوازدهم، فدا در فلسفه - قسمت اول، صفحه های ۳۶ تا ۳۹)

منطق

(فیروز نژاد زهف - تبریز)

۱۳۱- گزینه «۲»

یکی از روش ها در توضیح و فهم مطالب، تمثیل است نه استقرای تمثیلی. توجه کنید که تمثیل غیر از استقرای تمثیلی است.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه های ۴۲ تا ۴۵)

(مهمر رضایی بقا)

۱۳۲- گزینه «۴»

در استقرای تمثیلی از مشابهت ظاهری دو امر جزئی، حکم یکی را به دیگری تسری می دهیم. گزینه «۱» می گوید چون برخی انسان ها شیطان صفت هستند و فقط ظاهری شبیه انسان دارند، پس نباید با آن ها دوستی کرد. پس به ضعف استقرای تمثیلی اشاره می کند. گزینه «۲» می گوید از مقایسه و استقرای تمثیلی ضعیف، مردم به خنده آمدند. گزینه «۳» می گوید اگر از روی شباهت ظاهری حکم دهیم، آنگاه باید پیامبر و ابوجهل یکسان می شدند. در حالی که این استقرای تمثیلی ضعیف و نارواست. اما گزینه «۴» می گوید چون سگ اصحاب کهف با آنان همراه شد و شباهت پیدا کرد، اتفاقاً در مسیر نیک آن ها، به انسانیت رسید.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه ۴۳)

(سیا وعفرزاده صابری)

۱۳۳- گزینه «۲»

ابتدا این کودک با دیدن چند نمونه جزئی در بیمارستان از افرادی که روپوش سفید داشته و دکتر بوده اند، ترسیده و یک نتیجه گیری و تعمیم کلی انجام داده و استدلال کرده است که هر کس روپوش سفید داشته باشد، دکتر است (استقرای تعمیمی) و سپس از این مقدمه کلی یک نتیجه جزئی گرفته است که چون این زن نیز دارای روپوش سفید است، پس دکتر است. (نتیجه جزئی از کلی = قیاس)

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه های ۴۱ تا ۵۰)

۱۳۹- گزینه «۳»

(علیرضا نصیری)

گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» از آنجایی که تمام حالات ممکن را طرح و رد و بررسی نکرده‌اند، بنابراین از جنس استقرا خواهند بود؛ چون حمایت مقدمات از نتیجه نسبی است. اما در گزینه «۳» تمام حالت‌ها بررسی شده‌اند و از بین چهار مورد، سه مورد با قطعیت رد شده و بنابراین قطعاً مورد چهارم جواب خواهد بود و به خاطر قاطع بودن حمایت مقدمات از نتیجه، بنابراین از جنس قیاس است و می‌توان گفت که قیاسی از جنس قیاس استثنایی انحصالی حقیقی است که در درس ۹ منطق بررسی خواهد شد.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۸ تا ۵۰)

۱۴۰- گزینه «۴»

(پرگل رهیمی)

در استقرای تعمیمی، تک‌تک افراد جامعه آماری را بررسی نمی‌کنیم و از نمونه‌های تصادفی استفاده می‌کنیم. بنابراین مبنای آن بر اساس تخمین بنا شده است.

در صورتی که از مقدمات جزئی به نتیجه کلی‌تری برسیم که احتمال کذب آن وجود داشته باشد، استدلال را «استقرای تعمیمی» می‌نامیم.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۵ و ۴۶)

فلسفه یازدهم

۱۴۱- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

دانش بشر به دو صورت پیشرفت می‌کند و کامل‌تر می‌شود: اول، با دستیابی به دانش‌های جدید درباره اشیا و دوم، از طریق پی بردن به اشتباهات گذشتگان و تصحیح معلومات آن‌ها.

در این متن، فرد موردنظر ابتدا به دانش جدید می‌رسد که دوستش از آن خبر نداشت (مسدود شدن خیابان) و بعد به اشتباه او (آدرس غلط) پی می‌برد و به تصحیح آن می‌پردازد. (گرفتن آدرس درست از اهالی محل)

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه ۳۸)

۱۴۲- گزینه «۱»

(علیرضا نصیری)

مؤلف در کتاب درسی بیان کرده‌است که: «یکی از ویژگی‌های انسان، توانایی شناختن است. ما اشیا و پدیده‌های پیرامون خود را شناسایی می‌کنیم و از طریق این شناخت با آن‌ها ارتباط برقرار کرده و از آن‌ها استفاده می‌نماییم.» و بنابراین می‌توان گفت که ارتباط با غیر از نشانه‌ها و لوازم شناخت محسوب می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: وقوع خطا در شناخت نه تنها به معنی تزلزل امکان شناخت نیست بلکه امکان آن را نشان می‌دهد. چون زمانی ما می‌توانیم به این درک برسیم که در شناخت ما خطا رخ داده است که از پیش بپذیریم که شناخت امکان‌پذیر است.

گزینه «۳»: جای مفاد مطرح شده در این گزینه برعکس بیان شده است. امکان استفاده از اشیا نشانه حصول شناخت است، نه برعکس.

گزینه «۴»: شناخت انسان محدود است و نمی‌توان گفت که به نوعی عدم تنهایی (بی‌نهایت بودن) در آن وجود دارد و در نتیجه میان امکان شناخت و نامحدود بودن آن هیچ ملازمه‌ای برقرار نیست.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۶)

۱۴۳- گزینه «۱»

(پرگل رهیمی)

معرفت همان دانستن و آگاهی نسبت به چیزی (اطراف) است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: این گزینه به این دلیل غلط است که ممکن است برخی تصورات موهوم و خیالی نیز در ذهن انسان باشد که در خارج وجود ندارند؛ به همین خاطر نمی‌توان گفت هر تصویری نشان‌دهنده شناخت است.

گزینه «۳»: معنا و مفهوم معرفت و شناخت روشن است و نیازی به تعریف ندارد؛ هرچند که می‌توان تعاریف لفظی و مصداقی از آن ارائه کرد.

گزینه «۴»: با این که خود شناخت و معرفت بدیهی است، اما ممکن است کسی معنای لفظ آن را نداند و نیاز به ارائه تعریف لغوی داشته باشد.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه ۴۶)

۱۴۴- گزینه «۳»

(همید سوریان)

فهم چيستی معرفت یک بحث معرفت‌شناختی است. از این‌رو باید در معرفت‌شناسی به عنوان بخشی از فلسفه بررسی شود. روش فلسفه در بررسی هر چیزی فقط عقلی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: عقل انسان نمی‌تواند چيستی معرفت را تعریف کند. ولی آن را به صورت بدیهی می‌فهمد. یعنی از مفاهیم و تصورات اولیه و بی‌نیاز از تعریف است.

گزینه «۲»: فهم معنای معرفت، بدون قبول واقعیت هم ممکن است. کافی است بتوانیم فرض کنیم واقعیتی هست و می‌توان آن را شناخت تا بفهمیم معرفت چیست. البته پذیرش امکان شناخت مستلزم قبول واقعیت است. زیرا تا واقعیتی برای شناختن نباشد، شناخت ممکن نخواهد بود. ولی در تصور مفاهیم نیازی نداریم آن‌ها را واقعی بدانیم. مثلاً ما مفهوم دیو را می‌فهمیم در حالی که واقعیت ندارد. توجه کنید که گرگیاس که هیچ واقعیتی را نمی‌پذیرد هم از واژه شناخت استفاده می‌کند و معنای آن را می‌فهمد. این نشانه‌ای است برای اینکه برای فهم چيستی معرفت، لازم نیست آن را ممکن بدانیم و واقعیتی برای شناختن را قبول داشته باشیم.

گزینه «۴»: فهم چيستی معرفت همان فهم چيستی دانستن است، نه اینکه با استفاده از آن حاصل شود.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه ۴۶)

۱۴۵- گزینه «۳»

(علیرضا نصیری)

هم معنا و هم امکان شناخت از امور بدیهی هستند که به صرف تصور آن‌ها، مورد تصدیق واقع خواهند شد. (رد گزینه‌های «۱» و «۴») البته این موضوع بدین معنا نیست که امکان شناخت تا کنون مورد انکار واقع نشده‌باشد. در تاریخ فلسفه بوده‌اند کسانی که منکر امکان شناخت شده‌اند و به عنوان مثال گرگیاس که یکی از سوفسطائیان است، از این قبیل به شمار می‌رود. (رد گزینه «۲») ولی باید دانست که هرچند انکار لفظی آن ممکن است، اما نمی‌شود به صورت عملی آن را انکار کرد؛ چون انکار عملی آن مستلزم آن است که فرد هیچ کاری نکند: غذا نخورد، آب نیاشامد و نخوابد و ... و چنین چیزی غیرممکن خواهد بود. بنابراین شکاک مطلق (کسی که در اصل توانایی شناخت و امکان آن شک می‌کند) هر چند به لفظ منکر شناخت است، اما امکان ندارد که به صورت عملی نیز دست از زندگی بشوید و به صورت عملی منکر شناخت شود.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

اقتصاد

۱۵۱- گزینه ۳»

(کتاب آبی پیمانهای)

الف) دولت با تعریف و اجرای حقوق مالکیت، امنیت خرید و فروش و مبادلات را بهبود می‌بخشد.

ب) سازمان استاندارد وظیفه دارد کیفیت یا عدم کیفیت محصولات را تأیید کند.

ج) بازی اقتصاد نیازمند یک داور است که به آن دولت می‌گویند. دولت با عملکرد درست خود می‌تواند تخصیص‌های بهینه‌ای برای اقتصاد به وجود آورد.

د) تیرهای چراغ برق، خدمات پلیس، بوستان، آتش‌نشانی و پل‌ها متعلق به یک نفر نیستند و می‌توانند توسط افراد زیادی هم‌زمان استفاده شوند و شما نمی‌توانید مردم را از استفاده آن محروم سازید، بنابراین کالای عمومی محسوب می‌شوند.

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیوسته، صفحه‌های ۵۶ تا ۵۸)

۱۵۲- گزینه ۳»

(سیدمهر مدنی ریثانی)

- مالیات‌های مستقیم خود به دو دسته مالیات بر دارایی و مالیات بر درآمد تقسیم می‌شوند. اساس و مبنای مالیات بر دارایی، ثروت مؤدی (پرداخت‌کننده مالیات) است. مهم‌ترین نوع مالیات بر دارایی، مالیات بر ارث است که از اموال و دارایی‌های باقی‌مانده شخص فوت‌شده، دریافت می‌شود.

- یکی از انواع مالیات‌های غیرمستقیم، عوارض گمرکی است. حقوق و عوارض گمرکی در واقع مالیات هر کشور بر صادرات و واردات کالاهای مختلف است که با نام «تعرفه‌های گمرکی» نیز شناخته می‌شود. این نوع از مالیات‌ها، تابع سیاست‌های کلان بازرگانی و شرایط اقتصادی کشورها هستند و به جز اینکه یکی از راه‌های درآمدزایی دولت‌ها هستند، معمولاً برای حمایت از صنایع داخلی نیز به کار گرفته می‌شوند.

- بررسی قسمت سوم در گزینه‌ها:

گزینه ۱: «۱» نادرست است؛ در مالیات بر ارزش افزوده، مالیات پرداخت‌شده تولیدکنندگان قبلی از مالیات بر فروش بعدی کسر می‌شود؛ به عبارت دیگر کالا و خدمات واسطه‌ای از پرداخت مالیات معاف می‌شوند.

۱۴۶- گزینه ۱»

(مهمیر سوریان)

اینکه انسان می‌تواند اشیا را بشناسد به این معناست که آن‌ها را همان‌گونه که هستند، می‌تواند بشناسد. زیرا در غیر این صورت، جهل مرکب است و جهل مرکب را شناخت نمی‌دانیم. البته گاهی با مسامحه سخن از خطای شناخت می‌گوییم که به این معناست که باوری که می‌پنداشتیم یک «شناخت» و طبعاً «مطابق واقع» است، در حقیقت، «شناخت» نبوده بلکه یک پندار و جهل مرکب بوده است. اما غیر از زمانی که از خطای شناخت سخن می‌گوییم، همواره «شناخت» همان «باور مطابق واقع» است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «۲»: اینکه انسان می‌تواند در شناخت اشیا خطا کند، قابل جمع است با اینکه می‌تواند گاهی هم خطا نکند. همین که گاهی در شناخت خطا نکنیم، کافی است برای اینکه بگوییم می‌توانیم اشیا را بشناسیم. گزینه ۳: «۳»: حتی اگر فقط همین امور محسوس را بشناسیم، باز هم می‌توانیم بگوییم که توانا بر شناخت اشیا هستیم.

گزینه ۴: «۴»: اگر همواره معرفت به امور برخلاف واقعیتشان باشد، یعنی هیچ‌گاه معرفت حقیقی حاصل نمی‌شود و این با توانا بودن انسان بر شناخت ناسازگار است.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه‌های ۴۴ تا ۴۶)

۱۴۷- گزینه ۴»

(موسی سپاهی - سروان)

سوفیست‌ها به علت استفاده از مغالطه‌های مختلف در گفت‌وگوها و در محاکم قضایی، گزاره‌های باطل را حق جلوه می‌دادند.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه ۴۷)

۱۴۸- گزینه ۱»

(مهمیر آقا صالح)

اینکه گرگیاس می‌گوید: اگر جهان وجود داشته باشد، برای انسان قابل شناخت نیست، دارای تناقض است و خودش، مفهوم خود را نقض می‌کند. همان‌طور که شخص دیگری که ادعا می‌کند که به اعتقادات دیگران کار نداشته باشید، در ادامه گفتار خود با اعتقاد کسانی که «اعتقادات دیگران را نقد می‌کنند» مبارزه می‌کند.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه‌های ۴۷ و ۴۸)

۱۴۹- گزینه ۴»

(فرهاد قاسمی نژاد)

تصحیح و تکمیل دانش که منجر به پیشرفت دانش شده است، دلیلی بر توانایی بشر برای رسیدن به معرفت یا همان امکان شناخت است.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه‌های ۴۸ و ۴۹)

۱۵۰- گزینه ۴»

(پرگل رییمی)

نظریه وجود منظومه‌های دیگر در کیهان، از نوع دستیابی به علم جدید است و عدم اعتقاد به زمین تخت‌گرایی نیز از جمله موارد تصحیح معلومات گذشتگان است.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه ۴۸)

گزینه «۲»: نادرست است؛ در کشورهایی که ساز و کار مالیات بر ارزش افزوده در آن‌ها برقرار است، کسب و کارها، منبع مالیات را از فروش خودشان جمع‌آوری کرده و آن را از طریق خرید از دیگر کسب و کارها، پرداخت می‌کنند.

گزینه «۳»: صحیح است.

گزینه «۴»: صحیح است.

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیوست، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۳)

۱۵۳- گزینه «۲»

الف)

مالیات بر درآمد + مالیات بر دارایی = مالیات مستقیم

میلیون تومان $70 + \left(\frac{1}{8} \times 120\right) = 85$

ب)

مهم‌ترین نوع مالیات: مالیات بر درآمد

میلیون تومان $\frac{1}{8} \times 120 = 15$

ج)

مهم‌ترین نوع مالیات بر دارایی = مالیات بر ارث

میلیون تومان $\frac{1}{5} \times 70 = 14$

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیوست، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۳)

۱۵۴- گزینه «۳»

الف) راه‌حل اول:

= قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده در هر مرحله

(نرخ مالیات بر ارزش افزوده $\times$ قیمت کالا در آن مرحله) + قیمت کالا در آن مرحله

در مرحله اول داریم:

$$34,500 = 30,000 + (30,000 \times x) \Rightarrow x = \frac{34,500 - 30,000}{30,000}$$

$$\Rightarrow x = \frac{4,500}{30,000} = \frac{15}{100}$$

در نتیجه نرخ مالیات بر ارزش افزوده برابر با ۱۵ درصد است.

راه‌حل دوم:

برای به‌دست آوردن نرخ مالیات بر ارزش افزوده باید ببینیم مالیات

جمع‌آوری شده توسط فروشنده، چند درصد قیمت کالا در آن مرحله را

تشکیل می‌دهد.

$$100 \times \frac{\text{مالیات جمع‌آوری شده توسط فروشنده}}{\text{قیمت کالا}} = \text{نرخ مالیات بر ارزش افزوده}$$

$$15\% = 100 \times \frac{4,500}{30,000} = \text{نرخ مالیات بر ارزش افزوده}$$

ب) ارزش افزوده محصول در هر مرحله، از تفاضل قیمت محصول در مرحله قبل از قیمت محصول در همان مرحله به‌دست می‌آید و به معنای آن است که فروشنده چه ارزشی به کالا اضافه کرده است.

قیمت کالا در مرحله دوم - قیمت کالا در مرحله سوم = ارزش افزوده مرحله سوم

تومان $90,000 - 60,000 = 30,000$ = ارزش افزوده مرحله سوم

ج) در مرحله سوم «اعتبار مالیات بر ارزش افزوده‌هایی که در مرحله قبل پرداخت شده» برابر با همان میزان «مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده» در مرحله دوم است.

د) مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده برابر با همان مالیات بر

ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله آخر است، با توجه

به اینکه نرخ مالیات برابر با ۱۵ درصد است، خواهیم داشت:

= مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله سوم

نرخ مالیات بر ارزش افزوده $\times$ قیمت کالا در مرحله سوم

$$\text{تومان } 90,000 \times \frac{15}{100} = 13,500$$

ه) مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده در هر مرحله برابر است

با تفاضل مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله

قبل از میزان مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در آن

مرحله، در نتیجه با توجه به اطلاعات جدول، خواهیم داشت:

= مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده در مرحله دوم

- مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله دوم

مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله اول

$$\text{تومان } 9,000 - 4,500 = 4,500$$

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیوست، صفحه ۶۳)

۱۵۵- گزینه «۳»

(سارا شریفی)

الف) همان‌طور که ما انسان‌ها ملیت داریم، کالاها هم «ملیت» دارند. با این

حال جالب است بدانید که برخی محصولات، به‌ویژه محصولاتی که از

فناوری‌های پیشرفته‌تری بهره می‌برند، ممکن است «چندملیتی» باشند.

(ب) عوامل روی آوردن کشورها به مبادله:

۱- یکسان نبودن منابع و عوامل تولید در کشورها (مانند: مونتاژ کالای کره‌ای در کشور اندونزی)

۲- یکسان نبودن کشورها از نظر دسترسی به فناوری (مانند: کشورهای توسعه‌یافته در سطح فناوری بالاتری نسبت به کشورهای در حال توسعه قرار دارند.)

۳- تفاوت‌های اقلیمی و آب و هوایی (مانند: خشکبار در وضعیت آب‌وهوایی برخی نقاط ایران تولید می‌شود.)

(ج) صادرات کالاها به تولیدکنندگان اجازه می‌دهد تا محصولات خود را در بازارهای بزرگ‌تری به فروش برسانند و به منظور رقابت با تولیدکنندگان دیگر، به تلاش بیشتر برای تولید بهتر و کارآمدتر وادار شوند.

(اقتصاد، تجارت بین‌الملل، صفحه‌های ۶۹ و ۷۱)

۱۵۶- گزینه «۲»

(زهرا ممدی)

- گاهی دولت‌ها برای حمایت از صنایع داخلی خود و کاهش وابستگی اقتصادی به کشورهای دیگر، تعرفه‌های گوناگونی بر واردات برخی از کالاها وضع می‌کنند و گاهی در جهت گسترش روابط اقتصادی‌شان با کشورهایی که دیدگاه‌های نزدیک سیاسی با یکدیگر دارند، پیمان‌های تجاری وضع می‌کنند و تعرفه‌ها را کاهش می‌دهند.

- هر چند تجارت خارجی و تمرکز بر مزیت‌های مطلق یا نسبی دارای مزایای فراوانی است؛ اما باید در نظر داشته باشیم که این فعالیت گروهی، به قدرت و استقلال اقتصادی کشور، آسیبی نزند.

- وابستگی در تأمین کالاهای راهبردی و ضروری مثل دارو، غذا و محصولات کشاورزی، حوزه انرژی (مانند: نفت، انرژی هسته‌ای و انرژی‌های نو)، صنایع نظامی و دفاعی می‌تواند موجب بهانه‌جویی و سلطه رقیب یا دشمن و نهایتاً ضعف و وابستگی یک کشور شود.

(اقتصاد، تجارت بین‌الملل، صفحه‌های ۷۳ و ۷۴)

۱۵۷- گزینه «۳»

(آفرین سامری)

- کسب و کارهای شخصی مثل بنگاه‌ها، مغازه‌ها و ... فقط یک‌بار مالیات بر درآمد می‌دهند.

- مالیات بر مصرف با هدف کاهش رفتار نامطلوب گرفته می‌شود و می‌تواند میزان استفاده از بنزین و ماشین‌آلات را کاهش دهد.

- برای حمایت از صنایع داخلی (جلوگیری از ورود کالاهای خارجی)، تعرفه‌های گمرکی اعمال می‌شود.

- مالیات بر خدمات شهرداری مثل ساخت بزرگراه، از نوع «عوارض شهرداری و خدماتی» است.

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیوسته، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۳ و ۶۴)

۱۵۸- گزینه «۱»

(سارا شریفی)

هزینه فرصت تولید گندم در کشور B (صرف‌نظر کردن از تولید ۵ تن پنبه) کمتر از هزینه فرصت تولید گندم در کشور A (صرف‌نظر کردن از تولید ۱۰ تن پنبه) است و همین امر باعث می‌شود تا کشور B منابع کمیاب خود را بیشتر به تولید گندم اختصاص دهد. بنابراین کشور B در تولید گندم مزیت نسبی دارد.

(اقتصاد، تجارت بین‌الملل، صفحه‌های ۷۰ و ۷۱)

۱۵۹- گزینه «۱»

(مبین فزینی)

بررسی عبارات صورت سؤال:

(الف) صحیح است.

(ب) غلط است؛ در بازارهای عوامل تولید، دولت منابع و عوامل تولید را از خانوارها خریداری و مبالغ را تحت عنوان اجاره، مزد یا سود به خانوارها پرداخت می‌کند. در بازار محصولات، دولت کالاها و خدمات را خریداری و مبالغ را تحت عنوان قیمت آن کالاها و خدمات پرداخت می‌کند.

(ج) صحیح است.

(د) صحیح است.

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیوسته، صفحه ۵۹)

۱۶۰- گزینه «۳»

(مهری ضیائی)

- معتقدان به تفکر سوسیالیسم بر این باورند که سرآغاز همه ظلم‌ها، مالکیت خصوصی است و از این رو یا باید احزاب با مالکیت خصوصی مبارزه کنند و یا اینکه دولت‌ها موظف‌اند با قراردادن قوانینی سخت‌گیرانه بر مالکیت و سرمایه‌اندوزی، جلوی ظلم و ستم سرمایه‌دارها را بگیرند و از اقبشار ضعیف حمایت کنند.

- معتقدان به سرمایه‌داری از ایده آزادی تجارت خارجی و کاهش تعرفه‌ها دفاع می‌کنند.

- در نظام اقتصاد اسلامی (نظام اقتصادی عدالت‌بنیان) افزایش ثروت افراد نباید موجب اختلافات طبقاتی شود و به سخن دیگر افزایش رفاه اقتصادی یک نفر مقید به افزایش رفاه اقتصادی دیگران است.

(اقتصاد، تجارت بین‌الملل، صفحه‌های ۷۹ و ۸۰)

دانلود رایگان تمام آزمون‌های آزمایشی در کانال ما:

@Azmoonha_Azmayeshi

علوی

تمام پایه‌ها و رشته‌ها

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

گزینه دو

مؤسسه آموزشی فرهنگی

آزمون‌ها آزمایشتی
T.me/Azmoonha_Azmayeshi

حلقه
سنجی

